Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (suuri jaosto)

26 päivänä maaliskuuta 2026 *

Sisällys

I Asiaa koskevat oikeussäännöt ja asian tausta 9

A Päätös 2022/329 10

B Päätös 2014/145, sellaisena kuin se on muutettuna etenkin päätöksellä 2022/329 10

C Asetus N:o 269/2014 12

D Riidanalainen päätös ja riidanalainen asetus (asiat C-696/23 P ja C-35/24 P) 12

E Riidanalaiset toimet (asiat C-704/23 P, C-711/23 P ja C-111/24 P) 13

1. Alkuperäiset riidanalaiset toimet (asiat C-704/23 P, C-711/23 P ja C-111/24 P) 13

2. Ensimmäiset riidanalaiset pysyttämistoimet (asiat C-704/23 P, C-711/23 P ja C-111/24 P) 14

3. Toiset riidanalaiset pysyttämistoimet (asiat C-704/23 P ja C-711/23 P) 15

II Unionin yleisessä tuomioistuimessa nostetut kanteet ja valituksenalaiset tuomiot 15

A Unionin yleisessä tuomioistuimessa nostettu kanne ja ensimmäinen valituksenalainen tuomio (asia C-696/23 P) 15

B Unionin yleisessä tuomioistuimessa nostettu kanne ja toinen valituksenalainen tuomio (asia C-704/23 P) 17

C Unionin yleisessä tuomioistuimessa nostettu kanne ja kolmas valituksenalainen tuomio (asia C-711/23 P) 18

D Unionin yleisessä tuomioistuimessa nostettu kanne ja neljäs valituksenalainen tuomio (asia C-35/24 P) 19

E Unionin yleisessä tuomioistuimessa nostettu kanne ja viides valituksenalainen tuomio (asia C-111/24 P) 20

* Oikeudenkäyntikielet: englanti ja ranska.

III Asian käsittelyn vaiheet unionin tuomioistuimessa ja valitusasioiden asianosaisten vaatimukset 21

A Asioiden yhdistäminen . . . 21

B Väliintulohakemukset . . . 22

C Valitusasioiden asianosaisten vaatimukset . . . 22

1. Asianosaisten vaatimukset asiassa C-696/23 P . . . 22

2. Asianosaisten vaatimukset asiassa C-704/23 P . . . 23

3. Asianosaisten vaatimukset asiassa C-711/23 P . . . 23

4. Asianosaisten vaatimukset asiassa C-35/24 P . . . 23

5. Asianosaisten vaatimukset asiassa C-111/24 P . . . 24

D Asian käsittelyn suullisen vaiheen uudelleen aloittamisesta koskevat pyynnöt . . . 24

1. Asian käsittelyn suullisen vaiheen uudelleen aloittamista koskeva pyyntö asiassa C-696/23 P . . . 24

2. Asian käsittelyn suullisen vaiheen uudelleen aloittamista koskeva pyyntö asiassa C-711/23 P . . . 25

IV Valitusten tarkastelu . . . 26

A Valitusperusteet, joiden mukaan unionin yleinen tuomioistuin sovelsi virheellisesti g alakohdan kriteeriä . . . 28

1. Argumentit, joiden mukaan unionin yleinen tuomioistuin tulkitsi virheellisesti g alakohdan kriteerissä tarkoitettua ilmaisua ”jotka muodostavat merkittävän tulonlähteen Venäjän federaation hallitukselle” . . . 28

a) Asiassa C-711/23 P esitetyt toinen valitusperuste ja kolmannen valitusperusteen ensimmäinen osa sekä asiassa C-35/24 P esitetyt toinen valitusperuste ja kolmannen valitusperusteen ensimmäinen osa . . . 29

1) Asianosaisten lausumat . . . 29

2) Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta . . . 30

b) Asiassa C-704/23 P esitetyn ensimmäisen valitusperusteen toisen osan toinen väite, asiassa C-711/23 P esitetyn neljännen valitusperusteen ensimmäisestä kolmanteen osa, asiassa C-35/24 P esitetyn neljännen valitusperusteen toisen osan ensimmäinen väite ja asiassa C-111/24 P esitetty seitsemäs valitusperuste . . . 35

1) Asianosaisten lausumat . . . 35

2) Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta . . . 36

2. Valitusperusteet, joiden mukaan unionin yleinen tuomioistuin tulkitsi virheellisesti g alakohdan kriteerissä tarkoitettua vaikutusvallan käsitettä . . . 38

a) Asianosaisten lausumat . . . 38

b) Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta . . . 41

1) Asiassa C-696/23 P esitetyn ensimmäisen valitusperusteen tutkittavaksi ottaminen . . . 41

2) Asiakysymys . . . 43

i) Asiassa C-696/23 P esitetty ensimmäinen valitusperuste, asiassa C-704/23 P esitetyn ensimmäisen valitusperusteen kolmas osa ja asiassa C-351/24 P esitetyn ensimmäisen valitusperusteen neljäs osa . . . 43

ii) Asiassa C-704/23 P esitetyn ensimmäisen valitusperusteen ensimmäisen osan ensimmäinen ja toinen väite sekä asiassa C-111/24 P esitetty toinen valitusperuste ja neljännen valitusperusteen ensimmäinen osa . . . 46

B Valitusperusteet, joiden mukaan unionin yleinen tuomioistuin loukkasi suhteellisuusperiaatetta ja rikkoi perusoikeuskirjan 52 artiklan 1 kohtaa, sekä asiassa C-111/24 P esitetyn neljännen valitusperusteen toinen osa . . . 49

1. Asiassa C-696/23 P esitetty kolmas valitusperuste, joka koskee perusoikeuskirjan 52 artiklan 1 kohdan ensimmäisen virkkeen rikkomista . . . 50

a) Asianosaisten lausumat . . . 50

b) Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta . . . 50

2. Asiassa C-696/23 P esitetty neljäs valitusperuste ja asiassa C-704/23 P esitetty kolmas valitusperuste, jotka koskevat perusoikeuskirjan 52 artiklan 1 kohdan toisen virkkeen rikkomista, sekä asiassa C-704/23 P esitetyn neljännen valitusperusteen toinen osa, joka koskee suhteellisuusperiaatteen loukkaamista . . . 52

a) Asianosaisten lausumat . . . 52

b) Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta . . . 53

1) Asiassa C-696/23 P esitetyn neljännen valitusperusteen ensimmäisen, toisen ja neljännen osan tutkittavaksi ottaminen . . . 53

2) Asiakysymys . . . 54

i) Alustavia huomautuksia . . . 54

ii) Asian arviointi . . . 56

3. Asiassa C-111/24 P esitetyn neljännen valitusperusteen toinen osa . . . 58

a) Asianosaisten lausumat . . . 58

b) Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta . . . 58

C Valitusperusteet, joiden mukaan unionin yleinen tuomioistuin teki oikeudellisia virheitä arvioidessaan g alakohdan kriteeriä koskevia lainvastaisuusväitteitä . . . 60

1. Asiassa C-111/24 P esitetty kolmas valitusperuste 60

a) Asianosaisten lausumat 60

b) Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta 61

2. Asioissa C-711/23 P ja C-35/24 P esitettyjen kolmansien valitusperusteiden toinen osa . 63

a) Asianosaisten lausumat 63

b) Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta 64

D Valitusperusteet, joiden mukaan unionin yleinen tuomioistuin teki oikeudellisia virheitä arvioidessaan yhdenvertaisen kohtelun periaatetta 66

1. Asianosaisten lausumat 66

2. Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta 67

E Valitusperusteet, joiden mukaan unionin yleinen tuomioistuin teki oikeudellisia virheitä ja otti tosiseikat ja todisteet huomioon vääristyneellä tavalla siltä osin kuin on kyse siitä, täyttyvätkö g alakohdan kriteerin osatekijät viiden valittajan osalta 68

1. Oikeudelliset virheet ja vääristyneellä tavalla huomioon ottamiset, joihin unionin yleisen tuomioistuimen väitetään syyllistyneen arvioidessaan kysymystä sitä, muodostavatko ne talouden alat, joilla toinen, kolmas, neljäs ja viides valittaja toimivat tai olivat toimineet, merkittävän tulonlähteen Venäjän federaation hallitukselle 69

a) Asiassa C-704/23 P esitetty toinen valitusperuste sekä asioissa C-711/23 P ja C-35/24 P esitettyjen ensimmäisten valitusperusteiden ensimmäinen osa 70

1) Asianosaisten lausumat 70

2) Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta 71

i) Asiassa C-740/23 P esitetyn toisen valitusperusteen ja asiassa C-35/24 P esitetyn ensimmäisen valitusperusteen ensimmäisen osan tutkittavaksi ottaminen 71

ii) Asiakysymys 72

b) Asiassa C-704/23 P esitetyn ensimmäisen valitusperusteen toisen osan ensimmäinen väite, asiassa C-711/23 P esitetyn ensimmäisen valitusperusteen toinen osa ja neljännen valitusperusteen neljännestä kuudenteen osa, asiassa C-35/24 P esitetyn ensimmäisen valitusperusteen toinen ja kolmas osa ja neljännen valitusperusteen ensimmäinen osa ja toisen osan toinen väite sekä asiassa C-111/24 P esitetyt viides ja kuudes valitusperuste 73

1) Asiassa C-704/23 P esitetyn ensimmäisen valitusperusteen toisen osan ensimmäinen väite 73

i) Asianosaisten lausumat 73

ii) Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta 74

2) Asiassa C-711/23 P esitetyn ensimmäisen valitusperusteen toinen osa ja neljännen valitusperusteen neljännestä kuudenteen osa 75

i) Asianosaisten lausumat 75

ii) Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta 76

3) Asiassa C-35/24 P esitetyn ensimmäisen valitusperusteen toinen ja kolmas osa sekä neljännen valitusperusteen ensimmäinen osa ja toisen osan toinen väite . . . 78

i) Asianosaisten lausumat 78

ii) Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta 79

4) Asiassa C-111/24 P esitetyt viides ja kuudes valitusperuste 81

i) Asianosaisten lausumat 81

ii) Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta 81

2. Väitetyt oikeudelliset virheet ja vääristyneellä tavalla huomioon ottamiset, joihin unionin yleinen tuomioistuin syyllistyi g alakohdan kriteerissä tarkoitettujen toisen valittajan vaikutusvallan sekä ensimmäisen ja viidennen valittajan toiminnan osalta 82

a) Asiassa C-696/23 P esitetyn toisen valitusperusteen ensimmäinen osa 83

1) Asianosaisten lausumat 83

2) Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta 83

b) Asiassa C-704/23 P esitetyn ensimmäisen valitusperusteen ensimmäisen osan kolmas väite 84

1) Asianosaisten lausumat 84

2) Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta 84

c) Asia C-111/24 P 85

1) Asianosaisten lausumat 85

2) Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta 85

i) Tutkittavaksi ottaminen 85

ii) Asiakysymys 86

F Asiassa C-696/23 P esitetyn ensimmäisen valitusperusteen toinen osa ja viides valitusperuste, asiassa C-704/23 P esitetty kolmas vaatimus, asiassa C-35/24 P esitetyn ensimmäisen valitusperusteen viides osa ja asiassa C-111/24 P esitetty ensimmäinen valitusperuste 87

1. Asiassa C-696/23 P esitetyn ensimmäisen valitusperusteen toinen osa ja viides valitusperuste . . . 87

1) Ensimmäisen valitusperusteen toinen osa . . . 87

i) Asianosaisten lausumat . . . 87

ii) Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta . . . 88

2) Viides valitusperuste . . . 88

2. Asiassa C-704/23 P esitetty kolmas vaatimus . . . 88

3. Asiassa C-35/24 P esitetyn ensimmäisen valitusperusteen viides osa . . . 89

4. Asiassa C-111/24 P esitetty ensimmäinen valitusperuste . . . 89

a) Asianosaisten lausumat . . . 89

b) Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta . . . 90

V Päätelmä . . . 92

VI Oikeudenkäyntikulut . . . 92

Muutoksenhaku – Ukrainaan kohdistetun sotilaallisen hyökkäyksen johdosta toteutetut rajoittavat toimenpiteet – Päätös 2014/145/YUTP – 1 artiklan 1 kohdan e alakohta ja 2 artiklan 1 kohdan g alakohta – Asetus (EU) N:o 269/2014 – 3 artiklan 1 kohdan g alakohta – Varojen ja taloudellisten resurssien jäädyttäminen – Käsite ”johtavat liike-elämän edustajat, jotka toimivat sellaisilla talouden aloilla, jotka muodostavat merkittävän tulonlähteen Venäjän federaation hallitukselle” – Lainvastaisuusväite – Euroopan unionin perusoikeuskirjan 7, 16, 17 ja 47 artikla sekä 52 artiklan 1 kohta – Oikeus yksityis- ja perhe-elämän kunnioittamiseen, elinkeinovapaus, omaisuudensuoja ja oikeus tehokkaisiin oikeussuojakeinoihin – Rajat – Laillisuus- ja suhteellisuusperiaate – Yhdenvertaisen kohtelun periaate

Yhdistetyissä asioissa C-696/23 P, C-704/23 P, C-711/23 P, C-35/24 P ja C-111/24 P,

joissa on kyse viidestä Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 56 artiklaan perustuvasta valituksesta, jotka on pantu vireille 16.11.2023 asioissa C-696/23 P ja C-704/23 P, 22.11.2023 asiassa C-711/23 P, 18.1.2024 asiassa C-35/24 P ja 8.2.2024 asiassa C-111/24 P,

Dmitry Alexandrovich Pumpyanskiy, kotipaikka Jekaterinburg (Venäjä), edustajinaan A. Egger, P. Goeth, G. Lansky ja E. Steiner, Rechtsanwälte (C-696/23 P),

Tigran Khudaverdyan, kotipaikka Moskova (Venäjä), edustajinaan aluksi F. Bélot, T. Bontinck, M. Brésart ja J. Goffin, sittemmin F. Bélot, T. Bontinck ja J. Goffin, avocats (C-704/23 P),

Viktor Filippovich Rashnikov, kotipaikka Magnitogorsk (Venäjä), edustajinaan M. Campa, avvocato, M. Moretto, avocat, M. Pirovano, avvocata, D. Rovetta, avocat, ja V. Villante, avvocato (C-711/23 P),

Dmitry Arkadievich Mazepin, kotipaikka Moskova, edustajinaan A. Bass, avocat, M. Campa, avvocato, M. Moretto, D. Rovetta, avocats, ja V. Villante, avvocato (C-35/24 P), ja

German Khan, kotipaikka Lontoo (Yhdistynyt kuningaskunta), edustajinaan A. Bass ja T. Marembert, avocats (C-111/24 P),

valittajina,

ja joissa muina osapuolina ovat

Euroopan unionin neuvosto, asiamiehinään aluksi B. Driessen, P. Mahnič, P. Pecheux, V. Piessevaux, J. Rurarz, L. Vétillard ja S. Van Overmeire, sittemmin B. Driessen, P. Pecheux, V. Piessevaux, J. Rurarz, L. Vétillard ja S. Van Overmeire,

vastaajana ensimmäisessä oikeusasteessa,

jota tukevat

Tšekin tasavalta, asiamiehinään K. Najmanová, M. Smolek ja J. Vláčil, ja

Euroopan komissio, asiamiehinään M. Carpus Carcea ja L. Puccio,

väliintulijoina muutoksenhakuasteessa (C-35/24 P), sekä

Latvian tasavalta, asiamiehinään J. Davidoviča, K. Pommere ja S. Zābele,

väliintulijana ensimmäisessä oikeusasteessa (C-35/24 P),

UNIONIN TUOMIOISTUIN (suuri jaosto),

toimien kokoonpanossa: presidentti K. Lenaerts, jaostojen puheenjohtajat C. Lycourgos, I. Jarukaitis, M. L. Arastey Sahún (esittelevä tuomari), I. Ziemele, J. Passer, O. Spineanu-Matei, M. Condinanzi ja F. Schalin sekä tuomarit E. Regan, N. Piçarra, A. Kumin, B. Smulders, S. Gervasoni ja N. Fenger,

julkisasiamies: L. Medina,

kirjaaja: hallintovirkamies A. Lamote,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 11.2.2025 pidetyssä istunnossa esitetyn,

kuultuaan julkisasiamiehen 5.6.2025 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Dmitry Alexandrovich Pumpyanskiy (jäljempänä ensimmäinen valittaja) vaatii valituksellaan asiassa C-696/23 P unionin tuomioistuinta kumoamaan unionin yleisen tuomioistuimen 6.9.2023 antaman tuomion Pumpyanskiy v. neuvosto (T-270/22, EU:T:2023:490; jäljempänä ensimmäinen

valituksenalainen tuomio), jolla unionin yleinen tuomioistuin hylkäsi hänen kanteensa, jossa vaadittiin kumoamaan rajoittavista toimenpiteistä Ukrainan alueellista koskemattomuutta, suvereniteettia ja itsenäisyyttä heikentävien tai uhkaavien toimien johdosta annetun päätöksen 2014/145/YUTP muuttamisesta 9.3.2022 annettu neuvoston päätös (YUTP) 2022/397 (EUVL 2022, L 80, s. 31) ja Ukrainan alueellista koskemattomuutta, suvereniteettia ja itsenäisyyttä heikentävien tai uhkaavien toimien johdosta määrättävistä rajoittavista toimenpiteistä annetun asetuksen (EU) N:o 269/2014 täytäntöönpanosta 9.3.2022 annettu neuvoston täytäntöönpanoasetus (EU) 2022/396 (EUVL 2022, L 80, s. 1) (jäljempänä yhdessä riidanalainen päätös ja riidanalainen asetus) siltä osin kuin hänen nimensä merkitään riidanalaisella päätöksellä ja riidanalaisella asetuksella niiden liitteenä oleviin luetteloihin.

2 Tigran Khudaverdyan (jäljempänä toinen valittaja) vaatii valituksellaan asiassa C-704/23 P unionin tuomioistuinta kumoamaan unionin yleisen tuomioistuimen 6.9.2023 antaman tuomion Khudaverdyan v. neuvosto (T-335/22, EU:T:2023:500; jäljempänä toinen valituksenalainen tuomio), jolla unionin yleinen tuomioistuin hylkäsi hänen kanteensa, jossa vaadittiin kumoamaan ensinnäkin rajoittavista toimenpiteistä Ukrainan alueellista koskemattomuutta, suvereniteettia ja itsenäisyyttä heikentävien tai uhkaavien toimien johdosta annetun päätöksen 2014/145/YUTP muuttamisesta 15.3.2022 annettu neuvoston päätös (YUTP) 2022/429 (EUVL 2022, L 87 I, s. 44) ja Ukrainan alueellista koskemattomuutta, suvereniteettia ja itsenäisyyttä heikentävien tai uhkaavien toimien johdosta määrättävistä rajoittavista toimenpiteistä annetun asetuksen (EU) N:o 269/2014 täytäntöönpanosta 15.3.2022 annettu neuvoston täytäntöönpanoasetus (EU) 2022/427 (EUVL 2022, L 87 I, s. 1) (jäljempänä yhdessä alkuperäiset riidanalaiset toimet), toiseksi rajoittavista toimenpiteistä Ukrainan alueellista koskemattomuutta, suvereniteettia ja itsenäisyyttä heikentävien tai uhkaavien toimien johdosta annetun päätöksen 2014/145/YUTP muuttamisesta 14.9.2022 annettu neuvoston päätös (YUTP) 2022/1530 (EUVL 2022, L 239, s. 149) ja Ukrainan alueellista koskemattomuutta, suvereniteettia ja itsenäisyyttä heikentävien tai uhkaavien toimien johdosta määrättävistä rajoittavista toimenpiteistä annetun asetuksen (EU) N:o 269/2014 täytäntöönpanosta 14.9.2022 annettu neuvoston täytäntöönpanoasetus (EU) 2022/1529 (EUVL 2022, L 239, s. 1) (jäljempänä yhdessä ensimmäiset riidanalaiset pysyttämistoimet) ja kolmanneksi rajoittavista toimenpiteistä Ukrainan alueellista koskemattomuutta, suvereniteettia ja itsenäisyyttä heikentävien tai uhkaavien toimien johdosta annetun päätöksen 2014/145/YUTP muuttamisesta 13.3.2023 annettu neuvoston päätös (YUTP) 2023/572 (EUVL 2023, L 75 I, s. 134) ja Ukrainan alueellista koskemattomuutta, suvereniteettia ja itsenäisyyttä heikentävien tai uhkaavien toimien johdosta määrättävistä rajoittavista toimenpiteistä annetun asetuksen (EU) N:o 269/2014 täytäntöönpanosta 13.3.2023 annettu neuvoston täytäntöönpanoasetus (EU) 2023/571 (EUVL 2023, L 75 I, s. 1) (jäljempänä yhdessä toiset riidanalaiset pysyttämistoimet ja yhdessä alkuperäisten riidanalaisten toimien ja ensimmäisten riidanalaisten pysyttämistoimien kanssa riidanalaiset toimet) siltä osin kuin hänen nimensä merkitään riidanalaisilla toimilla niiden liitteenä oleviin luetteloihin ja pysytetään niissä.

3 Viktor Filippovich Rashnikov (jäljempänä kolmas valittaja) vaatii valituksellaan asiassa C-711/23 P unionin tuomioistuinta kumoamaan unionin yleisen tuomioistuimen 13.9.2023 antaman tuomion Rashnikov v. neuvosto (T-305/22, EU:T:2023:530; jäljempänä kolmas valituksenalainen tuomio), jolla unionin yleinen tuomioistuin hylkäsi hänen kanteensa, jossa vaadittiin riidanalaisten toimien kumoamista siltä osin kuin hänen nimensä merkitään näillä toimilla niiden liitteenä oleviin luetteloihin ja pysytetään niissä.

4 Dmitry Arkadievich Mazepin (jäljempänä neljäs valittaja) vaatii valituksellaan asiassa C-35/24 P unionin tuomioistuinta kumoamaan unionin yleisen tuomioistuimen 8.11.2023 antaman tuomion Mazepin v. neuvosto (T-282/22, EU:T:2023:701; jäljempänä neljäs valituksenalainen

tuomio), jolla unionin yleinen tuomioistuin hylkäsi hänen kanteensa, jossa vaadittiin riidanalaisen päätöksen ja riidanalaisen asetuksen kumoamista siltä osin kuin hänen nimensä merkitään näillä toimilla niiden liitteenä oleviin luetteloihin.

5 German Khan (jäljempänä viides valittaja) vaatii valituksellaan asiassa C-111/24 P unionin tuomioistuinta kumoamaan unionin yleisen tuomioistuimen 29.11.2023 antaman tuomion Khan v. neuvosto (T-333/22, EU:T:2023:758; jäljempänä viides valituksenalainen tuomio), jolla unionin yleinen tuomioistuin hylkäsi hänen kanteensa, jossa vaadittiin alkuperäisten riidanalaisten toimien ja ensimmäisten riidanalaisten pysyttämistoimien kumoamista siltä osin kuin hänen nimensä merkitään näillä toimilla niiden liitteenä oleviin luetteloihin ja pysytetään niissä.

I Asiaa koskevat oikeussäännöt ja asian tausta

6 Oikeusriitoihin liittyvät tosiseikat ja oikeudelliset seikat on esitetty ensimmäisen valituksenalaisen tuomion 2–17 kohdassa, toisen valituksenalaisen tuomion 2–18 kohdassa, kolmannen valituksenalaisen tuomion 2–25 kohdassa, neljännen valituksenalaisen tuomion 2–15 kohdassa ja viidennen valituksenalaisen tuomion 2–18 kohdassa. Ne voidaan tiivistää ja niitä voidaan täydentää nyt käsiteltäviä asioita varten seuraavasti.

7 Käsiteltävät asiat liittyvät rajoittaviin toimenpiteisiin, joita Euroopan unioni on vuodesta 2014 lähtien toteuttanut vastauksena Ukrainan alueellista koskemattomuutta, suvereniteettia ja itsenäisyyttä heikentäviin tai uhkaaviin toimiin.

8 Ensimmäinen, kolmas ja neljäs valittaja ovat liike-elämän edustajia ja Venäjän kansalaisia, toinen valittaja on liike-elämän edustaja ja Armenian kansalainen ja viides valittaja on liike-elämän edustaja, jolla on Venäjän ja Israelin kansalaisuus.

9 Euroopan unionin neuvosto antoi 17.3.2014 SEU 29 artiklan nojalla päätöksen 2014/145/YUTP rajoittavista toimenpiteistä Ukrainan alueellista koskemattomuutta, suvereniteettia ja itsenäisyyttä heikentävien tai uhkaavien toimien johdosta (EUVL 2014, L 78, s. 16).

10 Neuvosto antoi samana päivänä SEUT 215 artiklan 2 kohdan nojalla asetuksen (EU) N:o 269/2014 Ukrainan alueellista koskemattomuutta, suvereniteettia ja itsenäisyyttä heikentävien tai uhkaavien toimien johdosta määrättävistä rajoittavista toimenpiteistä (EUVL 2014, L 78, s. 6).

11 Venäjän federaation asevoimien hyökättyä 24.2.2022 Ukrainaan neuvosto antoi 25.2.2022 päätöksen (YUTP) 2022/329 rajoittavista toimenpiteistä Ukrainan alueellista koskemattomuutta, suvereniteettia ja itsenäisyyttä heikentävien tai uhkaavien toimien johdosta annetun päätöksen 2014/145/YUTP muuttamisesta (EUVL 2022, L 50, s. 1). Neuvosto antoi samana päivänä asetuksen (EU) 2022/330 Ukrainan alueellista koskemattomuutta, suvereniteettia ja itsenäisyyttä heikentävien tai uhkaavien toimien johdosta määrättävistä toimenpiteistä annetun asetuksen (EU) N:o 269/2014 muuttamisesta (EUVL 2022, L 51, s. 1).

A Päätös 2022/329

12 Päätöksen 2022/329 5 ja 8–11 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”(5) Neuvosto – – 24 päivänä tammikuuta 2022 – – toisti, että kaikilla uusilla Venäjän Ukrainaan kohdistamilla sotilaallisilla hyökkäyksillä olisi massiiviset seuraukset ja kova hinta, mukaan lukien monenlaiset alakohtaiset ja yksittäiset rajoittavat toimenpiteet, jotka toteutettaisiin koordinoidusti kumppaneiden kanssa.

– –

(8) Korkea edustaja antoi 22 päivänä helmikuuta 2022 unionin puolesta julkilausuman, jossa tuomitaan kyseinen laiton teko, joka heikentää entisestään Ukrainan suvereniteettia ja itsenäisyyttä ja rikkoo vakavasti kansainvälistä oikeutta ja kansainvälisiä sopimuksia, kuten YK:n peruskirjaa, Helsingin päätösasiakirjaa, Pariisin peruskirjaa ja Budapestin muistiota sekä Minskin sopimuksia ja YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselmaa 2202 (2015). Korkea edustaja kehotti Venäjää konfliktin osapuolena peruuttamaan kyseisen tunnustuksen, pitämään kiinni sitoumuksistaan, noudattamaan kansainvälistä oikeutta ja palaamaan Normandia-ryhmässä ja Ukraina-kontaktiryhmässä käytäviin keskusteluihin. Hän ilmoitti, että unioni vastaisi näihin Venäjän uusimpiin rikkomisiin kiireellisesti hyväksymällä uusia rajoittavia toimenpiteitä.

(9) Venäjän federaation presidentti ilmoitti 24 päivänä helmikuuta 2022 sotilasoperaatiosta Ukrainassa, ja Venäjän asevoimat aloittivat hyökkäyksen Ukrainaa vastaan. Kyseinen hyökkäys loukkaa räikeästi Ukrainan alueellista koskemattomuutta, suvereniteettia ja itsenäisyyttä. Kyseinen hyökkäys loukkaa räikeästi Ukrainan alueellista koskemattomuutta, suvereniteettia ja itsenäisyyttä.

(10) [Unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan] korkea edustaja antoi 24 päivänä helmikuuta 2022 unionin puolesta julkilausuman, jossa tuomitaan erittäin jyrkästi Venäjän federaation asevoimien provosoimaton hyökkäys Ukrainaa vastaan ja Valko-Venäjän osallisuus tässä hyökkäyksessä. [Unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan] korkea edustaja ilmaisi, että unioni vastatoimet sisältäisivät sekä alakohtaisia että yksittäisiä rajoittavia toimenpiteitä.

(11) Tilanteen vakavuus huomioon ottaen neuvosto katsoo, että nimeämisperusteita olisi muutettava siten, että niihin lisätään henkilöt ja yhteisöt, jotka tukevat Venäjän federaation hallitusta ja hyötyvät siitä, sekä henkilöt ja yhteisöt, jotka muodostavat sille merkittävän tulonlähteen, sekä luetteloon merkittyihin henkilöihin ja yhteisöihin yhteydessä olevat luonnolliset henkilöt ja oikeushenkilöt.”

B Päätös 2014/145, sellaisena kuin se on muutettuna etenkin päätöksellä 2022/329

13 Päätöksen 2014/145, sellaisena kuin se on muutettuna etenkin päätöksellä 2022/329 (jäljempänä päätös 2014/145), 1 artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet estääkseen muun muassa sen a, b, d ja e alakohdassa säädetyt kriteerit täyttävien luonnollisten henkilöiden pääsyn alueelleen ja kauttakulun alueensa kautta, jollei kyseisen 1 artiklan 2, 3 ja 6 kohdassa täsmennetyistä poikkeuksista muuta johdu.

14 Päätöksen 2014/145 2 artiklan 1 kohdan a, d, f ja g alakohdassa säädetään muun muassa näissä alakohdissa määritellyt kriteerit täyttäville luonnollisille henkilöille kuuluvien varojen ja taloudellisten resurssien jäädyttämisestä sekä kaikkien sellaisten varojen ja taloudellisten resurssien jäädyttämisestä, jotka ovat näiden henkilöiden omistuksessa, hallussa tai määräysvallassa, ja nämä kriteerit ovat pääosin samat kuin kyseisen päätöksen 1 artiklan 1 kohdan a, b, d ja e alakohdassa säädetyt kriteerit. Kyseisessä 2 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jäädytetään kaikki varat ja taloudelliset resurssit, jotka kuuluvat seuraaville, liitteessä luetelluille tahoille tai ovat niiden omistuksessa, hallussa tai määräysvallassa:

a) luonnolliset henkilöt, jotka ovat vastuussa sellaisista toimista tai politiikoista tai tukevat tai panevat täytäntöön sellaisia toimia tai politiikkoja, jotka heikentävät tai uhkaavat Ukrainan alueellista koskemattomuutta, suvereniteettia ja itsenäisyyttä tai Ukrainan vakautta tai turvallisuutta tai jotka estävät kansainvälisten järjestöjen työskentelyn Ukrainassa;

– –

d) luonnolliset henkilöt tai oikeushenkilöt, yhteisöt tai elimet, jotka antavat aineellista tai taloudellista tukea niille venäläisille päättäjille tai hyötyvät niistä venäläisistä päättäjistä, jotka ovat vastuussa Krimin liittämisestä tai Ukrainan vakauden horjuttamisesta;

– –

f) luonnolliset henkilöt, oikeushenkilöt, yhteisöt tai elimet, jotka antavat aineellista tai taloudellista tukea Venäjän federaation hallitukselle, joka on vastuussa Krimin liittämisestä ja Ukrainan vakauden horjuttamisesta, tai hyötyvät siitä; tai

g) johtavat liike-elämän edustajat tai oikeushenkilöt, yhteisöt tai elimet, jotka toimivat sellaisilla talouden aloilla, jotka muodostavat merkittävän tulonlähteen Venäjän federaation hallitukselle, joka on vastuussa Krimin liittämisestä ja Ukrainan vakauden horjuttamisesta

– –

sekä näitä lähellä olevat luonnolliset henkilöt tai oikeushenkilöt, yhteisöt tai elimet, liitteessä luetellun mukaisesti.”

15 Päätöksen 2014/145 2 artiklan 1 kohdan alkuperäisen version sanamuoto oli seuraava:

”Jäädytetään kaikki varat ja taloudelliset resurssit, jotka kuuluvat liitteessä luetelluille luonnollisille henkilöille, jotka ovat vastuussa toimista, jotka heikentävät tai uhkaavat Ukrainan alueellista koskemattomuutta, suvereniteettia ja itsenäisyyttä, ja niiden omistuksessa, hallussa tai määräysvallassa olevat varat ja resurssit, sekä näihin yhteydessä oleville luonnollisille henkilöille tai oikeushenkilöille, yhteisöille tai elimille kuuluvat tai niiden omistuksessa, hallussa tai määräysvallassa olevat varat ja resurssit.”

16 Päätöksen 2014/145 2 artiklan 3–5, 7 ja 8 kohdassa säädetään pääosin, että jäsenvaltioiden toimivaltaiset viranomaiset voivat tietyissä olosuhteissa ja tietyin edellytyksin antaa luvan tiettyjen jäädytettyjen varojen tai taloudellisten resurssien vapauttamiseen ja antaa luvan

maksuille tietyille yhteisöille ja että kyseisen päätöksen liitteessä luetellut luonnolliset henkilöt, oikeushenkilöt, yhteisöt tai elimet voivat suorittaa maksuja, jotka johtuvat sopimuksesta, joka on tehty ennen päivää, jona ne on merkitty kyseiseen luetteloon.

17 Kyseisen päätöksen 6 artiklan kolmannessa kohdassa säädetään, että päätöstä tarkastellaan jatkuvasti uudelleen ja että sen voimassaoloa jatketaan tai sitä muutetaan tarvittaessa, jos neuvosto katsoo, ettei sen tavoitteita ole saavutettu.

C Asetus N:o 269/2014

18 Asetuksen N:o 269/2014, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella 2022/330 (jäljempänä asetus N:o 269/2014), 3 artiklan 1 kohdan a, d, f ja g alakohdassa luetellaan kriteerit, jotka ohjaavat muun muassa sellaisten luonnollisten henkilöiden merkitsemistä kyseisen asetuksen liitteessä I olevaan luetteloon, joiden varat ja taloudelliset resurssit jäädytetään kyseisen asetuksen 2 artiklan 1 kohdan nojalla. Nämä kriteerit ovat pääosin samat kuin tämän tuomion 14 kohdassa mainitut kriteerit.

19 Kyseisen asetuksen 4–6 b artiklassa toistetaan pääosin samat säännökset, jotka sisältyvät päätöksen 2014/145 2 artiklan 3–5, 7 ja 8 kohtaan.

20 Asetuksen N:o 269/2014 14 artiklan 4 kohdassa säädetään, että liitteessä I olevaa luetteloa tarkastellaan uudelleen säännöllisin väliajoin ja vähintään 12 kuukauden välein.

D Riidanalainen päätös ja riidanalainen asetus (asiat C-696/23 P ja C-35/24 P)

21 Ukrainan tilanteen vakavuuden vuoksi neuvosto antoi 9.3.2022 riidanalaisen päätöksen ja riidanalaisen asetuksen. Näillä toimilla ensimmäisen ja neljännen valittajan nimet lisättiin päätöksen 2014/145 liitteenä olevaan luetteloon ja asetuksen N:o 269/2014 liitteessä I olevaan luetteloon seuraavilla perusteilla:

”[Ensimmäinen valittaja] on PJSC Pipe Metallurgic Company -yhtiön [(jäljempänä TMK)] hallituksen puheenjohtaja ja Sinara Groupin puheenjohtaja ja hallituksen jäsen. Näin ollen hän tukee Venäjän federaation viranomaisia ja valtionyrityksiä, mukaan lukien Russian Railways, Gazprom ja Rosneft, ja hyötyy yhteistyöstä näiden kanssa. Hän toimii näin ollen sellaisilla talouden aloilla, jotka muodostavat merkittävän tulonlähteen Venäjän federaation hallitukselle, joka on vastuussa Krimin liittämisestä ja Ukrainan vakauden horjuttamisesta.

Venäjän Ukrainaan kohdistuvan hyökkäyksen alkuvaiheiden jälkeen [ensimmäinen valittaja] sekä 36 muuta liike-elämän edustajaa tapasivat 24. helmikuuta 2022 presidentti Vladimir Putinin ja muita Venäjän hallituksen jäseniä keskustellakseen lännen asettamien pakotteiden jälkeen omaksuttavan toimintatavan vaikutuksista. Se, että hänet kutsuttiin tähän tapaamiseen osoittaa, että hän kuuluu Vladimir Putinin lähipiiriin ja että hän tukee tai panee täytäntöön sellaisia toimia tai politiikkoja, jotka heikentävät tai uhkaavat Ukrainan alueellista koskemattomuutta, suvereniteettia ja itsenäisyyttä sekä Ukrainan vakautta ja turvallisuutta. Lisäksi se osoittaa hänen olevan yksi johtavista liike-elämän edustajista, jotka toimivat sellaisilla talouden aloilla, jotka muodostavat merkittävän tulonlähteen Venäjän hallitukselle, joka on vastuussa Krimin liittämisestä ja Ukrainan vakauden horjuttamisesta.

– –

[Neljäs valittaja] on mineraalilannoitteita tuottavan Uralchem-yhtiön omistaja ja toimitusjohtaja. Uralchem on venäläinen yhtiö, joka valmistaa useita erilaisia kemiallisia tuotteita, kuten mineraalilannoitteita ja ammoniakkipohjaista kaliumnitraattia. Yhtiö on omien sanojensa mukaan Venäjän suurin ammoniumnitraatin tuottaja sekä toiseksi suurin ammoniakki- ja typpilannoitteiden valmistaja. [Neljäs valittaja] toimii näin ollen sellaisilla talouden aloilla, jotka muodostavat merkittävän tulonlähteen Venäjän federaation hallitukselle, joka on vastuussa Krimin liittämisestä ja Ukrainan vakauden horjuttamisesta.

Venäjän Ukrainaan kohdistuvan hyökkäyksen alkuvaiheiden jälkeen [neljäs valittaja] sekä 36 muuta liike-elämän edustajaa tapasivat 24. helmikuuta 2022 presidentti Vladimir Putinin ja muita Venäjän hallituksen jäseniä keskustellakseen lännen asettamien pakotteiden jälkeen omaksuttavan toimintatavan vaikutuksista. Se, että hänet kutsuttiin tähän tapaamiseen osoittaa, että hän kuuluu Vladimir Putinin lähipiiriin ja että hän tukee tai panee täytäntöön sellaisia toimia tai politiikkoja, jotka heikentävät tai uhkaavat Ukrainan alueellista koskemattomuutta, suvereniteettia ja itsenäisyyttä sekä Ukrainan vakautta ja turvallisuutta. Lisäksi se osoittaa hänen olevan yksi johtavista liike-elämän edustajista, jotka toimivat sellaisilla talouden aloilla, jotka muodostavat merkittävän tulonlähteen Venäjän hallitukselle, joka on vastuussa Krimin liittämisestä ja Ukrainan vakauden horjuttamisesta.

Joulukuussa 2021 [neljäs valittaja] siirsi Kyprokseen sijoittautuneet holdingyrityksensä Uralchem Holdingin ja siinä määräysvaltaa käyttävän CI-Chemical Investin Venäjän oikeudenkäyttövallan alaisuuteen Kaliningradin alueella sijaitsevan Oktjabrskin saaren erityishallintoalueelle.”

E Riidanalaiset toimet (asiat C-704/23 P, C-711/23 P ja C-111/24 P)

1. Alkuperäiset riidanalaiset toimet (asiat C-704/23 P, C-711/23 P ja C-111/24 P)

22 Ukrainan tilanteen vakavuuden vuoksi neuvosto antoi 15.3.2022 alkuperäiset riidanalaiset toimet. Näillä toimilla toisen, kolmannen ja viidennen valittajan nimet on lisätty päätöksen 2014/145 liitteenä olevaan luetteloon ja asetuksen N:o 269/2014 liitteessä I olevaan luetteloon seuraavilla perusteilla, joiden sanamuoto on näissä kummassakin luettelossa sama:

”[Viides valittaja] on suuri osakkeenomistaja muun muassa Alfa Bankin omistavassa Alfa Group konglomeraatissa, joka on Venäjän suurimpia veronmaksajia. Hänen uskotaan olevan yksi Venäjän vaikutusvaltaisimmista henkilöistä. Kuten muillakin Alfa Bankin omistajilla (Mikhail Fridman ja Petr Aven) hänellä on läheinen suhde Vladimir Putiniin ja Putin ja [viides valittaja] saavat jatkuvasti vastavuoroista hyötyä tästä suhteesta. Alfa Groupin omistajille on tästä suhteesta liiketoiminnallista ja oikeudellista hyötyä. Vladimir Putinin vanhin tytär Maria johti Alfa-Endo-hyväntekeväisyyshanketta, jonka rahoittaja oli Alfa Bank. Vladimir Putin palkitsi Alfa Groupin Venäjän viranomaisille osoittaman uskollisuuden antamalla poliittista apua Alfa Groupin ulkomaisia investointeja koskeville suunnitelmille.

Näin ollen hän on antanut aktiivisesti aineellista tai taloudellista tukea niille venäläisille päättäjille ja hyötynyt niistä venäläisistä päättäjistä, jotka ovat vastuussa Krimin liittämisestä tai Ukrainan vakauden horjuttamisesta. Hän on myös yksi johtavista venäläisistä liike-elämän edustajista, jotka toimivat sellaisilla talouden aloilla, jotka muodostavat merkittävän tulonlähteen Venäjän federaation hallitukselle, joka on vastuussa Krimin liittämisestä ja Ukrainan vakauden horjuttamisesta.

– –

”[Kolmas valittaja] on johtava venäläinen oligarkki, joka on Magnitogorskin rauta- ja terästehtaan (MMK) omistaja ja hallituksen puheenjohtaja. MMK on yksi Venäjän suurimmista veronmaksajista. Yrityksen verorasitus kasvoi äskettäin, minkä johdosta Venäjän valtionbudjettiin saatiin merkittävästi suuremmat verotulot.

Hän on näin ollen johtava venäläinen liike-elämän edustaja, joka toimii sellaisilla talouden aloilla, jotka muodostavat merkittävän tulonlähteen Venäjän federaation hallitukselle, joka on vastuussa Krimin liittämisestä ja Ukrainan vakauden horjuttamisesta.

– –

[Toinen valittaja] on Yandex [NV:n] pääjohtaja; kyseessä on yksi Venäjän johtavista teknologiayrityksistä, jonka erikoisala on koneoppimiseen perustuvat älytuotteet ja -palvelut. Yandexin entinen uutispäällikkö syytti yritystä siitä, että se oli olennainen tekijä Ukrainan sotaa koskevien tietojen salaamisessa venäläisiltä. Lisäksi yritys on varoittanut hakukoneensa Ukrainaa koskevia uutisia venäläisiltä käyttäjiltä epäluotettavista tiedoista internetissä sen jälkeen, kun Venäjän hallitus uhkasi venäläisiä tiedotusvälineitä julkaisemastaan tiedosta.

[Toinen valittaja] osallistui 24.2.2022 Kremlissä pidettyyn Vladimir Putinin ja oligarkkien kokoukseen keskustellakseen lännen asettamien pakotteiden jälkeen omaksuttavan toimintatavan vaikutuksista. Se, että hänet kutsuttiin tähän tapaamiseen osoittaa, että hän kuuluu Vladimir Putinia lähellä olevien oligarkkien sisäpiiriin ja että hän tukee tai panee täytäntöön sellaisia toimia tai politiikkoja, jotka heikentävät tai uhkaavat Ukrainan alueellista koskemattomuutta, suvereniteettia ja itsenäisyyttä sekä Ukrainan vakautta ja turvallisuutta. Lisäksi hän on yksi johtavista liike-elämän edustajista, jotka toimivat talouden aloilla ja tarjoavat merkittävän tulonlähteen Venäjän federaation hallitukselle, joka on vastuussa Krimin liittämisestä Venäjään ja Ukrainan vakauden horjuttamisesta.”

23 Täytäntöönpanoasetuksen 2022/427, joka on toinen kahdesta alkuperäisestä riidanalaisesta toimesta, johdanto-osan viidennessä perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”Neuvosto hyväksyi 25 päivänä helmikuuta 2022 [asetuksen 2022/330], jolla muutettiin nimeämisperusteita siten, että niihin lisätään henkilöt ja yhteisöt, jotka tukevat Venäjän federaation hallitusta ja hyötyvät siitä, henkilöt ja yhteisöt, jotka muodostavat Venäjän federaation hallitukselle merkittävän tulonlähteen, sekä luetteloon merkittyihin henkilöihin tai yhteisöihin yhteydessä olevat luonnolliset henkilöt tai oikeushenkilöt.”

2. Ensimmäiset riidanalaiset pysyttämistoimet (asiat C-704/23 P, C-711/23 P ja C-111/24 P)

24 Neuvosto antoi 14.9.2022 ensimmäiset riidanalaiset pysyttämistoimet, joilla se pysytti toisen, kolmannen ja viidennen valittajan nimet päätöksen 2014/145 liitteenä olevassa luettelossa ja asetuksen N:o 269/2014 liitteessä I olevassa luettelossa käyttämällä samoja perusteluja, jotka on esitetty tämän tuomion 22 kohdassa, kunhan täsmennetään, että perusteluissa tarkennettiin toisen valittajan osalta vastedes, että hän on Yandexin ”entinen” pääjohtaja.

3. Toiset riidanalaiset pysyttämistoimet (asiat C-704/23 P ja C-711/23 P)

25 Neuvosto antoi 13.3.2023 toiset riidanalaiset pysyttämistoimet, joilla se pysytti toisen ja kolmannen valittajan nimet päätöksen 2014/145 ja asetuksen N:o 269/2014 liitteenä olevissa luetteloissa. Tämän luetteloon merkitsemisen perustelut eivät muuttuneet kolmannen valittajan osalta, kun taas toisen valittajan luetteloon merkitsemisen perustelut olivat sanamuodoltaan vastedes seuraavat:

”[Toinen valittaja] on Yandex NV -yhtiön entinen pääjohtaja ja toimitusjohtaja, joka erosi näistä tehtävistä sen jälkeen, kun Euroopan unioni merkitsi hänet rajoittavien toimenpiteiden kohteiden luetteloon. Hän on edelleen yksi Yandexin ylimmistä johtajista, jolla on vaikutusta yhtiön toimintaan.

Yandex on Venäjän suurin teknologiayritys. Se tuottaa merkittäviä verotuloja Venäjän federaation hallinnolle. Venäläiset valtion omistamat pankit, kuten Sberbank ja VTB, ovat yrityksen osakkeenomistajia ja ovat sijoittaneet siihen. Yandex suostui vuonna 2019 rakenneuudistukseen, joka antoi ’kultaosakkeen’ vastaperustetulle yleishyödylliselle säätiölle, joka perustettiin ’puolustamaan Venäjän federaation etuja’. Venäjän federaation hallituksella on tämän yleishyödyllisen säätiön kautta veto-oikeus tietyissä etukäteen määritellyissä kysymyksissä.

Ukrainan vastaisen hyökkäyssodan alettua Yandex on noudattanut Venäjän federaation hallituksen tiedotuspolitiikkaa ja sensuuria. Yandexin hakukoneen hakutulokset ovat Venäjän viranomaisten vaatimusten mukaisia ja näyttävät vain Venäjän sotaa puolustavaan propagandaan liittyviä lähteitä. Lisäksi Yandex auttoi sellaisia verkkosivuja, jotka levittävät vääriä ja venäjämielisiä väitteitä hyökkäyksestä Ukrainaan, tekemään voittoa sähköisen mainonnan ansiosta.

[Toinen valittaja] osallistui 24.2.2022 Kremlissä pidettyyn Vladimir Putinin ja oligarkkien kokoukseen keskustellakseen lännen asettamien pakotteiden jälkeen omaksuttavan toimintatavan vaikutuksista. Se, että hänet kutsuttiin tähän tapaamiseen osoittaa, että hän kuuluu Vladimir Putinia lähellä olevien oligarkkien sisäpiiriin ja että hän tukee tai panee täytäntöön sellaisia toimia tai politiikkoja, jotka heikentävät tai uhkaavat Ukrainan alueellista koskemattomuutta, suvereniteettia ja itsenäisyyttä sekä Ukrainan vakautta ja turvallisuutta.

Hän on johtava liike-elämän edustaja, joka toimii sellaisella talouden alalla, joka muodostaa merkittävän tulonlähteen Venäjän federaation hallitukselle, ja hän tuki aineellisesti tai taloudellisesti Venäjän federaation hallitusta, joka on vastuussa Krimin liittämisestä ja Ukrainan vakauden horjuttamisesta. Hän on vastuussa sellaisten toimien tai politiikkojen aktiivisesta tukemisesta tai täytäntöön panemisesta, jotka heikentävät tai uhkaavat Ukrainan alueellista koskemattomuutta, suvereniteettia ja itsenäisyyttä tai Ukrainan vakautta tai turvallisuutta.”

II Unionin yleisessä tuomioistuimessa nostetut kanteet ja valituksenalaiset tuomiot

A Unionin yleisessä tuomioistuimessa nostettu kanne ja ensimmäinen valituksenalainen tuomio (asia C-696/23 P)

26 Ensimmäinen valittaja nosti unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 17.5.2022 toimittamallaan kannekirjelmällä kanteen, jossa vaadittiin riidanalaisen päätöksen ja riidanalaisen asetuksen kumoamista häntä koskevilta osin. Kumoamiskanteensa yhteydessä hän

riitautti muun muassa neuvoston arvioinnin, jonka mukaan hänen tilanteensa täyttää päätöksen 2014/145 1 artiklan 1 kohdan e alakohdassa ja 2 artiklan 1 kohdan g alakohdassa sekä asetuksen N:o 269/2014 3 artiklan 1 kohdan g alakohdassa tarkoitetun kriteerin (jäljempänä g alakohdan kriteeri). Hänen mielestään neuvosto oli näin menetellessään tehnyt ilmeisen arviointivirheen ja lisäksi loukannut hänen perusoikeuksiaan ja suhteellisuusperiaatetta.

27 Unionin yleinen tuomioistuin hylkäsi ensimmäisen valittajan kanteen ensimmäisellä valituksenalaisella tuomiolla. Unionin yleinen tuomioistuin totesi g alakohdan kriteeristä pääosin kyseisen tuomion 51, 56 ja 58 kohdassa, että neuvosto oli esittänyt riittävän konkreettisten, täsmällisten ja yhtäpitävien todisteiden kokonaisuuden, joka oli omiaan osoittamaan yhtäältä, että ensimmäinen valittaja on johtava liike-elämän edustaja TMK:ssa ja Sinara Groupissa hoitamiensa tehtävien vuoksi, ja toisaalta, että kun otetaan huomioon nämä tehtävät ja lukuisat toimialat, joilla nämä kaksi yritystä toimivat, hänen toimintansa liittyi talouden aloihin, jotka muodostavat merkittävän tulonlähteen Venäjän federaation hallitukselle. Unionin yleinen tuomioistuin täsmensi kyseisen tuomion 57 kohdassa, että g alakohdan kriteerissä tarkoitettu merkittävän tulonlähteen käsite liittyy talouden aloista muodostuvaan huomattavaan ja vähäistä suurempaan tulonlähteeseen.

28 Unionin yleinen tuomioistuin katsoi lisäksi ensimmäisen valituksenalaisen tuomion 62 kohdassa, että sillä, että ensimmäinen valittaja oli eronnut tehtävistään näissä kummassakin yhtiössä samana päivänä, jona riidanalainen päätös ja riidanalainen asetus annettiin, ei ollut merkitystä arvioitaessa näiden toimien laillisuutta, koska kyseinen valittaja oli hoitanut edelleen näitä tehtäviä niiden antamispäivänä. Tuomion 63 kohdassa unionin yleinen tuomioistuin katsoi myös, ettei merkitystä ollut myöskään sillä, että ensimmäisen valittajan väitettiin luovuttaneen osakkeensa näissä kahdessa yhtiössä joitakin päiviä ennen kyseisten toimien antamista, koska näiden toimien perusteissa ei nojauduta siihen, että kyseiset yhtiöt ovat ensimmäisen valittajan määräysvallassa, eikä hänen asemaansa osakkeenomistajana. Unionin yleinen tuomioistuin katsoi lisäksi kyseisen tuomion 65 kohdassa, että ensimmäinen valittaja voitiin pelkästään hänen TMK:ssa ja Sinara Groupissa hoitamiensa kaltaisten tehtävien perusteella luonnehtia g alakohdan kriteerissä tarkoitetuksi johtavaksi liike-elämän edustajaksi riippumatta siitä, käyttääkö tämä valittaja määräysvaltaa näissä yhtiöissä.

29 Ensimmäisen valituksenalaisen tuomion 66 kohdassa unionin yleinen tuomioistuin totesi, että g alakohdan kriteerin sanamuoto ei jätä sijaa minkäänlaiselle epäilylle siitä, että kyseisessä kriteerissä tarkoitetun ”merkittävän tulonlähteen” ei ole tultava ”johtavilta liike-elämän edustajilta” vaan sen on tultava ”talouden aloilta”. Unionin yleinen tuomioistuin hylkäsi kyseisen tuomion 67 kohdassa myös ensimmäisen valittajan väitteen, jonka mukaan neuvosto ei voinut tukeutua pelkästään siihen seikkaan, että TMK ja Sinara Group maksavat veroja Venäjällä, koska tämä väite ei perustunut tosiseikkoihin.

30 Suhteellisuusperiaatteen ja perusoikeuksien loukkaamista koskevasta kanneperusteesta unionin yleinen tuomioistuin katsoi ensimmäisen valituksenalaisen tuomion 79 kohdassa, että Euroopan unionin perusoikeuskirjan (jäljempänä perusoikeuskirja) 52 artiklan 1 kohdassa tarkoitetut neljä edellytystä täyttyivät nyt käsiteltävässä tapauksessa. Se katsoi erityisesti kyseisen tuomion 80 kohdassa, että riidanalaisessa päätöksessä ja riidanalaisessa asetuksessa ensimmäiselle valittajalle määrätyistä rajoittavista toimenpiteistä säädetään lailla, koska ne on esitetty toimissa, jotka ovat etenkin yleisesti sovellettavia ja joilla on selkeä oikeusperusta unionin oikeudessa.

31 Unionin yleinen tuomioistuin muistutti lisäksi kyseisen tuomion 86 kohdassa, että toimenpide, joka on toteutettu alalla, jolla unionin lainsäätäjällä on laaja harkintavalta, voidaan katsoa lainvastaiseksi ainoastaan, jos se on ilmeisen toimivaltaisen toimielimen asettaman tavoitteen saavuttamiseen. Tässä yhteydessä unionin yleinen tuomioistuin totesi valituksenalaisen tuomion 87–95 kohdassa, että näistä rajoittavista toimenpiteistä johtuvat rajoitukset ensimmäisen valittajan perusoikeuksiin eivät olleet suhteettomia.

B Unionin yleisessä tuomioistuimessa nostettu kanne ja toinen valituksenalainen tuomio (asia C-704/23 P)

32 Toinen valittaja nosti unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 7.6.2022 toimittamallaan kannekirjelmällä kanteen, jossa vaadittiin riidanalaisten toimien kumoamista häntä koskevilta osin. Kumoamiskanteensa yhteydessä hän riitautti muun muassa neuvoston arvioinnin, jonka mukaan hänen tilanteensa täyttää g alakohdan kriteerin. Hänen mielestään neuvosto oli näin menetellessään tehnyt ilmeisen arviointivirheen ja lisäksi loukannut hänen perusoikeuksiaan ja suhteellisuusperiaatetta.

33 Unionin yleinen tuomioistuin hylkäsi tämän kanteen toisella valituksenalaisella tuomiolla. Unionin yleinen tuomioistuin täsmensi g alakohdan kriteeristä kyseisen tuomion 79–81 kohdassa, että kun otetaan huomioon muun muassa riidanalaisella päätöksellä ja riidanalaisella asetuksella käyttöön otetuille rajoittaville toimenpiteille asetettu tavoite, johtavan liike-elämän edustajan käsite kattaa liike-elämän edustajat, jotka ovat merkittäviä, kun otetaan tapauksen mukaan huomioon heidän ammatillisen asemansa, heidän liiketoimintansa tai pääomaomistustensa laajuus tai heillä yhdessä tai useammassa yhtiössä olevat tehtävät, ja että neuvosto pyrkii tällä kriteerillä hyödyntämään sitä vaikutusvaltaa, jota näillä liike-elämän edustajilla todennäköisesti on Venäjän hallintoon.

34 Unionin yleinen tuomioistuin totesi toisen valituksenalaisen tuomion 82 ja 83 kohdassa myös, että näiden rajoittavien toimenpiteiden tavoitteesta ilmenee, että g alakohdan kriteerissä tarkoitetut tulot eivät ole johtavilta liike-elämän edustajilta saatuja tuloja vaan niiltä talouden aloilta saatuja tuloja, joilla he toimivat. Se katsoi kyseisen tuomion 105 ja 106 kohdassa lähinnä, että kyseisessä kriteerissä tarkoitettu merkittävän tulonlähteen käsite liittyy nyt käsiteltävässä tapauksessa tietotekniikka- ja viestintäalan kaltaisten talouden alojen suoraan tai välillisesti muodostamaan huomattavaan ja vähäistä suurempaan tulonlähteeseen.

35 Unionin yleinen tuomioistuin katsoi lisäksi toisen valituksenalaisen tuomion 90, 107 ja 108 kohdassa, että neuvosto oli esittänyt alkuperäisten riidanalaisten toimien osalta riittävän konkreettisten, täsmällisten ja yhtäpitävien todisteiden kokonaisuuden, joka oli omiaan osoittamaan yhtäältä, että toinen valittaja on johtava liike-elämän edustaja hänellä Yandexissa olevan aseman ja siinä hoitamiensa tehtävien merkityksen vuoksi ja kyseisen yhtiön taloudellisen merkityksen vuoksi, ja toisaalta, että kun otetaan huomioon nämä tehtävät ja kyseisen yhtiön toiminta, hänen toimintansa liittyy sellaisiin talouden aloihin, jotka muodostavat merkittävän tulonlähteen Venäjän federaation hallitukselle.

36 Unionin yleinen tuomioistuin totesi ensimmäisen ja toisen riidanalaisen pysyttämistoimen osalta toisen valituksenalaisen tuomion 125 kohdassa, että neuvosto oli perustellusti katsonut, että toisella valittajalla on edelleen merkittäviä yhteyksiä Yandexiin, joten hänen nimensä pysyttäminen kyseessä olevissa luetteloissa oli edelleen perusteltua.

37 Unionin yleinen tuomioistuin lausui yhdenvertaisen kohtelun periaatteen loukkaamista koskevasta kanneperusteesta ja katsoi toisen valituksenalaisen tuomion 137–139 kohdassa muun muassa, että koska g alakohdan kriteeri ei koske nimettyjen henkilöiden kansalaisuutta, sen ei voida katsoa loukkaavan kansalaisuuteen perustuvan syrjinnän kiellon periaatetta. Se muistutti lisäksi, että yhdenvertaisen kohtelun ja syrjintäkiellon periaatteet on sovitettava yhteen laillisuusperiaatteen kanssa, jonka mukaan kukaan ei voi vedota edukseen jonkun muun hyväksi tapahtuneeseen lainvastaisuuteen, ja totesi, ettei neuvosto ollut tehnyt nyt käsiteltävässä tapauksessa arviointivirhettä toteuttaessaan toiseen valittajaan kohdistuvia rajoittavia toimenpiteitä.

38 Suhteellisuusperiaatteen loukkaamista koskevan kanneperusteen osalta on todettava, että unionin yleinen tuomioistuin hylkäsi sen toisen valituksenalaisen tuomion 151 ja 166 kohdassa etenkin niillä kyseisen tuomion 143 ja 145 kohdassa esitetyillä perusteilla, joiden mukaan asetetut tavoitteet olivat toteutettavissa toiseen valittajaan kohdistetuilla rajoittavilla toimenpiteillä, koska näiden toimenpiteiden soveltamisesta tälle valittajalle aiheutuneet kielteiset seuraukset eivät olleet ilmeisen suhteettomia ja koska toiseen valittajaan ei ollut kohdistettu näitä toimenpiteitä sen vuoksi, että hänellä väitettiin olevan suora rooli Venäjän federaation Ukrainaa vastaan toteuttamissa toimissa.

C Unionin yleisessä tuomioistuimessa nostettu kanne ja kolmas valituksenalainen tuomio (asia C-711/23 P)

39 Kolmas valittaja nosti unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 24.5.2022 toimittamallaan kannekirjelmällä kanteen, jossa vaadittiin riidanalaisten toimien kumoamista häntä koskevilta osin. Tämän kanteen yhteydessä hän riitautti muun muassa neuvoston arvioinnin, jonka mukaan hänen tilanteensa täyttää g alakohdan kriteerin. Hän katsoi, että neuvosto oli näin menetellessään tehnyt ilmeisen arviointivirheen ja loukannut lisäksi yhdenvertaisen kohtelun periaatetta. Kolmas valittaja on vedonnut oikeudenkäynnin aikana myös tämän kriteerin lainvastaisuuteen SEUT 277 artiklan perusteella.

40 Unionin yleinen tuomioistuin hylkäsi tämän kanteen kolmannella valituksenalaisella tuomiolla. Siltä osin kuin on kyse g alakohdan kriteeristä, unionin yleinen tuomioistuin omaksui johtavan liike-elämän edustajan ja merkittävän tulonlähteen käsitteistä saman tulkinnan kuin toisessa valituksenalaisessa tuomiossa ja totesi kolmannen valituksenalaisen tuomion 78 kohdassa, että neuvosto oli perustellusti luonnehtinut kolmannen valittajan johtavaksi liike-elämän edustajaksi, mitä kolmas valittaja ei ollut kiistänyt ja mikä voitiin päätellä myös MMK:n, jonka omistaja ja hallituksen puheenjohtaja hän on, taloudellisesta merkityksestä. Unionin yleinen tuomioistuin katsoi lisäksi kyseisen tuomion 79–90 kohdassa, että neuvosto oli esittänyt riittävän konkreettisten, täsmällisten ja yhtäpitävien todisteiden kokonaisuuden, joka on omiaan osoittamaan, että kolmannen valittajan toiminta liittyi sellaiseen talouden alaan eli metallurgian alaan, joka muodostaa merkittävän tulonlähteen Venäjän federaation hallitukselle.

41 Kolmannen valituksenalaisen tuomion 81 kohdassa unionin yleinen tuomioistuin täsmensi, että MMK:n maksuosuus Venäjän federaation budjettiin ei ole ratkaiseva tekijä selvitettäessä sitä, muodostaako talouden ala, jolla kolmas valittaja toimii, merkittävän tulonlähteen tämän kolmannen maan hallitukselle, koska g alakohdan kriteeriä sovellettaessa kyse on talouden alojen maksuosuuden tarkastamisesta kokonaisuudessaan eikä tiettyjen yritysten maksuosuuden osuuden tarkastamisesta. Unionin yleinen tuomioistuin täsmensi myös kyseisen tuomion 98 kohdassa, että kyseistä kriteeriä sovellettaessa ei myöskään sellaisenaan ole kyse johtavien

liike-elämän edustajien tai yritysten, joissa he harjoittavat toimintaansa, maksamasta vero-osuudesta, koska kyseinen kriteeri koskee kaikkia siltä toimialalta saatuja tuloja, jolla nämä liike-elämän edustajat toimivat.

42 Unionin yleinen tuomioistuin hylkäsi lisäksi kolmannen valituksenalaisen tuomion 104–109 kohdassa kolmannen valittajan esittämän g alakohdan kriteeriä koskevan lainvastaisuusväitteen. Se korosti tältä osin, että kyseisellä kriteerillä ei ole luotu olettamaa johtavan liike-elämän edustajan aseman ja Venäjän federaation hallituksen välisestä yhteydestä, mutta totesi, että kyseinen kriteeri vastaa neuvoston tahtoa painostaa Venäjän viranomaisia lopettamaan Ukrainan vakautta horjuttavat toimensa ja politiikkansa. Se päätteli tämän perusteella kyseisen tuomion 108 kohdassa, että yhtäältä sen, että rajoittavat toimenpiteet kohdennetaan johtaviin liike-elämän edustajiin, jotka harjoittavat toimintaansa sellaisilla talouden aloilla, jotka muodostavat merkittävän tulonlähteen Venäjän federaation hallitukselle, kun otetaan huomioon sekä heidän oma merkityksensä että näiden alojen merkitys Venäjän taloudelle, ja toisaalta sen rajoittavilla toimenpiteillä nyt käsiteltävässä asiassa olevan tavoitteen, jona on Venäjän federaatioon kohdistettavan paineen ja niiden kustannusten lisääminen, joita tälle aiheutuu Ukrainan alueellista koskemattomuutta, suvereniteettia ja itsenäisyyttä heikentävistä toimista, välillä on looginen yhteys. Unionin yleinen tuomioistuin päätteli tämän perusteella, että g alakohdan kriteeriin sisältyy edellytyksiä, jotka koskevat asianomaisten henkilöiden henkilökohtaista käyttäytymistä eli heidän vaikutusvaltaansa, joka johtuu heidän taloudellisesta toiminnastaan tietyillä aloilla, mikä mahdollistaa siis riittävän ja subjektiivisen yhteyden toteamisen näiden henkilöiden ja kyseessä olevan kolmannen maan eli Venäjän federaation välillä.

43 Yhdenvertaisen kohtelun periaatteen loukkaamista koskevan kanneperusteen osalta on niin, että unionin yleinen tuomioistuin hylkäsi sen kolmannen valituksenalaisen tuomion 143–146 kohdassa pääosin samoista syistä, jotka on esitetty tämän tuomion 37 kohdassa.

D Unionin yleisessä tuomioistuimessa nostettu kanne ja neljäs valituksenalainen tuomio (asia C-35/24 P)

44 Neljäs valittaja nosti unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 18.5.2022 toimittamallaan kannekirjelmällä kanteen, jossa vaadittiin riidanalaisen päätöksen ja riidanalaisen asetuksen kumoamista häntä koskevilta osin. Kumoamiskanteensa yhteydessä hän riitautti muun muassa neuvoston arvioinnin, jonka mukaan hänen tilanteensa täyttää g alakohdan kriteerin. Hän katsoi, että neuvosto oli näin menetellessään tehnyt ilmeisen arviointivirheen ja loukannut lisäksi yhdenvertaisen kohtelun periaatetta. Neljäs valittaja on vedonnut asian käsittelyn aikana myös tämän kriteerin lainvastaisuuteen SEUT 277 artiklan perusteella.

45 Unionin yleinen tuomioistuin hylkäsi tämän kanteen neljännellä valituksenalaisella tuomiolla. Siltä osin kuin on kyse g alakohdan kriteeristä, unionin yleinen tuomioistuin omaksui johtavan liike-elämän edustajan ja merkittävän tulonlähteen käsitteistä saman tulkinnan kuin tämän tuomion 33 ja 34 kohdassa ja totesi neljännen valituksenalaisen tuomion 66 kohdassa, että neuvosto oli perustellusti luonnehtinut neljännen valittajan johtavaksi liike-elämän edustajaksi, mitä neljäs valittaja ei ollut kiistänyt ja mikä voitiin päätellä myös Uralchemin, jonka omistaja ja toimitusjohtaja hän on, taloudellisesta merkityksestä. Unionin yleinen tuomioistuin totesi lisäksi kyseisen tuomion 67–76 kohdassa, että neuvosto oli esittänyt riittävän konkreettisten, täsmällisten ja yhtäpitävien todisteiden kokonaisuuden, joka oli omiaan osoittamaan, että neljännen valittajan toiminta liittyy sellaiseen talouden alaan eli lannoitealaan, joka muodostaa merkittävän tulonlähteen Venäjän federaation hallitukselle. Tältä osin ja kolmannen valituksenalaisen tuomion 81 kohdassa esitettyjen seikkojen tavoin unionin yleinen tuomioistuin

muistutti neljännen valituksenalaisen tuomion 69 kohdassa, että vaikka Uralchem Groupin omasta maksuosuudesta Venäjän federaation budjettiin voi olla hyötyä määritettäessä sen taloudellista merkitystä asianomaisella alalla tai neljännen valittajan asemaa johtavana liike-elämän edustajana, se ei ole ratkaiseva vastattaessa kysymykseen siitä, voidaanko viimeksi mainitun katsoa olevan ”johtav[a] liike-elämän edustaj[a], jo[k]a toim[ii] sellaisilla talouden aloilla, jotka muodostavat merkittävän tulonlähteen Venäjän hallitukselle”, koska g alakohdan kriteeriä sovellettaessa juuri kyseisen talouden alan, eikä tietyn luonnollisen henkilön tai yrityksen, on muodostettava merkittävä tulonlähde kyseiselle hallitukselle.

46 Unionin yleinen tuomioistuin hylkäsi lisäksi neljännen valituksenalaisen tuomion 84–92 kohdassa neljännen valittajan esittämän g alakohdan kriteeriä koskevan lainvastaisuusväitteen. Se omaksui tältä osin saman päättelyn kuin se, joka on esitetty tiivistetysti tämän tuomion 42 kohdassa.

47 Yhdenvertaisen kohtelun periaatteen loukkaamista koskevan kanneperusteen osalta on niin, että unionin yleinen tuomioistuin hylkäsi sen neljännen valituksenalaisen tuomion 126–131 kohdassa pääosin samoista syistä, jotka on esitetty tämän tuomion 37 kohdassa. Se totesi vielä neljännen valituksenalaisen tuomion 128 kohdassa, että neuvoston ei tarvinnut merkitä rajoittavien toimenpiteiden kohteena olevien henkilöiden luetteloihin kaikkia henkilöitä, jotka täyttävät g alakohdan kriteerin kaltaisen kriteerin. Unionin yleinen tuomioistuin näet katsoi, että neuvostolla on laaja harkintavalta, jonka nojalla se voi tarvittaessa olla kohdistamatta henkilöihin rajoittavia toimenpiteitä, jos se katsoo, ettei se ole tarkoituksenmukaista, kun otetaan huomioon näille toimenpiteille asetetut tavoitteet.

E Unionin yleisessä tuomioistuimessa nostettu kanne ja viides valituksenalainen tuomio (asia C-111/24 P)

48 Viides valittaja nosti unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 6.6.2022 toimittamallaan kannekirjelmällä kanteen, jossa vaadittiin alkuperäisten riidanalaisten toimien sekä ensimmäisten riidanalaisten pysyttämistoimien kumoamista häntä koskevilta osin. Kumoamiskanteensa yhteydessä hän riitautti muun muassa neuvoston arvioinnin, jonka mukaan hänen tilanteensa täyttää g alakohdan kriteerin. Viides valittaja katsoi, että näin toimiessaan kyseinen toimielin oli tehnyt ilmeisen arviointivirheen. Hän vetosi myös tämän kriteerin lainvastaisuuteen oikeusperustan puuttumisen ja suhteellisuusperiaatteen loukkaamisen vuoksi.

49 Unionin yleinen tuomioistuin hylkäsi kanteen viidennellä valituksenalaisella tuomiolla. Unionin yleinen tuomioistuin lausui väitteestä, joka koski g alakohdan kriteerin lainvastaisuutta oikeusperustan puuttumisen vuoksi, ja muistutti kyseisen tuomion 37 kohdassa, että kun on olemassa päätös, joka on annettu EU-sopimuksen V osaston 2 luvun, jossa määrätään rajoittavista toimenpiteistä, määräysten mukaisesti, neuvosto voi SEUT 215 artiklan 2 kohdan nojalla toteuttaa tällaisia toimenpiteitä mitä tahansa henkilöä, yhteisöä tai ryhmää vastaan ja erityisesti sellaisia adressaatteja vastaan, joilla ei ole mitään yhteyttä kolmatta maata johtavaan hallintoon.

50 Unionin yleinen tuomioistuin täsmensi lisäksi kyseisen tuomion 45 kohdassa, että koska g alakohdan kriteerissä viitataan kaikkiin siltä toimialalta saatuihin tuloihin, jolla asianomaiset johtavat liike-elämän edustajat toimivat, se koskee kaikkia kyseessä olevalta talouden alalta saatuja veroja, myös niitä, joita nämä henkilöt eivät ole maksaneet.

51 Siltä osin kuin on kyse väitteestä, joka koski g alakohdan kriteerin lainvastaisuutta suhteellisuusperiaatteen loukkaamisen vuoksi, on niin, että unionin yleinen tuomioistuin hylkäsi sen viidennen valituksenalaisen tuomion 50–63 kohdassa perusteilla, jotka vastaavat tämän

tuomion 42 kohdassa tiiviisti esitettyjä perusteita. Unionin yleinen tuomioistuin katsoi viidennen valituksenalaisen tuomion 58 kohdassa, että se, että kohteeksi otetaan henkilöt, joiden tilanne täyttää g alakohdan kriteerin riippumatta siitä, ovatko he Venäjällä verovelvollisia, on asetetun tavoitteen mukaista siltä osin kuin nämä henkilöt toimivat sellaisilla talouden aloilla, jotka muodostavat merkittävän tulonlähteen Venäjän federaation hallitukselle, eikä se siis vaikuta ilmeisen soveltumattomalta. Unionin yleinen tuomioistuin hylkäsi kyseisen tuomion 60 kohdassa myös viidennen valittajan väitteen, joka perustui päätöksen 2022/329 johdanto-osan 11 perustelukappaleeseen, sillä perusteella, ettei johdanto-osan perustelukappaleessa voida poiketa asianomaisen toimen varsinaisista säännöksistä.

52 Siltä osin kuin on kyse g alakohdan kriteerin soveltamisesta viidenteen valittajaan, unionin yleinen tuomioistuin omaksui viidennen valituksenalaisen tuomion 88–93 ja 106 kohdassa johtavan liike-elämän edustajan ja merkittävän tulonlähteen käsitteistä saman tulkinnan kuin tämän tuomion 33 ja 34 kohdassa ja muistutti, ettei neuvoston tehtävänä ole osoittaa johtavien liike-elämän edustajien ja Venäjän federaation hallituksen välisen läheisen yhteyden tai keskinäisen riippuvuussuhteen olemassaoloa. Se täsmensi erityisesti viidennen valituksenalaisen tuomion 92 ja 93 kohdassa yhtäältä, että johtavan liike-elämän edustajan käsitteen tulkintaa ei kyseenalaista se, että tietyissä g alakohdan kriteerin kieliversioissa käytetään adjektiivia ”johtava”, kun taas toisissa käytetään adjektiivia ”merkittävä”, ja toisaalta, että vaikka liike-elämän edustajan hoitamat tehtävät voivat tukea sitä, että hänellä on tässä kriteerissä tarkoitettua vaikutusvaltaa, ne eivät kuitenkaan ole ainoa seikka, jonka neuvosto voi tässä tarkoituksessa ottaa huomioon.

53 Alkuperäisten riidanalaisten toimien perusteltavuudesta unionin yleinen tuomioistuin totesi viidennen valituksenalaisen tuomion 105 kohdassa, että kun otetaan huomioon kaikki todisteet, neuvosto oli voinut katsoa arviointivirhettä tekemättä, että viides valittaja oli kyseisten toimien antamisajankohtana ”johtava liike-elämän edustaja”. Unionin yleinen tuomioistuin totesi kyseisen tuomion 106–111 kohdassa, että neuvosto oli voinut pätevästi päättää riittävän konkreettisten, täsmällisten ja yhtäpitävien todisteiden kokonaisuuden perusteella, että Alfa Group, johon Alfa Bank kuuluu ja jonka yksi suurimmista osakkeenomistajista viides valittaja on, toimii sellaisella talouden alalla eli pankkialalla, joka muodostaa merkittävän tulonlähteen Venäjän federaation hallitukselle.

54 Ensimmäisistä riidanalaisista pysyttämistoimista unionin yleinen tuomioistuin totesi viidennen valituksenalaisen tuomion 125 kohdassa, että neuvosto oli arviointivirhettä tekemättä todennut, ettei viidennen valittajan henkilökohtaisessa tilanteessa ollut tapahtunut muutosta, ja että neuvosto oli tukeutunut samoihin seikkoihin pysyttäessään kyseiseen valittajaan kohdistetut rajoittavat toimenpiteet.

III Asian käsittelyn vaiheet unionin tuomioistuimessa ja valitusasioiden asianosaisten vaatimukset

A Asioiden yhdistäminen

55 Unionin tuomioistuimen presidentti kehotti 5.6.2024 asianosaisia ottamaan kantaa asioiden C-696/23 P, C-704/23 P, C-711/23 P, C-35/24 P ja C-111/24 P mahdolliseen yhdistämiseen asioiden jatkokäsittelyä varten.

56 Toinen, kolmas ja neljäs valittaja ilmoittivat 20.6.2024 päivätyillä kirjeillä unionin tuomioistuimelle, etteivät he vastusta näiden asioiden yhdistämistä. Neuvosto ilmoitti unionin tuomioistuimelle viidellä 27.6.2024, 3.7.2024, 1.7.2024, 28.6.2024 ja 1.7.2024 päivätyllä kirjeellä, ettei myöskään se vastusta näiden viiden asian yhdistämistä. Ensimmäinen ja viides valittaja ilmoittivat 20.6.2024 ja 19.6.2024 päivätyillä kirjeillä vastustavansa kyseisten asioiden yhdistämistä asian jatkokäsittelyä varten.

57 Unionin tuomioistuimen presidentti päätti 5.7.2024 tekemällään päätöksellä, ettei asioita ollut syytä yhdistää asioiden käsittelyn kyseisessä vaiheessa.

B Väliintulohakemukset

58 Unionin tuomioistuimen kirjaamoon 11.4.2024 toimittamallaan asiakirjalla Tšekin tasavalta pyysi saada osallistua asian C-35/24 P käsittelyyn tukeakseen neuvoston vaatimuksia. Tämä väliintulohakemus hyväksyttiin unionin tuomioistuimen presidentin 7.5.2024 tekemällä päätöksellä.

59 Unionin tuomioistuimen kirjaamoon 3.5.2024 toimittamallaan asiakirjalla komissio pyysi saada osallistua asian C-35/24 P käsittelyyn tukeakseen neuvoston vaatimuksia. Tämä väliintulohakemus hyväksyttiin unionin tuomioistuimen presidentin 31.5.2024 tekemällä päätöksellä.

C Valitusasioiden asianosaisten vaatimukset

1. Asianosaisten vaatimukset asiassa C-696/23 P

60 Ensimmäinen valittaja vaatii, että unionin tuomioistuin

– kumoaa ensimmäisen valituksenalaisen tuomion

– ratkaisee kanteen aineellisesti ja kumoaa riidanalaisen päätöksen ja riidanalaisen asetuksen häntä koskevilta osin sekä velvoittaa neuvoston korvaamaan oikeudenkäyntikulut ensimmäisessä oikeusasteessa aiheutuneet kulut mukaan lukien ja

– toissijaisesti palauttaa asian unionin yleiseen tuomioistuimeen ja määrää, että oikeudenkäyntikuluista päätetään myöhemmin.

61 Neuvosto vaatii, että unionin tuomioistuin

– hylkää valituksen

– toissijaisesti siinä tapauksessa, että unionin tuomioistuin päättää kumota ensimmäisen valituksenalaisen tuomion ja tutkia asian, hylkää kanteen aineellisesti ja

– velvoittaa ensimmäisen valittajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut kummassakin oikeusasteessa.

2. Asianosaisten vaatimukset asiassa C-704/23 P

62 Toinen valittaja vaatii, että unionin tuomioistuin

– kumoaa toisen valituksenalaisen tuomion

– ratkaisee kanteen aineellisesti ja kumoaa riidanalaiset toimet häntä koskevilta osin

– määrää SEUT 268 artiklan perusteella korvaamaan henkisen kärsimyksen, jota valittajalle on aiheutunut kyseisten toimien antamisesta, ja

– velvoittaa neuvoston korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

63 Neuvosto vaatii, että unionin tuomioistuin

– hylkää valituksen

– toissijaisesti siinä tapauksessa, että unionin tuomioistuin päättää kumota toisen valituksenalaisen tuomion ja tutkia asian, hylkää kanteen aineellisesti ja

– velvoittaa toisen valittajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

3. Asianosaisten vaatimukset asiassa C-711/23 P

64 Kolmas valittaja vaatii, että unionin tuomioistuin

– kumoaa kolmannen valituksenalaisen tuomion

– kumoaa riidanalaiset toimet

– toissijaisesti kumoaa kolmannen valituksenalaisen tuomion ja palauttaa asian unionin yleiseen tuomioistuimeen ja joka tapauksessa

– velvoittaa neuvoston korvaamaan oikeudenkäyntikulut kummassakin oikeusasteessa.

65 Neuvosto vaatii, että unionin tuomioistuin

– hylkää valituksen ja

– velvoittaa kolmannen valittajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

4. Asianosaisten vaatimukset asiassa C-35/24 P

66 Neljäs valittaja vaatii, että unionin tuomioistuin

– kumoaa neljännen valituksenalaisen tuomion

– kumoaa riidanalaisen päätöksen ja riidanalaisen asetuksen

– toissijaisesti kumoaa neljännen valituksenalaisen tuomion ja palauttaa asian unionin yleiseen tuomioistuimeen ja joka tapauksessa

– velvoittaa neuvoston korvaamaan oikeudenkäyntikulut kummassakin oikeusasteessa.

67 Neuvosto vaatii Tšekin tasavallan, Latvian tasavallan ja Euroopan komission tukemana, että unionin tuomioistuin

– hylkää valituksen ja

– velvoittaa neljännen valittajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

5. Asianosaisten vaatimukset asiassa C-111/24 P

68 Viides valittaja vaatii, että unionin tuomioistuin

– kumoaa viidennen valituksenalaisen tuomion

– tutkii kanteen aineellisesti ja kumoaa alkuperäiset riidanalaiset toimet sekä ensimmäiset riidanalaiset pysyttämistoimet

– toissijaisesti kumoaa viidennen valituksenalaisen tuomion ja palauttaa asian unionin yleiseen tuomioistuimeen ja joka tapauksessa

– velvoittaa neuvoston korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

69 Neuvosto vaatii, että unionin tuomioistuin

– hylkää valituksen ja

– velvoittaa viidennen valittajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

D Asian käsittelyn suullisen vaiheen uudelleen aloittamisesta koskevat pyynnöt

1. Asian käsittelyn suullisen vaiheen uudelleen aloittamista koskeva pyyntö asiassa C-696/23 P

70 Ensimmäinen valittaja pyysi unionin tuomioistuimen kirjaamoon 16.6.2025 toimitetulla asiakirjalla, että asian käsittelyn suullinen vaihe asiassa C-696/23 P aloitetaan uudelleen unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 83 artiklan nojalla.

71 Hän esittää pyyntönsä tueksi yhtäältä, että – toisin kuin julkisasiamies totesi pääosin kyseisessä asiassa esittämänsä ratkaisuehdotuksen 32 kohdassa – hän katsoo valituksessaan, ettei häntä voida pitää ”johtavana liike-elämän edustajana”, koska hän on luovuttanut ne osuudet, jotka hänellä oli TMK:ssa ja Sinara Groupissa, ja koska hän on eronnut hänellä kyseisessä yhtiössä ja kyseisessä konsernissa olevista tehtävistään. Toisaalta neuvosto on väittänyt virheellisesti unionin tuomioistuimessa pidetyssä istunnossa – ilman, että ensimmäisellä valittajalla olisi ollut

mahdollisuutta vastata –, että häneen on kohdistettu rajoittavia toimenpiteitä siitä syystä, että hän on ”yhtiön pääjohtaja”, vaikka hänen luetteloon merkitsemistään on perusteltu sillä, että hän on TMK:n hallituksen puheenjohtaja ja Sinara Groupin hallituksen puheenjohtaja ja jäsen.

72 Työjärjestyksensä 83 artiklan mukaan unionin tuomioistuin voi julkisasiamiestä kuultuaan milloin tahansa määrätä asian käsittelyn suullisen vaiheen aloitettavaksi uudelleen erityisesti, jos unionin tuomioistuin katsoo, ettei sillä ole riittävästi tietoa asiasta, tai jos asianosainen on suullisen vaiheen päättyneeksi julistamisen jälkeen vedonnut uuteen seikkaan, joka voi olennaisesti vaikuttaa unionin tuomioistuimen ratkaisuun, taikka jos asia on ratkaistava sellaisella perusteella, josta asianosaisella tai Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 23 artiklassa tarkoitetulla osapuolella ei ole ollut tilaisuutta lausua.

73 Nyt käsiteltävässä tapauksessa on huomautettava siitä, että julkisasiamiehen väitetään ymmärtäneen ensimmäisen valittajan valituksen väärin asiassa C-696/23 P esittämänsä ratkaisuehdotuksen 32 kohdassa, että Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännössä ja unionin tuomioistuimen työjärjestyksessä ei määrätä osapuolten mahdollisuudesta esittää huomautuksia vastaukseksi julkisasiamiehen ratkaisuehdotukseen. Julkisasiamiehen tehtävänä on näet SEUT 252 artiklan toisen kohdan nojalla täysin puolueettomana ja riippumattomana esittää julkisessa istunnossa perustellut ratkaisuehdotukset asioissa, jotka Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön mukaan vaativat hänen myötävaikutustaan. Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus tai perustelut, joiden päätteeksi hän päätyy siihen, eivät tältä osin sido unionin tuomioistuinta. Tämän vuoksi se, että osapuoli ei yhdy julkisasiamiehen ratkaisuehdotuksessa todettuun – riippumatta ratkaisuehdotuksessa tutkituista kysymyksistä –, ei sellaisenaan voi olla peruste asian käsittelyn suullisen vaiheen aloittamiseksi uudelleen (tuomio 5.3.2024, Public.Resource.Org ja Right to Know v. komissio ym., C-588/21 P, EU:C:2024:201, 47 ja 48 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

74 Lisäksi siltä osin kuin kyse on virheestä, jonka neuvoston väitetään tehneen unionin tuomioistuimessa pidetyssä istunnossa, on todettava, ettei kyse ole selvästikään työjärjestyksen 83 artiklassa tarkoitetusta ”perusteesta”, josta asianosaisilla ei ole ollut tilaisuutta lausua, vaan puhetilanteeseen liittyvästä lipsahduksesta, joka on rinnastettavissa kielivirheeseen tai lyhennettyyn ilmaukseen.

75 Edellä esitetyn perusteella unionin tuomioistuin katsoo julkisasiamiestä kuultuaan, ettei asian käsittelyn suullista vaihetta ole syytä määrätä aloitettavaksi uudelleen asiassa C-696/23 P.

2. Asian käsittelyn suullisen vaiheen uudelleen aloittamista koskeva pyyntö asiassa C-711/23 P

76 Kolmas valittaja pyysi unionin tuomioistuimen kirjaamoon 5.6.2025 toimitetulla asiakirjalla, että asian käsittelyn suullinen vaihe asiassa C-711/23 P aloitetaan uudelleen unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 83 artiklan nojalla.

77 Hän väittää pyyntönsä tueksi, että päätöstä 2014/145 on muutettu 13.5.2025 annetulla neuvoston päätöksellä (YUTP) 2025/904 (EUVL L, 2025/904) ja asetusta N:o 269/2014 13.5.2025 annetulla neuvoston asetuksella (EU) 2025/903 (EUVL L, 2025/903). Näihin kahteen unionin toimeen sisältyy kuitenkin seikkoja, jotka ovat ristiriidassa neuvoston unionin tuomioistuimessa pidetyssä istunnossa omaksuman kannan kanssa siltä osin kuin on kyse g alakohdan kriteerin tulkinnasta ja laillisuudesta sekä rajoittavien toimenpiteiden väitetystä väliaikaisuudesta. Kyse on siis hänen mukaansa uudesta seikasta, joka ei ollut asianosaisten tiedossa kyseisen 11.2.2025 pidetyn

istunnon ajankohtana ja joka voi vaikuttaa ratkaisevasti unionin tuomioistuimen ratkaisuun, kun otetaan huomioon myös se, että kyseisten toimien tietyillä säännöksillä on taannehtiva vaikutus riidanalaisten toimien osalta.

78 Nyt käsiteltävässä tapauksessa on todettava, että päätöstä 2025/904 ja asetusta 2025/903 ei voida soveltaa ajallisesti asiassa C-711/23 P. Kyseisessä asiassa riidanalaisten toimien laillisuutta on arvioitava suhteessa tilanteeseen, joka vallitsi niiden antamisajankohtana, joten mahdollinen ristiriita, joka edellä mainittujen päätöksen ja asetuksen sisällön ja neuvoston kyseisessä asiassa pidetyssä istunnossa omaksuman kannan välillä voisi olla, ei voi vaikuttaa ratkaisevasti unionin tuomioistuimen ratkaisuun. Lisäksi on niin, että vaikka kyseisten toimien tietyillä säännöksillä olisi taannehtiva vaikutus kolmannen valittajan tilanteeseen ja riidanalaisiin toimiin, tällainen seuraus ei oikeuttaisi aloittamaan uudelleen asian käsittelyn suullista vaihetta, koska siinäkin tapauksessa, että valitus hylätään kyseisessä asiassa, kolmannelta valittajalta ei evättäisi mahdollisuutta käyttää unionin oikeudessa tai kansallisessa oikeudessa annettuja oikeussuojakeinoja riitauttaakseen nämä säännökset sekä niiden mahdolliset vaikutukset ja seuraukset.

79 Ei myöskään ole ilmeistä, että asia olisi ratkaistava sellaisella perusteella, josta asianosaisilla ei ole ollut tilaisuutta lausua, joten unionin tuomioistuimella on käytettävissään kaikki asian ratkaisemiseksi tarvittavat tiedot.

80 Edellä esitetyn perusteella unionin tuomioistuin katsoo julkisasiamiestä kuultuaan, ettei asian käsittelyn suullista vaihetta ole syytä määrätä aloitettavaksi uudelleen asiassa C-711/23 P.

IV Valitusten tarkastelu

81 Koska nyt käsiteltävät asiat liittyvät toisiinsa, ne on yhdistettävä tuomion antamista varten unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 54 artiklan 1 kohdan nojalla.

82 Ensimmäinen valittaja vetoaa asiassa C-696/23 P tekemänsä valituksen tueksi viiteen valitusperusteeseen. Ensimmäisessä valitusperusteessaan hän väittää, että unionin yleinen tuomioistuin teki oikeudellisen virheen luonnehtiessaan hänet g alakohdan kriteerissä tarkoitetuksi johtavaksi liike-elämän edustajaksi. Toisessa valitusperusteessaan hän väittää unionin yleisen tuomioistuimen katsoneen virheellisesti, että hän kyseisen kriteerin tarkoituksessa ”toim[ii] sellaisilla talouden aloilla, jotka muodostavat merkittävän tulonlähteen Venäjän federaation hallitukselle”. Kolmannessa valitusperusteessaan ensimmäinen valittaja väittää, että unionin yleinen tuomioistuin teki oikeudellisen virheen katsoessaan, että riidanalaisen päätöksen ja riidanalaisen asetuksen oikeusperustasta on säädetty lailla perusoikeuskirjan 52 artiklan 1 kohdan ensimmäisen virkkeen tarkoituksessa. Neljännen valitusperusteen mukaan ensimmäisessä valituksenalaisessa tuomiossa on oikeudellinen virhe siltä osin kuin unionin yleinen tuomioistuin katsoi virheellisesti, että ensimmäiseen valittajaan kohdistetut rajoittavat toimenpiteet ovat oikeasuhteisia. Viidennessä valitusperusteessaan ensimmäinen valittaja ilmoittaa toistavansa kaikki ensimmäisessä oikeusasteessa esittämänsä argumentit, jotka koskevat toista kriteeriä, johon häneen kohdistetut rajoittavat toimenpiteet perustuvat, eli kriteeriä, josta säädetään erityisesti päätöksen 2014/145 2 artiklan 1 kohdan f alakohdassa, ja vaatii unionin tuomioistuinta lausumaan niistä siinä tapauksessa, että se hyväksyy hänen kanteensa eikä palauta asiaa unionin yleiseen tuomioistuimeen.

83 Toinen valittaja vetoaa asiassa C-704/23 P tekemässään valituksessa neljään valitusperusteeseen, joista ensimmäisen mukaan unionin yleinen tuomioistuin teki oikeudellisen virheen g alakohdan kriteerin tulkinnassa ja soveltamisessa ja toisen mukaan unionin yleinen tuomioistuin ymmärsi väärin tuomioistuinvalvontansa laajuuden. Kolmas ja neljäs valitusperuste perustuvat siihen, että unionin yleinen tuomioistuin arvioi virheellisesti toisen valittajan kanteensa tueksi esittämiä kanneperusteita, jotka koskivat suhteellisuusperiaatteen ja hänen perusoikeuksiensa loukkaamista.

84 Kolmas valittaja esittää asiassa C-711/23 P tekemänsä valituksen tueksi viisi valitusperustetta. Ensimmäisessä valitusperusteessaan hän väittää, että unionin yleinen tuomioistuin ymmärsi väärin tuomioistuinvalvontansa laajuuden ja teki siis useita oikeudellisia virheitä ja otti tosiseikat huomioon vääristyneellä tavalla. Toinen ja kolmas valitusperuste koskevat lähinnä g alakohdan kriteerin rikkomista, ja kolmas valittaja vetoaa kolmannen kanneperusteensa yhteydessä SEUT 277 artiklan nojalla toissijaisesti siihen, että kyseinen kriteeri on lainvastainen eikä sitä voida soveltaa. Neljännessä valitusperusteessaan hän väittää, että unionin yleinen tuomioistuin sovelsi virheellisesti g alakohdan kriteerissä tarkoitettuja tulonlähteen ja merkittävän tulonlähteen käsitteitä, otti tosiseikat ja todisteet huomioon vääristyneellä tavalla, rikkoi olennaisia menettelymääräyksiä, laiminlöi perusteluvelvollisuutensa ja sovelsi tätä kriteeriä virheellisesti. Kolmas valittaja väittää viidennessä valitusperusteessaan, että unionin yleinen tuomioistuin loukkasi yhdenvertaisen kohtelun ja syrjintäkiellon periaatteita kyseisen kriteerin osalta.

85 Neljännen valittajan asiassa C-35/24 P tekemänsä valituksen yhteydessä esittämät viisi valitusperustetta ovat sanamuodoltaan samat kuin kolmannen valittajan esittämät viisi valitusperustetta lukuun ottamatta neljättä valitusperustetta, jossa neljäs valittaja ei moiti unionin yleistä tuomioistuinta g alakohdan kriteerin virheellisestä soveltamisesta vaan siitä, että se on kääntänyt todistustaakan.

86 Viides valittaja esittää asiassa C-111/24 P tekemänsä valituksen tueksi kahdeksan valitusperustetta. Ensimmäisessä valitusperusteessaan hän moittii unionin yleistä tuomioistuinta siitä, ettei se vastannut hänen väitteisiinsä, jotka koskivat muun muassa päätöksen 2014/145 2 artiklan 1 kohdan d alakohdassa säädetyn kriteerin, jonka mukaan muun muassa venäläisille päättäjille taloudellista tukea antaville tai niistä hyötyville luonnollisille henkilöille kuuluvat varat ja taloudelliset resurssit on jäädytettävä (jäljempänä d alakohdan kriteeri), oikeellisuutta. Hän moittii unionin yleistä tuomioistuinta toisessa valitusperusteessaan siitä, että se sovelsi virheellisesti g alakohdan kriteerissä tarkoitettua johtavan liike-elämän edustajan käsitettä, ja kolmannessa valitusperusteessaan siitä, että se katsoi virheellisesti, että SEUT 215 artiklan 2 kohta on tehnyt tarpeettomaksi vaatimuksen riittävästä yhteydestä rajoittavien toimenpiteiden kohteena olevien henkilöiden ja asianomaisen kolmannen maan välillä. Hänen neljäs valitusperusteensa perustuu oikeudelliseen virheeseen siltä osin kuin unionin yleinen tuomioistuin tulkitsi g alakohdan kriteeriä tavalla, jolla loukataan oikeusvarmuuden periaatetta, omaisuudensuojaa ja elinkeinovapautta. Viidennessä valitusperusteessaan viides valittaja moittii unionin yleistä tuomioistuinta siitä, että se otti todisteiden merkityksen ja ulottuvuuden huomioon vääristyneellä tavalla ja että se ei vastannut yhteen hänen argumenttiinsa, ja kuudennessa valitusperusteessaan, että se ei soveltanut oikein g alakohdan kriteeriä tai nojautui perusteluissaan olettamaan katsoakseen, että pankkiala kokonaisuudessaan muodostaa merkittävän tulonlähteen Venäjän federaation hallitukselle. Seitsemäs valitusperuste koskee g alakohdan kriteerissä tarkoitetun sellaisten talouden alojen käsitteen virheellistä soveltamista, jotka muodostavat ”merkittävän tulonlähteen Venäjän federaation hallitukselle”, ja kahdeksas valitusperuste oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin ja prosessuaalisen yhdenvertaisuuden periaatteiden loukkaamista.

87 Kun otetaan huomioon viiden valittajan valitustensa tueksi esittämien lukuisten valitusperusteiden keskinäinen yhteys tai jopa samanlaisuus, unionin tuomioistuin arvioi niitä ensin yhtenä ryhmänä ennen kuin se tarkastelee niitä valitusperusteita, jotka ovat ominaisia tietyille valituksille. Kun lisäksi otetaan huomioon se, että g alakohdan kriteerin ulottuvuutta on tarpeen selventää ennen sen lainmukaisuuden tutkimista, tämän kriteerin tulkintaa koskevat valitusperusteet tutkitaan ennen niitä valitusperusteita, joissa on kyse kyseistä kriteeriä koskevan lainvastaisuusväitteen hylkäämisestä.

A Valitusperusteet, joiden mukaan unionin yleinen tuomioistuin sovelsi virheellisesti g alakohdan kriteeriä

88 On tutkittava yhdessä ne valitusperusteet, osat ja väitteet, joilla viisi valittajaa lähinnä arvostelevat olennaisilta osin unionin yleisen tuomioistuimen g alakohdan kriteeristä omaksumaa tulkintaa. Kyse on ensimmäisen valittajan asiassa C-696/23 P esittämistä ensimmäisestä valitusperusteesta ja toisen valitusperusteen toisesta osasta, toisen valittajan asiassa C-704/23 P esittämistä ensimmäisen valitusperusteen ensimmäisen osan ensimmäisestä ja toisesta väitteestä, ensimmäisen valitusperusteen toisen osan toisesta väitteestä ja ensimmäisen valitusperusteen kolmannesta osasta, kolmannen valittajan asiassa C-711/23 P esittämistä toisesta valitusperusteesta, kolmannen valitusperusteen ensimmäisestä osasta ja neljännen valitusperusteen ensimmäisestä kolmanteen osasta, neljännen valittajan asiassa C-35/24 P esittämistä ensimmäisen valitusperusteen neljännestä osasta, toisesta valitusperusteesta, kolmannen valitusperusteen ensimmäisestä osasta ja neljännen valitusperusteen toisen osan ensimmäisestä väitteestä sekä viidennen valittajan asiassa C-111/24 P esittämistä toisesta valitusperusteesta, neljännen valitusperusteen ensimmäisestä osasta ja seitsemännestä valitusperusteesta.

89 Muistutettakoon, että g alakohdan kriteerin mukaan jäädytetään varat ja taloudelliset resurssit, jotka kuuluvat ”johtav[ille] liike-elämän edustaj[ille] tai oikeushenkilö[ille], yhteisö[ille] tai elim[ille], jotka toimivat sellaisilla talouden aloilla, jotka muodostavat merkittävän tulonlähteen Venäjän federaation hallitukselle, joka on vastuussa Krimin liittämisestä ja Ukrainan vakauden horjuttamisesta”.

90 Tämän tuomion 88 kohdassa mainittujen valitusperusteiden, osien ja väitteiden tarkastelu jakautuu jäljempänä kahteen osaan, jotka koskevat ilmaisun ”jotka muodostavat merkittävän tulonlähteen Venäjän federaation hallitukselle” ja sen adjektiivin ”johtava” tulkintaa, jolla g alakohdan kriteerissä tarkoitettuja liike-elämän edustajia luonnehditaan.

1. Argumentit, joiden mukaan unionin yleinen tuomioistuin tulkitsi virheellisesti g alakohdan kriteerissä tarkoitettua ilmaisua ”jotka muodostavat merkittävän tulonlähteen Venäjän federaation hallitukselle”

91 Aluksi on korostettava, että vaikka ensimmäisen valittajan asiassa C-696/23 P tekemänsä valituksen tueksi esittämän toisen valitusperusteen toisella osalla pyritään arvostelemaan unionin yleisen tuomioistuimen tästä ilmaisusta omaksumaa tulkintaa, sen käsittely edellyttää g alakohdan kriteerin kokonaisarviointia, joten tämä osa tutkitaan myöhemmin erikseen.

a) Asiassa C-711/23 P esitetyt toinen valitusperuste ja kolmannen valitusperusteen ensimmäinen osa sekä asiassa C-35/24 P esitetyt toinen valitusperuste ja kolmannen valitusperusteen ensimmäinen osa

1) Asianosaisten lausumat

92 Asiassa C-711/23 P esitetyssä toisessa valitusperusteessaan kolmas valittaja moittii unionin yleistä tuomioistuinta siitä, että se teki oikeudellisen virheen katsoessaan kolmannen valituksenalaisen tuomion 68–70 kohdassa pääosin, että Venäjän federaation hallituksen saamien ”merkittävien tulojen” on tultava ”talouden aloilta”, vaikka niiden pitäisi todellisuudessa tulla g alakohdan kriteerissä tarkoitetuilta ”johtavilta liike-elämän edustajilta”. Kolmas valittaja väittää tässä yhteydessä, että g alakohdan kriteerin seitsemässä kieliversiossa eli bulgarian-, tanskan-, viron-, latvian-, liettuan-, sloveenin- ja suomenkielisissä versioissa todetaan selkeästi, että tulojen on tultava näiltä liike-elämän edustajilta. Päätöksen 2022/329 johdanto-osan 11 perustelukappaleesta ja täytäntöönpanoasetuksen 2022/427 johdanto-osan viidennestä perustelukappaleesta ilmenee lisäksi, että unionin lainsäätäjän tarkoituksena oli ottaa kohteeksi johtavat liike-elämän edustajat, jotka itsessään muodostavat merkittävän tulonlähteen Venäjän federaation hallitukselle. Unionin yleinen tuomioistuin ei siis yksilöinyt oikein g alakohdan kriteerin tavoitetta, joten kolmannen valituksenalaisen tuomion 68–70 kohdassa esitetty kyseisen kriteerin teleologinen tulkinta on oikeudellisesti virheellinen.

93 Kolmas valittaja esittää vastauskirjelmässään, että hänen ehdottamansa tulkinta ei johda siihen, että g alakohdan kriteerin sanamuodon se osa on epäjohdonmukainen, jonka mukaan johtavien liike-elämän edustajien on toimittava talouden aloilla. Tämän täsmennyksen tarkoituksena on näet erottaa liike-elämän edustajat, joilla on jatkuva ja aktiivinen rooli tällaisilla aloilla, niistä liike-elämän edustajista, joilla on vain passiivinen rooli, koska he omistavat huomattavia osuuksia. Hän toteaa vielä, että tämä tulkinta ei johtaisi minkäänlaiseen päällekkäisyyteen g alakohdan kriteerin ja muiden päätöksen 2014/145 1 artiklan 1 kohdassa ja 2 artiklan 1 kohdassa sekä asetuksen N:o 269/2014 3 artiklan 1 kohdassa säädettyjen kriteerien välillä. Näiden unionin toimien liitteenä olevien useiden luetteloihin merkitsemisen kriteerien välillä voi joka tapauksessa olla aina päällekkäisyyksiä.

94 Kolmannen valitusperusteensa ensimmäisessä osassa kolmas valittaja moittii unionin yleistä tuomioistuinta siitä, että se teki oikeudellisen virheen, kun se katsoi olennaisilta osin kolmannen valituksenalaisen tuomion 69 ja 70 kohdassa pääosin, että Venäjän federaation hallituksen saamien merkittävien tulojen on tultava vain talouden aloilta, vaikka niiden on tultava myös johtavilta liike-elämän edustajilta. Kolmas valittaja tukeutuu tältä osin jälleen päätöksen 2022/329 johdanto-osan 11 perustelukappaleeseen ja täytäntöönpanoasetuksen 2022/427 johdanto-osan viidenteen perustelukappaleeseen ja korostaa, ettei unionin yleinen tuomioistuin toiminut johdonmukaisesti, kun se ei antanut näille perustelukappaleille mitään arvoa, vaikka se tukeutui muihin eri perustelukappaleisiin perustellakseen päättelyään kolmannen valituksenalaisen tuomion muissa kohdissa. Hän toteaa vielä, että kun otetaan huomioon se, että unionin yleinen tuomioistuin katsoi kyseisen tuomion 109 kohdassa, että g alakohdan kriteerissä vahvistetaan edellytykset, jotka koskevat kyseessä olevien henkilöiden, yhteisöjen ja elinten henkilökohtaista käyttäytymistä, ainoastaan hänen näiden kahden perustelukappaleen valossa ehdottamallaan tulkinnalla voidaan ottaa huomioon kyseessä olevan liike-elämän edustajan henkilökohtainen käyttäytyminen eli hänen panoksensa kyseessä olevaan talouden alaan, kun tarkennetaan, että hänen vaikutusvaltaansa tällä talouden alalla ei sellaisenaan voida pitää henkilökohtaisena käyttäytymisenä.

95 Neljännen valittajan asiassa C-35/24 P tekemänsä valituksen tueksi esittämä toinen valitusperuste koskee neljännen valituksenalaisen tuomion 56 ja 57 kohtaa ja perustuu samoihin argumentteihin, jotka kolmas valittaja on esittänyt asiassa C-711/23 P tekemänsä valituksen toisen valitusperusteen tueksi, mukaan lukien ne argumentit, jotka hän on esittänyt vastauskirjelmässään. Neljäs valittaja toteaa vielä kuitenkin, että unionin yleinen tuomioistuin ei noudattanut perusteluvelvollisuuttaan, kun se ei analysoinut g alakohdan kriteerin eri kieliversioita.

96 Neljäs valittaja esittää kolmannen valitusperusteensa ensimmäisessä osassa, joka koskee olennaisilta osin neljännen valituksenalaisen tuomion 56 ja 57 kohtaa, luettuina yhdessä kyseisen tuomion 92 kohdan kanssa, samat argumentit, jotka kolmas valittaja on esittänyt asiassa C-711/23 P tekemänsä valituksen kolmannen valitusperusteen ensimmäisen osan tueksi.

97 Neuvosto, jota Tšekin tasavalta, Latvian tasavalta ja komissio tukevat asiassa C-35/24 P, kiistää kolmannen ja neljännen valittajan argumenttien perusteltavuuden.

2) Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

98 Kolmas valittaja väittää toisessa valitusperusteessaan sekä kolmannen valitusperusteensa ensimmäisessä osassa ja neljäs valittaja toisessa valitusperusteessaan ja kolmannen valitusperusteensa ensimmäisessä osassa pääosin, että g alakohdan kriteerin useista kieliversioista sekä kyseisen kriteerin asiayhteydestä ilmenee, että unionin lainsäätäjä on tarkoittanut, että tässä kriteerissä tarkoitettu Venäjän federaation hallituksen saama merkittävä tulonlähde saadaan kriteerissä tarkoitetuilta ”johtavilta liike-elämän edustajilta” eikä ”talouden aloilta”, kuten unionin yleinen tuomioistuin siis virheellisesti totesi kolmannen valituksenalaisen tuomion 69 ja 70 kohdassa sekä neljännen valituksenalaisen tuomion 56 ja 57 kohdassa. Neljäs valittaja väittää lisäksi, ettei perusteluvelvollisuutta ole noudatettu siltä osin kuin unionin yleinen tuomioistuin jätti vertailematta g alakohdan kriteerin kieliversioita unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön vastaisesti.

99 Tältä osin on muistutettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan unionin oikeuden säännöksen tai määräyksen tulkitsemisessa on otettava huomioon paitsi sen sanamuoto myös asiayhteys ja sillä säännöstöllä tavoitellut päämäärät, jonka osa säännös tai määräys on (ks. tuomio 17.11.1983, Merck, 292/82, EU:C:1983:335, 12 kohta ja tuomio 26.4.2022, Landespolizeidirektion Steiermark (Sisärajavalvonnan enimmäiskesto), C-368/20 ja C-369/20, EU:C:2022:298, 56 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Unionin tuomioistuin on täsmentänyt, että unionin toimia, joissa säädetään rajoittavista toimenpiteistä, on tulkittava sen historiallisen asiayhteyden valossa, johon unionin antamat säännökset ja nämä toimet kuuluvat (ks. vastaavasti tuomio 1.3.2016, National Iranian Oil Company v. neuvosto, C-440/14 P, EU:C:2016:128, 78 kohta oikeustapausviittauksineen).

100 Yhdessä kieliversiossa käytettyä unionin oikeuden säännöksen tai määräyksen sanamuotoa ei myöskään voida käyttää kyseisen säännöksen tai määräyksen ainoana tulkintaperusteena eikä sille voida antaa etusijaa muihin kieliversioihin nähden. Tällainen lähestymistapa ei vastaisi unionin oikeuden yhtenäisen soveltamisen vaatimusta, koska unioin oikeuden säännöksiä ja määräyksiä on tulkittava ja sovellettava yhtenäisesti kaikilla unionin kielillä laadittujen versioiden valossa. Jos eri kieliversioiden sisältö osoittautuu erilaiseksi, asianomaista oikeussääntöä on tulkittava siten, että otetaan huomioon sen säännöstön yleinen rakenne ja tarkoitus, johon se sisältyy (ks. tuomio 25.3.2010, Helmut Müller, C-451/08, EU:C:2010:168, 38 kohta ja tuomio 20.11.2025, Lolach, C-327/24, EU:C:2025:901, 29 kohta).

101 Lisäksi on muistutettava, että unionin yleisen tuomioistuimen tuomion tai määräyksen perusteluista on ilmettävä selkeästi ja yksiselitteisesti unionin yleisen oikeusasteen tuomioistuimen päättely siten, että asianosaisille selviävät ratkaisun syyt ja että unionin tuomioistuin voi tutkia ratkaisun laillisuuden. Unionin yleisellä tuomioistuimella oleva perusteluvelvollisuus ei kuitenkaan velvoita sitä esittämään selvitystä, jossa seurattaisiin tyhjentävästi ja kohta kohdalta kaikkia riidan osapuolten esittämiä päätelmiä, joten nämä perustelut voivat olla implisiittisiä, kunhan osapuolet saavat niiden avulla selville syyt, joiden vuoksi unionin yleinen tuomioistuin ei ole hyväksynyt osapuolten argumentteja, ja unionin tuomioistuimella on käytettävissään riittävät tiedot, jotta se kykenee harjoittamaan laillisuusvalvontaansa (tuomio 18.1.2024, Jenkinson v. neuvosto ym., C-46/22 P, EU:C:2024:50, 131 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

102 Ensimmäiseksi on korostettava neljännen valittajan esiin tuomasta perusteluvelvollisuuden noudattamatta jättämisestä siltä osin kuin unionin yleinen tuomioistuin jätti neljännen valituksenalaisen tuomion 56 ja 57 kohdassa arvioimatta g alakohdan kriteerin eri kieliversioita, vaikka se viittasi kyseisen tuomion 52 kohdassa tämän tuomion 99 kohdassa mieleen palautettua oikeuskäytäntöä vastaavaan oikeuskäytäntöön, että asianosaiset ensimmäisessä oikeusasteessa eivät ole vedonneet siihen, että kyseisen kriteerin kieliversiot poikkeavat toisistaan merkittävän tulonlähteen alkuperää koskevan kysymyksen osalta, joten unionin yleisen tuomioistuimen ei tarvinnut vastata tällaiseen argumenttiin, jota ei ole esitetty nyt käsiteltävässä tapauksessa. Tästä seuraa, ettei unionin yleinen tuomioistuin ole jättänyt noudattamatta perusteluvelvollisuuttaan.

103 Toiseksi on todettava kolmannen ja neljännen valittajan argumenteista, joiden mukaan unionin yleisen tuomioistuimen kolmannen valituksenalaisen tuomion 69 ja 70 kohdassa sekä neljännen valituksenalaisen tuomion 56 ja 57 kohdassa omaksuma g alakohdan kriteerin teleologinen tulkinta on virheellinen sen vuoksi, että unionin yleisen tuomioistuimen yksilöimät tavoitteet ovat ristiriidassa kyseisen kriteerin sanamuodon ja sen asiayhteyden kanssa, että tämän tuomion 99 ja 100 kohdassa mieleen palautettujen tulkintasääntöjen nojalla on selvitettävä, tekikö unionin yleinen tuomioistuin oikeudellisen virheen tulkitessaan g alakohdan kriteeriä siten, että Venäjän federaation hallituksen saaman ”merkittävän tulonlähteen” ei ole tultava ”johtavilta liike-elämän edustajilta” vaan sen on tultava ”talouden aloilta”.

104 G alakohdan kriteerin sanamuodosta on ensiksi todettava, että Venäjän federaation hallituksen saaman merkittävän tulonlähteen alkuperän määrittämiseksi on tutkittava kyseisen kriteerin eri kieliversioiden mukaan, mihin ranskankielisessä ilmaisussa ”qui fournissent une source substantielle de revenus au gouvernement de la Fédération de Russie” (sananmukaisesti ”jotka muodostavat merkittävän tulonlähteen Venäjän federaation hallitukselle”) olevalla relatiivipronominilla ”qui” (”jotka”) viitataan tai mihin sanoihin tässä lauseessa oleva ilmaisu ”muodostavat merkittävän tulonlähteen Venäjän federaation hallitukselle” liittyy.

105 Aluksi on korostettava, että asianosaisten kesken on selvää, että ilmaisu ”toimivat – – talouden aloilla” viittaa substantiivilausekkeeseen ”johtavat liike-elämän edustajat tai oikeushenkilöt, yhteisöt tai elimet” kokonaisuudessaan. Näin ollen lause ”jotka muodostavat merkittävän tulonlähteen Venäjän federaation hallitukselle” voi liittyä joko substantiivilausekkeeseen ”johtavat liike-elämän edustajat tai oikeushenkilöt, yhteisöt tai elimet, jotka toimivat – – talouden aloilla” tai pelkkään substantiivilausekkeeseen ”talouden alat”.

106 Tältä osin on huomautettava, että – toisin kuin kolmas ja neljäs valittaja väittävät – ilmaisu ”jotka muodostavat merkittävän tulonlähteen Venäjän federaation hallitukselle” voi g alakohdan kriteerin tanskan-, viron-, latvian-, liettuan- ja suomenkielisissä versioissa viitata ainoastaan

”talouden aloihin”. Tanskan kielessä relatiivipronominilla ”der”, viron kielessä relatiivipronominilla ”mis” ja latvian kielessä relatiivipronominilla ”kas” tarkoitetaan näet kaikissa näissä kielissä välttämättä sanoja tai ilmaisuja ”økonomiske sektorer”, ”majandussektoritega” ja ”ekonomikas nozarēs” (”talouden alat”). Samoin liettuan kielessä sana ”užtikrinančiais” (”muodostavat”) voi liittyä ainoastaan substantiivilausekkeeseen ”ekonomikos sektoriais” (”talouden alat”). Suomen kielessä käytetystä ilmaisusta ”sellaisilla talouden aloilla, jotka” ilmenee yksiselitteisesti, että juuri talouden alojen on muodostettava merkittävä tulonlähde Venäjän federaation hallitukselle.

107 Bulgarian- ja sloveeninkielisissä versioissa, joihin nämä valittajat viittaavat, on sitä vastoin epäselvyyttä, koska relatiivipronominit ”които” ja ” ki” (”jotka”) voivat viitata yhtä hyvin ilmaisuihin ”видни бизнесмени или юридически лица, образувания или органи” ja ”vodilni poslovneži ali pravne osebe, subjekti ali organi” (”arvostetut/hallitsevat liike-elämän edustajat tai oikeushenkilöt, yhteisöt tai elimet”) kuin ilmaisuihin ”икономически сектори” ja ”gospodarske sektorje” (”talouden alat”). Samaa moniselitteisyyttä on myös espanjan-, maltan-, romanian- ja slovakinkielisissä versioissa. G alakohdan kriteerin muista kuin edellä olevassa kohdassa mainituista kieliversioista on todettava, että niissä esitetään selvästi, että tulojen on tultava talouden aloilta.

108 Tästä seuraa, että kuutta näistä kieliversioista eli bulgarian-, espanjan-, maltan-, romanian-, slovakin- ja sloveeninkielisiä versioita voidaan lukea kahdella tämän tuomion 105 kohdassa tarkoitetulla tavalla, toisin kuin 18 muuta kieliversiota, joissa ilmaisu ”jotka muodostavat merkittävän tulonlähteen Venäjän federaation hallitukselle” voi liittyä vain substantiivilausekkeeseen ”talouden alat”.

109 Edellä esitetystä seuraa, että tämän tuomion 100 kohdassa mainitun unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaisesti g alakohdan kriteerin sanamuotoa voidaan tulkita yhtenäisesti kaikilla unionin kielillä siten, että Venäjän federaation hallituksen saaman ”merkittävän tulonlähteen” on tultava ”talouden aloilta”. Nämä kieliversiot eivät siis poikkea toisistaan, joten on hylättävä kolmannen ja neljännen valittajan argumentti, jonka mukaan unionin yleisen tuomioistuimen kolmannen valituksenalaisen tuomion 69 ja 70 kohdassa sekä neljännen valituksenalaisen tuomion 56 ja 57 kohdassa omaksuma teleologinen tulkinta on ristiriidassa g alakohdan kriteerin tietyissä kieliversioissa käytetyn sanamuodon kanssa.

110 G alakohdan kriteerin asiayhteydestä on toiseksi huomautettava aluksi, että jos Venäjän federaation hallituksen saaman merkittävän tulonlähteen ei olisi tultava ”talouden aloilta” sellaisinaan vaan sen olisi tultava ”johtav[ilta] liike-elämän edustaj[ilta] tai oikeushenkilö[iltä], yhteisö[iltä] tai elim[iltä], jotka toimivat – – talouden aloilla”, g alakohdan kriteerin ulottuvuus ja tehokas vaikutus menettäisivät merkityksensä tai ainakin vähenisivät. Tämä kriteeri olisi tällöin hyvin laajalta osin – ellei täysin – päällekkäinen päätöksen 2014/145 2 artiklan 1 kohdan f alakohdassa esitetyn kriteerin kanssa, ja sillä lisättäisiin edellytyksiä, joita viimeksi mainitussa kriteerissä ei ole.

111 Päätöksen 2014/145 2 artiklan 1 kohdan f alakohdan kriteerissä näet säädetään, että jäädytetään kaikki varat ja taloudelliset resurssit, jotka kuuluvat luonnollisille henkilöille, oikeushenkilöille, yhteisöille ja elimille, jotka antavat muun muassa taloudellista tukea Venäjän federaation hallitukselle.

112 On kuitenkin todettava, että jo tällainen kriteeri mahdollistaa rajoittavien toimenpiteiden kohdistamisen luonnollisiin henkilöihin, kuten mahdollisesti johtaviin liike-elämän edustajiin, sekä oikeushenkilöihin, yhteisöihin ja elimiin pelkästään sillä perusteella, että ne antavat taloudellista tukea kyseiselle hallitukselle, ilman, että olisi tarpeen selvittää ensinnäkin sitä, ovatko asianomaiset luonnolliset henkilöt tosiasiallisesti ”johtavia liike-elämän edustajia”, toiseksi sitä, toimivatko nämä luonnolliset henkilöt tai oikeushenkilöt, yhteisöt ja elimet jollakin Venäjän talouden alalla, ja kolmanneksi sitä, onko niiden taloudellista tukea – vaikka sen oletettaisiin olevan määrällisesti tai laadullisesti jossain määrin merkittävää (ks. analogisesti tuomio 1.3.2016, National Iranian Oil Company v. neuvosto, C-440/14 P, EU:C:2016:128, 82 ja 83 kohta) – pidettävä tämän hallituksen osalta ”merkittävänä tulonlähteenä”.

113 G alakohdan kriteerin tehokkaan vaikutuksen säilyttäminen suhteessa päätöksen 2014/145 2 artiklan 1 kohdan f alakohdassa vahvistettuun kriteeriin puoltaa siis tulkintaa, jonka mukaan Venäjän federaation hallituksen saaman merkittävän tulonlähteen on tultava kyseisen kolmannen maan ”talouden aloilta”.

114 Lisäksi on totta, että – kuten kolmas ja neljäs valittaja väittävät – päätöksen 2022/329 johdanto-osan 11 perustelukappaleessa ja täytäntöönpanoasetuksen 2022/427 johdanto-osan viidennessä perustelukappaleessa todetaan pääosin, että merkitsemiskriteereitä, joiden perusteella Venäjän federaation Ukrainan vakautta horjuttavien toimien johdosta voidaan määrätä rajoittavia toimenpiteitä, on muutettu kyseisen kolmannen maan hyökättyä Ukrainaan siten, että niihin kuuluvat kyseisen 11 perustelukappaleen mukaan ”henkilöt ja yhteisöt, jotka muodostavat [Venäjän federaation hallitukselle] merkittävän tulonlähteen” ja kyseisen viidennen perustelukappaleen mukaan ”henkilöt ja yhteisöt, jotka muodostavat Venäjän federaation hallitukselle merkittävän tulonlähteen”, ja näissä muotoiluissa viitataan g alakohdan kriteeriin.

115 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan on kuitenkin niin, että vaikka unionin säädöksen johdanto-osassa voidaan täsmentää säädöksen säännösten sisältöä, koska siinä on tärkeitä tulkinnan osatekijöitä, jotka voivat selventää säädöksen laatijan tahtoa, tällaisella johdanto-osalla ei kuitenkaan ole sitovaa oikeudellista arvoa eikä johdanto-osaan voida vedota kyseisen säädöksen varsinaisista säännöksistä poikkeamiseksi eikä näiden säännösten tulkitsemiseksi tavalla, joka on selvästi niiden sanamuodon vastainen (ks. vastaavasti tuomio 19.12.2019, Puppinck ym. v. komissio, C-418/18 P, EU:C:2019:1113, 75 ja 76 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

116 Kuten tämän tuomion 109 kohdassa on huomautettu, g alakohdan kriteerin eri kieliversiot eivät kuitenkaan poikkea toisistaan, koska niiden lukemisesta yhdessä ilmenee, että Venäjän federaation hallituksen saaman ”merkittävän tulonlähteen” on tultava tämän kolmannen maan ”talouden aloilta”. Koska tämän tuomion 114 kohdassa tarkoitettujen johdanto-osan perustelukappaleiden sanamuoto on ristiriidassa tämän kriteerin sanamuodon kanssa, unionin yleinen tuomioistuin katsoi näin ollen perustellusti neljännen valituksenalaisen tuomion 57 kohdassa, etteivät nämä perustelukappaleet ole ratkaisevia kyseisen kriteerin, jonka tarkoituksena on yksilöidä näiden tulojen lähde, asiayhteyttä koskevan arvioinnin kannalta.

117 Siitä tavoitteesta, johon g alakohdan kriteerillä ja säännöstöllä, johon kyseinen kriteeri kuuluu, pyritään, sekä niiden historiallisesta asiayhteydestä on kolmanneksi huomautettava, että unioni toteutti Venäjän federaation Krimillä vuonna 2014 toteuttamien toimien vuoksi muun muassa päätöksellä 2014/145 ja asetuksella N:o 269/2014 toimia, joilla pyritään vastaamaan rajoittavien toimenpiteiden kautta näihin Venäjän toimiin ja laajemmin Itä-Ukrainan vakautta horjuttaviin toimiin ja myöhemmin Venäjän federaation koko Ukrainaan kohdistamaan hyökkäykseen.

118 Tässä yhteydessä unionin tuomioistuin on katsonut, että vuodesta 2014 lähtien toteutettujen yksittäisten ja alakohtaisten rajoittavien toimenpiteiden tavoitteena on muun muassa niiden kustannusten lisääminen, joita Venäjän federaatiolle aiheutuu Ukrainan alueellista koskemattomuutta, suvereniteettia ja itsenäisyyttä heikentävistä toimista (ks. vastaavasti tuomio 28.3.2017, Rosneft, C-72/15, EU:C:2017:236, 104 ja 123 kohta sekä tuomio 25.6.2020, VTB Bank v. neuvosto, C-729/18 P, EU:C:2020:499, 59 kohta).

119 Näiden toimien jatkumisen ja enenevän laajenemisen vuoksi unioni on asteittain tiukentanut tätä pakotejärjestelmää. Se on siis muun muassa lisännyt kriteerejä ainoaan merkitsemiskriteeriin, sellaisena kuin se sisältyi kyseisten toimien alkuperäiseen versioon, eli kriteeriin, joka koskee luonnollisia henkilöitä, jotka ovat vastuussa sellaisista toimista, jotka heikentävät tai uhkaavat Ukrainan alueellista koskemattomuutta, suvereniteettia ja itsenäisyyttä, sekä näitä lähellä olevia luonnollisia henkilöitä tai oikeushenkilöitä, yhteisöjä tai elimiä. Unionin lainsäätäjä on myös asteittain laajentanut tiettyjen olemassa olevien kriteerien ulottuvuutta voidakseen määrätä rajoittavia toimenpiteitä yhä laajemmalle henkilöiden, yhteisöjen tai elinten ryhmälle (ks. vastaavasti tuomio 13.3.2025, Shuvalov v. neuvosto, C-271/24 P, EU:C:2025:180, 8 kohta).

120 Kuten tämän tuomion 11 ja 12 kohdasta ilmenee, g alakohdan kriteeri otettiin käyttöön täysin uutena merkitsemiskriteerinä Venäjän federaation asevoimien Ukrainaan kohdistamaa hyökkäystä seuraavana päivänä, ja sekä neuvosto että unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkea edustaja luonnehtivat päätöksen 2022/329 johdanto-osan yhdeksännen ja kymmenennen perustelukappaleen mukaan tämän hyökkäyksen kansainvälisen oikeuden nojalla lainvastaiseksi.

121 Kun otetaan huomioon tämän hyökkäyksen äärimmäinen vakavuus ja se, että neuvosto oli yhtä kuukautta aikaisemmin todennut – kuten kyseisen päätöksen johdanto-osan viidennestä perustelukappaleesta ilmenee –, että kaikilla uusilla Venäjän federaation Ukrainaan kohdistamilla hyökkäyksillä olisi massiiviset seuraukset muun muassa alakohtaisista ja yksittäisistä rajoittavista toimenpiteistä aiheutuvana hintana, on katsottava, että neuvosto halusi tämän kriteerin hyväksyessään – kuten unionin yleinen tuomioistuin totesi lähinnä kolmannen valituksenalaisen tuomion 68 kohdassa ja neljännen valituksenalaisen tuomion 55 kohdassa – lisätä Venäjän federaatioon kohdistuvaa painetta ja niitä kustannuksia, joita Venäjän federaatiolle aiheutuu Ukrainan alueellista koskemattomuutta, suvereniteettia ja itsenäisyyttä heikentävistä toimistaan, jotta Venäjän federaatio lopettaisi sotilaallisen hyökkäyksensä Ukrainaa vastaan ja yleisemmin sen tätä kolmatta maata horjuttavat toimet ja politiikat.

122 Kuten julkisasiamies totesi asiassa C-711/23 P esittämänsä ratkaisuehdotuksen 63 kohdassa ja asiassa C-35/24 P esittämänsä ratkaisuehdotuksen 60 kohdassa, g alakohdan kriteerillä ei voitaisi edistää yhtä tehokkaasti näiden tavoitteiden toteuttamista, jos sitä olisi tulkittava siten, että rajoittavia toimenpiteitä voitaisiin kohdistaa ainoastaan johtaviin liike-elämän edustajiin, oikeushenkilöihin, yhteisöihin ja elimiin, jotka itse muodostavat merkittävän tulonlähteen Venäjän federaation hallitukselle.

123 Mahdollisuus kohdistaa rajoittavia toimenpiteitä kaikkiin johtaviin liike-elämän edustajiin, oikeushenkilöihin, yhteisöihin ja elimiin, jotka toimivat sellaisilla talouden aloilla, jotka muodostavat merkittävän tulonlähteen Venäjän federaation hallitukselle, riippumatta siitä, muodostavatko ne itse tällaisen tulonlähteen kyseiselle hallitukselle, on sitä vastoin omiaan vahvistamaan unionin kykyä kohdistaa painetta Venäjän federaation hallitukseen muun muassa vaikeuttamalla kyseisten talouden alojen toimintaa ja heikentämällä siten kyseisen hallituksen näiltä aloilta saamia tulonlähteitä.

124 Näin on oltava varsinkin siitä syystä, että hyökkääjämaan talous muuttuu tai voi muuttua sotataloudeksi tilanteessa, jossa itsenäistä valtiota vastaan on kansainvälisen oikeuden vastaisesti hyökätty ilman edeltävää provokaatiota. On siis katsottava, että g alakohdan kriteerillä pyritään – kuten julkisasiamies on todennut asiassa C-711/23 P esittämänsä ratkaisuehdotuksen 62 kohdassa ja asiassa C-35/24 P esittämänsä ratkaisuehdotuksen 59 kohdassa – rapauttamaan kyseisen hyökkääjämaan hallituksen tärkeimpiä tulonlähteitä ja haittaamaan siten Ukrainaan kohdistuvan hyökkäyksen rahoittamista jäädyttämällä muun muassa sellaisten henkilöiden, yhteisöjen tai elinten varat ja taloudelliset resurssit, jotka toimivat kyseiselle hallitukselle voittoa tuottavilla talouden aloilla ja jotka voivat tällä toiminnallaan myötävaikuttaa – kuten johtavat liike-elämän edustajat – näiden alojen kannattavuuden ja jopa menestymisen ylläpitämiseen.

125 Tämän tuomion 104–124 kohdassa esitetyistä seikoista ilmenee, että – toisin kuin kolmas ja neljäs valittaja väittävät – unionin yleinen tuomioistuin ei tehnyt oikeudellista virhettä kolmannen valituksenalaisen tuomion 69 ja 70 kohdassa eikä neljännen valituksenalaisen tuomion 56 ja 57 kohdassa, kun se katsoi, että g alakohdan kriteeriä on tulkittava siten, että Venäjän federaation hallituksen ei tule saada ”merkittävää tulonlähdettä” johtavilta liike-elämän edustajilta vaan sen on saatava se ”talouden aloilta”.

126 Kolmanneksi on todettava kolmannen ja neljännen valittajan argumentista, jonka mukaan unionin primaarioikeudesta seuraa, että g alakohdan kriteerin kaltaisten merkitsemiskriteerien on kohdistuttava asianomaisten henkilöiden ja yhteisöjen ”henkilökohtaiseen käyttäytymiseen”, että kolmas ja neljäs valittaja eivät ole esittäneet tätä argumenttia ensimmäisessä oikeusasteessa g alakohdan kriteerin tulkintaan liittyen vaan he ovat esittäneet sen kyseisen kriteerin lainvastaisuutta koskevaan väitteeseen liittyen. He toistavat sen lisäksi muutoksenhakuvaiheessa kolmansien valitusperusteidensa toisessa osassa arvostellessaan sitä, että unionin yleinen tuomioistuin hylkäsi tämän väitteen. Kyseinen argumentti tutkitaan siis tämän toisen osan arvioinnin yhteydessä.

127 Edellä esitetyn perusteella asiassa C-711/23 P esitetyt toinen valitusperuste ja kolmannen valitusperusteen ensimmäinen osa sekä asiassa C-35/24 P esitetyt toinen valitusperuste ja kolmannen valitusperusteen ensimmäinen osa on hylättävä.

b) Asiassa C-704/23 P esitetyn ensimmäisen valitusperusteen toisen osan toinen väite, asiassa C-711/23 P esitetyn neljännen valitusperusteen ensimmäisestä kolmanteen osa, asiassa C-35/24 P esitetyn neljännen valitusperusteen toisen osan ensimmäinen väite ja asiassa C-111/24 P esitetty seitsemäs valitusperuste

1) Asianosaisten lausumat

128 Toinen valittaja väittää asiassa C-704/23 P esittämänsä ensimmäisen valitusperusteen toisen osan toisessa väitteessä pääosin, että unionin yleinen tuomioistuin teki toisen valituksenalaisen tuomion 105 kohdassa oikeudellisen virheen tulkitessaan g alakohdan kriteerissä tarkoitettua ilmaisua ”merkittävä”. Hänen mukaansa unionin yleinen tuomioistuin määritteli virheellisesti tämän ilmaisun siten, että sillä tarkoitetaan ”vähäistä suurempaa”, ja poikkesi siten sen tavanomaisesta merkityksestä. Unionin yleinen tuomioistuin ei myöskään vahvistanut numeerisia kynnysarvoja, joiden ylittyessä tuloja voitaisiin pitää merkittävinä. Se ei myöskään täsmentänyt, minkä vertailukohteen, kuten Venäjän federaation hallituksen käytettävissä olevat kokonaistulot, perusteella tämä ominaisuus voitaisiin todeta.

129 Kolmas valittaja katsoo asiassa C-711/23 P tekemänsä valituksen tueksi esitetyn neljännen valitusperusteen ensimmäisessä osassa, että unionin yleisen tuomioistuimen kolmannen valituksenalaisen tuomion 98 kohdassa esittämä tulkinta g alakohdan kriteerissä tarkoitetusta tulojen käsitteestä eli ”kaikki toimialalta saadut tulot” on liian laaja ja ylittää tämän käsitteen tavanomaisen merkityksen tavalla, jota ei voida hyväksyä. Kolmannen valittajan mukaan tulonlähteiden pitäisi kattaa vain todelliset rahanlähteet, joista Venäjän federaation budjetille koituu hyötyä suoraan.

130 Kolmas valittaja väittää lisäksi neljännen valitusperusteensa toisessa osassa, ettei tätä tulkintaa tulojen käsitteestä ole perusteltu riittävästi. Unionin yleinen tuomioistuin ei etenkään täsmentänyt, mistä tulojen on muodostuttava, ketä on pidettävä näiden tulojen vastaanottajana tai minkä tyyppisiä tuloja Venäjän federaation hallituksen on katsottava saavan.

131 Kolmas valittaja väittää neljännen valitusperusteensa kolmannessa osassa, että unionin yleinen tuomioistuin teki oikeudellisen virheen rinnastaessaan kolmannen valituksenalaisen tuomion 87 kohdassa sanan ”merkittävä” ilmaisuun ”vähäistä suurempi”. Tällä sanalla ja tällä ilmaisulla on näet huomattava merkitysero, koska sana ”merkittävä” tarkoittaa ”suurikokoista, suuriarvoista tai suurta merkitystä omaavaa”, kun taas ilmaisu ”vähäistä suurempi” liittyy siihen, mikä ”ei ole liian pientä ollakseen merkittävää”. Koska sana ”merkittävä” on suhteellinen käsite, unionin yleisen tuomioistuimen olisi lisäksi pitänyt asianomaiselta talouden alalta saadun tulonlähteen merkittävyyden arvioimiseksi ottaa lähtökohdaksi Venäjän federaation hallituksen kokonaistulot, mitä se ei ole tehnyt.

132 Ne argumentit, jotka neljäs valittaja on esittänyt asiassa C-35/124 P neljännen valitusperusteensa toisen osan ensimmäisen väitteen yhteydessä ja jotka koskevat neljännen valituksenalaisen tuomion 75 ja 79 kohtaa, vastaavat kolmannen valittajan neljännen valitusperusteensa kolmannen osan tueksi esittämiä argumentteja, sellaisina kuin ne on esitetty edellisessä kohdassa.

133 Viides valittaja väittää asiassa C-111/24 P tekemänsä valituksen tueksi esitetyssä seitsemännessä valitusperusteessa, että unionin yleinen tuomioistuin teki oikeudellisen virheen katsoessaan viidennen valituksenalaisen tuomion 108 kohdassa, että g alakohdan kriteerissä tarkoitetun tulonlähteen merkittävyyttä ei pidä arvioida suhteessa Venäjän federaation hallituksen kokonaisbudjettiin. Sana ”merkittävä” on näet suhteellinen käsite, joka edellyttää, että asianomaista tulonlähdettä verrataan kyseisen hallituksen kokonaistuloihin. Näin on varsinkin, koska kyseiseen hallitukseen ei voida kohdistaa mitään painostusta, jos kyseessä oleva ala muodostaisi sille vain vähäpätöisen tulonlähteen.

134 Neuvosto, jota Tšekin tasavalta, Latvian tasavalta ja komissio tukevat asiassa C-35/24 P, kiistää toisen, kolmannen, neljännen ja viidennen valittajan argumenttien perusteltavuuden.

2) Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

135 Ensinnäkin on todettava, että toinen, kolmas ja neljäs valittaja väittävät, että unionin yleinen tuomioistuin teki oikeudellisen virheen, kun se määritteli toisen valituksenalaisen tuomion 105 kohdassa, kolmannen valituksenalaisen tuomion 87 kohdassa ja neljännen valituksenalaisen tuomion 75 kohdassa sanan ”merkittävä” ilmaisun ”vähäistä suurempi” synonyymiksi.

136 Tältä osin on huomautettava, että unionin yleinen tuomioistuin katsoi kyseisten tuomioiden näissä eri kohdissa, että substantiivilausekkeeseen ”merkittävä tulonlähde” sisältyvän adjektiivin ”merkittävä” käyttö merkitsee sitä, että ”tämän tulonlähteen on oltava huomattava ja siis vähäistä

suurempi”. Tätä täsmennystä g alakohdan kriteerissä tarkoitetun sanan ”merkittävä” ulottuvuuteen ei voida arvostella siltä osin kuin unionin yleinen tuomioistuin käytti tätä varten kahta kyseisen sanan synonyymiä eli adjektiivia ”huomattava” ja adjektiivilauseketta ”vähäistä suurempi”. Sekä ranskan kielessä (non négligeable), joka on oikeudenkäyntikieli toiseen valituksenalaiseen tuomioon johtaneessa asiassa, että englannin kielessä (not negligible), joka on oikeudenkäyntikieli kolmanteen ja neljänteen valituksenalaiseen tuomioon johtaneessa asiassa, viimeksi mainittua sanaa käytetään näet yleiskielessä osoittamaan muun muassa huomattavaa määrää.

137 Toiseksi on todettava toisen, kolmannen, neljännen ja viidennen valittajan katsovan, että unionin yleinen tuomioistuin teki oikeudellisen virheen toisen valituksenalaisen tuomion 105 kohdassa, kolmannen valituksenalaisen tuomion 87 kohdassa, neljännen valituksenalaisen tuomion 75 ja 79 kohdassa sekä viidennen valituksenalaisen tuomion 108 kohdassa, kun se ei ole suhteuttanut kyseessä olevilta talouden aloilta saatuja tuloja Venäjän federaation hallituksen kokonaistuloihin niiden merkittävyyden määrittämiseksi, vaikka tällainen ominaisuus on suhteellinen käsite, joka edellyttää vertailukohtaa.

138 Vaikka on totta, että määrän merkittävyyttä voidaan arvioida suhteellisesti eli suhteessa viitemäärään, tällaista ominaisuutta voidaan arvioida myös absoluuttisesti. Näin voi olla silloin, kun valtion hallitus saa tuloja joltakin taloutensa alalta. On näet mahdollista katsoa, että valtion hallitus saa talouden alalta tuloja merkittävissä määrin riippumatta siitä, mikä on näiden tulojen prosentuaalinen osuus kyseisen hallituksen kokonaistuloista, joten unionin yleinen tuomioistuin ei tehnyt oikeudellista virhettä, kun se ei ole suorittanut tällaista vertailua.

139 Kolmanneksi on huomautettava kolmannen valittajan väittävän lähinnä, että unionin yleinen tuomioistuin tulkitsi kolmannen valituksenalaisen tuomion 98 kohdassa g alakohdan kriteerissä tarkoitettua tulojen käsitettä liian laajasti ja yleisesti sisällyttämällä siihen ilman mitään täsmennyksiä ”kaikki [kyseessä olevalta] toimialalta saadut tulot”.

140 Tältä osin riittää todettavan, että kun otetaan huomioon kolmannen valittajan itsensä valituksessaan mainitsema tulojen käsitteen tavanomainen merkitys yleiskielessä, tämä käsite kattaa välttämättä kaikki taloudelliset resurssit, jotka kyseinen talouden ala tarjoaa Venäjän federaation hallitukselle julkisena yhteisönä ja joihin kuuluvat tältä alalta kertyvät verotulot, kuten unionin yleinen tuomioistuin totesi esimerkinomaisesti kolmannen valituksenalaisen tuomion 98 kohdassa.

141 Siitä, ettei kyseisessä kohdassa täsmennetä tätä käsitettä sen enempää, minkä johdosta unionin yleisen tuomioistuimen perustelujen väitetään olevan puutteelliset, on riittävää todeta, että unionin yleinen tuomioistuin hylkäsi kolmannen valituksenalaisen tuomion 98 kohdassa sen kolmannen valittajan argumentin, jonka mukaan verojen maksaminen ei merkitse hallinnon tukemista. Unionin yleisen tuomioistuimen tarkoituksena ei siis ollut määritellä tässä kohdassa tulojen käsitettä. Se vain selitti kyseisessä kohdassa, että g alakohdan kriteeri ei kohdistu siihen, että kyseinen valittaja tai yritys, jossa valittaja harjoittaa toimintaansa, maksaa veroja, vaan se kohdistuu muun muassa asianomaiselta talouden alalta kertyviin verotuloihin. Ei siis voida katsoa, että unionin yleinen tuomioistuin olisi jättänyt noudattamatta perusteluvelvollisuuttaan.

142 Edellä esitetyn perusteella asiassa C-704/23 P esitetyn ensimmäisen valitusperusteen toisen osan toinen väite, asiassa C-711/23 P esitetyn neljännen valitusperusteen kolme ensimmäistä osaa, asiassa C-35/24 P esitetyn neljännen valitusperusteen toisen osan ensimmäinen väite ja asiassa C-111/24 P esitetty seitsemäs valitusperuste on hylättävä.

2. Valitusperusteet, joiden mukaan unionin yleinen tuomioistuin tulkitsi virheellisesti g alakohdan kriteerissä tarkoitettua vaikutusvallan käsitettä

143 Tässä alajaksossa käsitellään asiassa C-696/23 P esitettyä ensimmäistä valitusperustetta, asiassa C-704/23 P esitetyn ensimmäisen valitusperusteen ensimmäisen osan ensimmäistä ja toista väitettä ja ensimmäisen valitusperusteen kolmatta osaa, asiassa C-35/24 P esitetyn ensimmäisen valitusperusteen neljättä osaa sekä asiassa C-111/24 P esitettyä toista valitusperustetta ja neljännen valitusperusteen ensimmäistä osaa.

a) Asianosaisten lausumat

144 Ensimmäinen valittaja moittii asiassa C-696/23 P esittämässään ensimmäisessä valitusperusteessaan, joka jakautuu kolmeen osaan, unionin yleistä tuomioistuinta siitä, että se teki oikeudellisen virheen katsoessaan, että hänet voidaan pätevästi luonnehtia g alakohdan kriteerissä tarkoitetuksi ”johtavaksi liike-elämän edustajaksi” [ranskaksi ilmaisu, joka vastaa ilmaisua ”vaikutusvaltainen liike-elämän edustaja”].

145 Ensimmäinen valittaja väittää ensimmäisen valitusperusteensa ensimmäisessä osassa, että unionin yleinen tuomioistuin katsoi etenkin ensimmäisen valituksenalaisen tuomion 51 ja 63 kohdassa virheellisesti, että neuvosto oli voinut pätevästi soveltaa häneen g alakohdan kriteeriä ja luonnehtia hänet ”johtavaksi liike-elämän edustajaksi” pelkästään niiden tehtävien perusteella, joita hänellä oli TMK:ssa ja Sinara Groupissa, riippumatta siitä, mitä merkitystä hänellä oli henkilökohtaisesti Venäjän federaation hallitukselle, tai siitä, että minkälaista vaikutusvaltaa hän käytti kyseiseen hallitukseen. Ensimmäisen valittajan mukaan se, että g alakohdan kriteerin täyttämiseksi asianomaisilla liike-elämän edustajilla on oltava tällaista merkitystä tai vaikutusvaltaa, johtuu tämän kriteerin sanamuodon mukaisesta, asiayhteyttä koskevasta ja teleologisesta tulkinnasta. Unionin yleinen tuomioistuin vahvisti tämän seikan lisäksi itse toisen valituksenalaisen tuomion, joka julistettiin samana päivänä kuin ensimmäinen valituksenalainen tuomio, 79–81 kohdassa sekä kolmannen valituksenalaisen tuomion, joka julistettiin viikko ensimmäisen valituksenalaisen tuomion antamisen jälkeen, 66 ja 68 kohdassa. Se tulkitsi siis g alakohdan kriteerissä tarkoitettua vaikutusvallan käsitettä ensimmäisessä valituksenalaisessa tuomiossa virheellisesti ja vastoin toista ja kolmatta valituksenalaista tuomiota katsoessaan, että tällainen vaikutusvalta rajoittuu talouden alaan, vaikka kyseinen kriteeri edellyttää myös politiikan alan huomioon ottamista.

146 Ensimmäinen valittaja katsoo ensimmäisen valitusperusteensa toisessa osassa, että unionin yleinen tuomioistuin teki oikeudellisen virheen katsoessaan ensimmäisen valituksenalaisen tuomion 65 kohdassa, luettuna yhdessä sen 51 ja 63 kohdan kanssa, että hänet voitiin pelkästään hänen TMK:ssa ja Sinara Groupissa hoitamiensa tehtävien perusteella luonnehtia g alakohdan kriteerissä tarkoitetuksi ”johtavaksi liike-elämän edustajaksi”. Unionin yleisen tuomioistuimen olisi näet pitänyt tarkistaa, oliko niin, että riidanalaisen päätöksen ja riidanalaisen asetuksen antamisajankohtana ensimmäisellä valittajalla oli ollut merkitystä tai todellista vaikutusvaltaa suhteessa Venäjän federaation hallitukseen ja että hän käytti määräysvaltaa kyseisessä yhtiössä ja konsernissa. Unionin yleinen tuomioistuin ei etenkään ottanut huomioon kyseisen valittajan erityistilannetta eli sitä, että viimeisenä päivänä, jona hän hoiti tehtäviään TMK:ssa ja Sinara Groupissa, eli 9.3.2022, joka on myös se päivä, jona riidanalainen päätös ja riidanalainen asetus annettiin, hän ei enää käyttänyt määräysvaltaa näissä yhtiöissä eikä hänellä ollut niihin vaikutusvaltaa.

147 Ensimmäinen valittaja väittää ensimmäisen valitusperusteensa kolmannessa osassa, että unionin yleinen tuomioistuin jätti ensimmäisen valituksenalaisen tuomion 63 kohdassa virheellisesti selvittämättä, oliko hän muutamia päiviä ennen riidanalaisen päätöksen ja riidanalaisen asetuksen antamista luovuttanut osakkeensa TMK:ssa ja Sinara Groupissa, vaikka tällaisen selvityksen perusteella unionin yleinen tuomioistuin olisi voinut todeta, että vaikka ensimmäinen valittaja oli jatkanut tehtävissään kyseisessä yhtiössä ja kyseisessä konsernissa 9.3.2022 saakka, hänellä ei ollut enää mitään vaikutusvaltaa näihin yhtiöihin eikä varsinkaan Venäjän federaation hallitukseen.

148 Toinen valittaja moittii asiassa C-704/23 P tekemänsä valituksen tueksi esitetyn ensimmäisen valitusperusteen ensimmäisen osan ensimmäisessä ja toisessa väitteessä unionin yleistä tuomioistuinta lähinnä siitä, että se sovelsi virheellisesti g alakohdan kriteerissä tarkoitettua johtavien liike-elämän edustajien käsitettä. Ensinnäkin näet unionin yleisen tuomioistuimen toisen valituksenalaisen tuomion 80 kohdassa omaksuma määritelmä tästä käsitteestä on vastoin oikeusvarmuuden periaatetta, koska se ei ole selkeä eikä täsmällinen.

149 Unionin yleinen tuomioistuin hyväksyi toiseksi toisen valituksenalaisen tuomion 88 ja 90 kohdassa kriteerin, jota se ei ollut maininnut kyseisen tuomion 80 kohdassa esitetyssä vaikutusvallan käsitteen määritelmässä, eli Yandexin, jossa tämä valittaja harjoitti toimintaansa, taloudellisen merkityksen, katsoakseen, että toinen valittaja oli voitu pätevästi luonnehtia g alakohdan kriteerissä tarkoitetuksi ”johtavaksi” liike-elämän edustajaksi. Unionin yleinen tuomioistuin otti kyseisen tuomion 89 kohdassa lisäksi huomioon tämän määritelmän kannalta merkityksettömän tosiseikan eli sen, että kyseinen valittaja oli osallistunut 24.2.2022 tapaamiseen Venäjän federaation presidentin Vladimir Putinin kanssa.

150 Toinen valittaja väittää ensimmäisen valitusperusteensa kolmannessa osassa, että unionin yleinen tuomioistuin rikkoi todistustaakkaa ja asian selvittämistä koskevia sääntöjä, kun se ei tarkistanut, oliko hänen kaltaisellaan liike-elämän edustajalla jonkinlaista vaikutusvaltaa Venäjän federaation hallitukseen ja saattoiko hän painostaa kyseistä hallitusta muuttamaan politiikkaansa, kuten unionin yleinen tuomioistuin oli kuitenkin todennut toisen valituksenalaisen tuomion 79 kohdassa.

151 Neljäs valittaja arvostelee asiassa C-35/24 P ensimmäisen valitusperusteensa neljännessä osassa unionin yleistä tuomioistuinta siitä, että se perusti neljännen valituksenalaisen tuomion 54 kohdassa g alakohdan kriteerissä tarkoitettua vaikutusvallan käsitettä koskevan tulkintansa olettamaan, jonka mukaan kyseisen kriteerin perusteella toteutettujen rajoittavien toimenpiteiden kohteena oleva henkilö voi käyttää vaikutusvaltaa Venäjän federaation hallitukseen, riippumatta siitä, ettei kyseisen henkilön ja kyseisen hallituksen välisestä yhteydestä ole mitään näyttöä. Tämä oikeudellinen virhe on johtanut todistustaakan kääntämiseen ja vaikuttanut myös unionin yleisen tuomioistuimen neljännen valituksenalaisen tuomion 75 kohdassa tekemään arviointiin.

152 Viides valittaja moittii asiassa C-111/24 P tekemänsä valituksen tueksi esitetyssä toisessa valitusperusteessa unionin yleistä tuomioistuinta lähinnä siitä, että se sovelsi virheellisesti g alakohdan kriteerissä tarkoitettua vaikutusvallan käsitettä. Ensinnäkin unionin yleinen tuomioistuin ei näet analysoinut viidennen valituksenalaisen tuomion 92 kohdassa g alakohdan kriteerin eri kieliversioita, vaikka – kuten viides valittaja oli väittänyt ensimmäisessä oikeusasteessa – joissakin näistä versioista käytetään sanaa ”johtava” [ranskaksi ilmaisua

”vaikutusvaltainen” vastaavaa ilmaisua] ja toisissa sanaa ”merkittävä”. Unionin yleinen tuomioistuin rinnasti näin ollen virheellisesti vaikutusvallan käsitteen merkittävyyden käsitteeseen.

153 Toiseksi unionin yleisen tuomioistuimen suorittama teleologinen arviointi on hänen mukaansa virheellinen, koska kyseinen tuomioistuin yksilöi viidennen valituksenalaisen tuomion 52 ja 89 kohdassa alkuperäisistä riidanalaisista toimista ja ensimmäisistä riidanalaisista pysyttämistoimista johtuvien rajoittavien toimenpiteiden tavoitteen sellaisten unionin tuomioistuimen ja unionin yleisen tuomioistuimen tuomioiden valossa, jotka eivät koske yksittäisiä rajoittavia toimenpiteitä – kuten käsiteltävässä tapauksessa – vaan alakohtaisia rajoittavia toimenpiteitä. Viidennen valittajan mukaan riidanalaisten toimien tavoitteena on – siltä osin kuin niissä säädetään SEUT 215 artiklan 2 kohtaan perustuvista yksittäisistä rajoittavista toimenpiteistä – painostaa henkilöitä, jotta nämä muuttaisivat käyttäytymistään. Hänen mukaansa g alakohdan kriteeriä ei siis saa tulkita siten, että se koskee kaikkia ”merkittäviä” liike-elämän edustajia, vaan siten, että se koskee ainoastaan liike-elämän edustajia, jotka ovat todellakin ”vaikutusvaltaisia”, eli liike-elämän edustajia, jotka voivat käyttää vaikutusvaltaa Venäjän federaation hallitukseen.

154 Viides valittaja väittää asiassa C-111/24 P esittämänsä neljännen valitusperusteen ensimmäisessä osassa, että unionin yleinen tuomioistuin loukkasi oikeusvarmuuden periaatetta, kun se omaksui viidennen valituksenalaisen tuomion 91 kohdassa liian laajan määritelmän vaikutusvallan käsitteestä. Siltä osin kuin tämä määritelmä koskee ketä tahansa merkittävää liike-elämän edustajaa, joka toimii tietyllä talouden alalla, henkilöt, joille on määrätty seuraamuksia, eivät näet voi ymmärtää sen perusteella, miten heidän olisi käyttäydyttävä painostaakseen Venäjän federaation hallitusta ja saadakseen heihin kohdistetut rajoittavat toimenpiteet poistetuiksi. Unionin yleisen tuomioistuimen olisi siis pitänyt tulkita vaikutusvallan käsitettä siten, että sillä tarkoitetaan vaikutusvaltaa, jota liike-elämän edustajalla on kyseiseen hallitukseen ja jolla tämä saadaan muuttamaan toimiaan ja politiikkaansa Ukrainaa kohtaan.

155 Neuvosto, jota Tšekin tasavalta, Latvian tasavalta ja komissio tukevat asiassa C-35/24 P, kiistää ensimmäisen, toisen, neljännen ja viidennen valittajan argumenttien perusteltavuuden.

156 Asiassa C-696/23 P neuvosto väittää – vetoamatta muodollisesti ensimmäisen valittajan valituksensa tueksi esittämän ensimmäisen valitusperusteen tutkimatta jättämiseen –, että kyseinen valittaja ei ensinnäkään ilmoita selkeästi tämän valitusperusteen ensimmäisen osan tueksi niitä ensimmäisen valituksenalaisen tuomion kohtia, joita se haluaa arvostella, eikä sitä, minkä takia se katsoo, että kyseisiin kohtiin sisältyy oikeudellinen virhe. Neuvosto huomauttaa toiseksi, että tämän ensimmäisen osan yhteydessä on outoa arvostella unionin yleistä tuomioistuinta siitä, ettei se ole noudattanut oikeuskäytäntöä, jonka se on kehittänyt kolmannessa valituksenalaisessa tuomiossa, joka on annettu ensimmäisen valituksenalaisen tuomion antamisen jälkeen. Neuvosto katsoo kolmanneksi, että ensimmäinen valittaja pyrkii suurimmalla osalla ensimmäisen valitusperusteen kolmen osan tueksi esittämistään argumenteista siihen, että unionin tuomioistuin arvioi tosiseikkoja uudelleen, mihin unionin tuomioistuimella ei ole toimivaltaa muutoksenhaun yhteydessä lukuun ottamatta sitä tapausta, että tosiseikat on otettu huomioon vääristyneellä tavalla; tähän ei kuitenkaan ole vedottu nyt käsiteltävässä tapauksessa.

b) Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

1) Asiassa C-696/23 P esitetyn ensimmäisen valitusperusteen tutkittavaksi ottaminen

157 SEUT 256 artiklan 1 kohdan toisesta alakohdasta, Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 58 artiklan ensimmäisestä kohdasta ja unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 168 artiklan 1 kohdan d alakohdasta seuraa, että valituksessa on ilmoitettava täsmällisesti sekä se, miltä kaikilta osin valituksenalaisen tuomion kumoamista vaaditaan, että ne oikeudelliset perustelut, joihin erityisesti halutaan vedota tämän vaatimuksen tueksi, tai muuten kyseinen valitus tai peruste jätetään tutkimatta, ja että unionin tuomioistuimen on tarvittaessa viran puolesta tutkittava, täyttyykö tämä täsmällisyysedellytys (tuomio 13.3.2025, Shuvalov v. neuvosto, C-271/24 P, EU:C:2025:180, 33 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

158 Lisäksi on muistutettava, että SEUT 256 artiklan ja Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 58 artiklan mukaan muutosta voidaan hakea vain oikeuskysymysten osalta ja että ainoastaan unionin yleinen tuomioistuin on toimivaltainen yhtäältä määrittämään ratkaisun perustaksi asetettavan tosiseikaston, lukuun ottamatta sellaisia tapauksia, joissa määritetyn tosiseikaston paikkansapitämättömyys käy ilmi unionin yleiselle tuomioistuimelle toimitetusta aineistosta, ja toisaalta arvioimaan tätä tosiseikastoa. Lukuun ottamatta sitä tapausta, että unionin yleiselle tuomioistuimelle esitetyt todisteet on otettu huomioon vääristyneellä tavalla, tämä arviointi ei muodosta oikeuskysymystä, joka sellaisenaan kuuluu unionin tuomioistuimen harjoittaman valvonnan piiriin. Kun unionin yleinen tuomioistuin on määrittänyt tosiseikaston tai arvioinut sitä, unionin tuomioistuin on SEUT 256 artiklan nojalla toimivaltainen harjoittamaan tämän tosiseikaston oikeudelliseen luonnehdintaan ja unionin yleisen tuomioistuimen sen pohjalta tekemiin oikeudellisiin päätelmiin kohdistuvaa valvontaa (ks. vastaavasti tuomio 25.3.2021, Deutsche Telekom v. komissio, C-152/19 P, EU:C:2021:238, 110 kohta ja tuomio 26.9.2024, JCDecaux Street Furniture Belgium v. komissio, C-710/22 P, EU:C:2024:787, 28 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

159 Nyt käsiteltävässä tapauksessa on todettava ensimmäiseksi, että – toisin kuin neuvosto väittää – ensimmäinen valittaja on ensimmäisen valitusperusteensa ensimmäisessä osassa ilmoittanut ne ensimmäisen valituksenalaisen tuomion nimenomaiset kohdat, joita hän haluaa arvostella ja joita ovat sen 45, 51 ja 63 kohta, ja että hän on selittänyt riittävän selkeästi ja täsmällisesti, että g alakohdan kriteerin sananmukainen, asiayhteyttä koskeva ja teleologinen tulkinta ei tue näissä kohdissa vahvistettua kyseisessä kriteerissä tarkoitetun vaikutusvallan käsitteen ulottuvuutta, mikä ilmenee myös unionin yleisen tuomioistuimen toisessa ja kolmannessa valituksenalaisessa tuomiossa esittämistä perusteluista.

160 Toiseksi on totta, että unionin yleinen tuomioistuin tutki ensimmäisen valitusperusteen kolmessa osassa mainituissa ensimmäisen valituksenalaisen tuomion 45–51, 63 ja 65 kohdassa ensinnäkin, oliko perustetta, johon neuvosto oli vedonnut ensimmäiseen valittajaan kohdistuvien rajoittavien toimenpiteiden toteuttamiseksi g alakohdan kriteerin nojalla, tuettu tosiseikoilla, toiseksi, oliko neuvosto tehnyt arviointivirheen, kun se ei luonnehtiakseen kyseisen valittajan ”johtavaksi liike-elämän edustajaksi” ottanut huomioon yhtä tosiseikkaa eli sitä, että kyseisen valittajan väitettiin luovuttaneen osakkeensa joitakin päiviä ennen riidanalaisen päätöksen ja riidanalaisen asetuksen antamista, ja kolmanneksi, oliko kyseisen valittajan luonnehtimiseksi ”johtavaksi liike-elämän edustajaksi” otettava huomioon eräs toinen tosiseikka eli se, ettei kyseinen valittaja väitetyn mukaan käyttänyt määräysvaltaa siinä yhtiössä ja siinä konsernissa, joissa hän vielä harjoitti toimintaa kyseisenä ajankohtana.

161 Kun otetaan huomioon erityisesti tämän tuomion 158 kohdassa mainittu unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntö, on kuitenkin todettava, että ensimmäinen valittaja ei pyri ensimmäisen valitusperusteensa kolmella osalla kyseenalaistamaan unionin yleisen tuomioistuimen ensimmäisen valituksenalaisen tuomion 45–51 kohdassa suorittamaa tosiseikaston määrittämistä ja arviointia, eikä kyseinen tuomioistuin ole myöskään suorittanut tällaista määrittämistä tai arviointia kyseisen tuomion 63 ja 65 kohdassa. Ensimmäinen valittaja katsoo sitä vastoin lähinnä, että unionin yleinen tuomioistuin totesi ensimmäisen valituksenalaisen tuomion 51, 63 ja 65 kohdassa virheellisesti, että hänet voitiin pätevästi luonnehtia g alakohdan kriteerissä tarkoitetuksi ”johtavaksi liike-elämän edustajaksi” pelkästään hänen TMK:ssa ja Sinara Groupissa hoitamiensa tehtävien perusteella riippumatta siitä, oliko hän luovuttanut osakkeensa kyseisessä yhtiössä tai kyseisessä konsernissa tai käyttikö hän niissä edelleen määräysvaltaa riidanalaisen päätöksen ja riidanalaisen asetuksen antamisajankohtana. Ensimmäinen valittaja katsoo, että tällaisella päättelyllä unionin yleinen tuomioistuin katsoi, että vaikutusvallan käsitteen merkitys on puhtaasti taloudellinen, vaikka – kuten hän oli väittänyt ensimmäisessä oikeusasteessa nostamassaan kanteessa – tämä käsite edellyttää merkitystä vai vaikutusvaltaa Venäjän federaation hallitukseen nähden.

162 Ensimmäisen valittajan esittämä arvostelu koskee siis sitä, miten unionin yleinen tuomioistuin luonnehti tosiseikat oikeudellisesti seikoiksi, joiden perusteella kyseiseen henkilöön voidaan soveltaa rajoittavia toimenpiteitä (ks. analogisesti tuomio 15.11.2012, neuvosto v. Bamba, C-417/11 P, EU:C:2012:718, 60 kohta), mikä tämän tuomion 158 kohdassa mainitun oikeuskäytännön mukaan kuuluu unionin tuomioistuimen toimivaltaan. Siltä osin kuin tämä arvostelu koskee myös tulkintaa, jonka unionin yleinen tuomioistuin omaksui tässä yhteydessä implisiittisesti g alakohdan kriteerissä tarkoitetusta vaikutusvallan käsitteestä, on muistutettava, että kysymys siitä, onko unionin yleinen tuomioistuin tulkinnut virheellisesti unionin toimen säännöstä, on oikeuskysymys, joka voidaan saattaa unionin tuomioistuimen valvonnan piiriin muutoksenhaun yhteydessä (ks. vastaavasti tuomio 16.11.2000, Sarrió v. komissio, C-291/98 P, EU:C:2000:631, 35 kohta).

163 Kolmanneksi on todettava, että silloin kun valittaja arvostelee muutoksenhaun yhteydessä unionin yleistä tuomioistuinta siitä, ettei tämä ole valituksenalaisessa tuomiossa omaksunut samaa tulkintaa unionin toimen säännöksestä kuin se, jonka se on omaksunut toisessa samana päivänä tai myöhemmin annetussa tuomiossa, tällaista väitettä ei voida jättää tutkimatta. Muussa tapauksessa kyseiseltä valittajalta evättäisiin perusteettomasti mahdollisuus tuoda esiin mahdollinen ristiriita tai epäjohdonmukaisuus unionin yleisen tuomioistuimen tällaisesta säännöksestä omaksumassa tulkinnassa, vaikka kysymys siitä, onko unionin yleinen tuomioistuin tulkinnut unionin oikeutta oikein ja yhtenäisesti oman oikeuskäytäntönsä valossa, on oikeuskysymys, joka kuuluu unionin tuomioistuimen toimivaltaan (ks. vastaavasti tuomio 26.9.2018, Philips ja Philips France v. komissio, C-98/17 P, EU:C:2018:774, 82–85 kohta).

164 On siis katsottava, että ensimmäinen valitusperuste, johon ensimmäinen valittaja on vedonnut asiassa C-696/23 P tekemänsä valituksen tueksi, voidaan ottaa tutkittavaksi kokonaisuudessaan.

2) Asiakysymys

i) Asiassa C-696/23 P esitetty ensimmäinen valitusperuste, asiassa C-704/23 P esitetyn ensimmäisen valitusperusteen kolmas osa ja asiassa C-351/24 P esitetyn ensimmäisen valitusperusteen neljäs osa

165 Koska ensimmäisen, toisen ja neljännen valittajan argumentit liittyvät toisiinsa, ne tutkitaan jäljempänä yhdessä, kun taas näistä valittajista kullekin ominaiset väitteet tutkitaan tarvittaessa erikseen.

166 Ensinnäkin on todettava, että ensimmäinen valittaja tulkitsee virheellisesti toista ja kolmatta valituksenalaista tuomiota samoin kuin toinen valittaja tulkitsee virheellisesti toista valituksenalaista tuomiota ja neljäs valittaja neljättä valituksenalaista tuomiota. Toisen valituksenalaisen tuomion 79–81 kohdassa, kolmannen valituksenalaisen tuomion 66 ja 68 kohdassa ja neljännen valituksenalaisen tuomion 54 kohdassa unionin yleinen tuomioistuin ei näet katsonut tai olettanut, että g alakohdan kriteerissä tarkoitetuilla ”johtavilla liike-elämän edustajilla” on oltava henkilökohtainen yhteys Venäjän federaation hallitukseen siinä mielessä, että heillä on oltava konkreettista merkitystä kyseiselle hallitukselle tai heidän on kyettävä käyttämään siihen vaikutusvaltaa tai painostamaan sitä tuntuvasti.

167 Unionin yleinen tuomioistuin totesi aluksi toisen valituksenalaisen tuomion 79 kohdassa, johon sekä ensimmäinen että toinen valittaja viittaavat, kolmannen valituksenalaisen tuomion 66 kohdassa, johon ensimmäinen valittaja viittaa, ja neljännen valituksenalaisen tuomion 54 kohdassa, johon neljäs valittaja viittaa, että g alakohdan kriteerissä säädetään ainoastaan yhteydestä yhtäältä Venäjän federaation hallituksen ja toisaalta sellaisten talouden alojen, jotka muodostavat merkittävän tulonlähteen kyseiselle hallitukselle, eikä johtavien liike-elämän edustajien välillä. Unionin yleinen tuomioistuin katsoi lisäksi, että tämän kriteerin tarkoituksena on pelkästään käyttää hyväksi sitä vaikutusvaltaa, jota näiden liike-elämän edustajien muodostama henkilöryhmä ”voi” käyttää Venäjän hallintoon ”saamalla” kyseiset henkilöt painostamaan Venäjän hallitusta muuttamaan politiikkaansa, ja tämä muotoilu osoittaa selkeästi, ettei unionin yleinen tuomioistuin ole katsonut, että johtavilla liike-elämän edustajilla olisi oltava henkilökohtainen yhteys kyseiseen hallitukseen tai että heidän olisi tosiasiallisesti kyettävä painostamaan sitä.

168 Tämän jälkeen unionin yleinen tuomioistuin katsoi toisen valituksenalaisen tuomion 80 kohdassa, johon ensimmäinen valittaja viittaa, että g alakohdan kriteerissä tarkoitettu vaikutusvallan käsite kattaa sen, millainen taloudellinen merkitys liike-elämän edustajilla voi olla tapauksen mukaan heidän ammatillisen asemansa, taloudellisen toimintansa merkityksen, pääomaomistustensa laajuuden tai heillä yhdessä tai useammassa yrityksessä, jossa he harjoittavat kyseistä toimintaa, olevien tehtävien perusteella, riippumatta niistä yhteyksistä, joita näillä liike-elämän edustajilla voi olla Venäjän federaation hallitukseen.

169 Unionin yleinen tuomioistuin katsoi lopuksi toisen valituksenalaisen tuomion 81 kohdassa ja kolmannen valituksenalaisen tuomion 68 kohdassa, joihin ensimmäinen valittaja viittaa, että kyseessä olevien rajoittavien toimenpiteiden tavoite eli Venäjän federaation hallituksen painostaminen ja Venäjän federaation Ukrainaa vastaan toteuttamien toimien kustannusten lisääminen tuki tällaista kyseisen käsitteen tulkintaa, jossa ei oteta huomioon minkäänlaisia yhteyksiä, joita liike-elämän edustajilla saattaa olla kyseiseen hallitukseen.

170 On siis todettava, ettei unionin yleinen tuomioistuin ole soveltanut minkäänlaista olettamaa, joka liittyisi kykyyn käyttää vaikutusvaltaa tai kohdistaa painetta, eikä myöskään kääntänyt todistustaakkaa. Unionin yleinen tuomioistuin ei myöskään katsonut toisen valituksenalaisen tuomion 79–81 kohdassa ja kolmannen valituksenalaisen tuomion 66 ja 68 kohdassa, että g alakohdan kriteerissä tarkoitetuilla ”johtavilla liike-elämän edustajilla” olisi oltava henkilökohtainen yhteys Venäjän federaation hallitukseen siltä osin kuin heillä on oltava konkreettista merkitystä kyseiselle hallitukselle tai heidän on käytettävä siihen todellista vaikutusvaltaa. Toisen ja neljännen valittajan argumentit on siis hylättävä.

171 Toiseksi on kuitenkin selvitettävä, onko unionin yleinen tuomioistuin – sen toisessa ja kolmannessa valituksenalaisessa tuomiossa esittämistä seikoista riippumatta – ymmärtänyt ensimmäisessä valituksenalaisessa tuomiossa asianmukaisesti kyseisessä kriteerissä tarkoitetun vaikutusvallan käsitteen siltä osin kuin se katsoi pääosin kyseisen tuomion 51, 63 ja 65 kohdassa, että ensimmäisen valittajan kaltaista henkilöä voidaan pitää ”johtavana liike-elämän edustajana” pelkästään hänen Venäjän taloudessa hoitamiensa tehtävien nojalla riippumatta siitä, onko hänen ja Venäjän federaation hallituksen välillä yhteys.

172 Tässä yhteydessä on selvitettävä tämän tuomion 99 ja 100 kohdassa mieleen palautettujen unionin oikeuden säännösten ja määräysten tulkintaa koskevien sääntöjen nojalla, onko unionin yleisen tuomioistuimen ensimmäisessä valituksenalaisessa tuomiossa näin omaksumassa vaikutusvallan käsitteen tulkinnassa tehty oikeudellinen virhe.

173 Sanan ”johtava” [ranskaksi ilmaisua ”vaikutusvaltainen” vastaava ilmaisu] osalta vaikuttaa siltä, että g alakohdan kriteerin kaikissa kieliversioissa käytetään sanoja, joiden merkitys on verrattavissa toisiinsa, koska ne ilmentävät ajatusta siitä, että liike-elämän edustajan on oltava merkittävä, johtava tai huomattava. Näiden kieliversioiden mukaan näet liike-elämän edustajien on oltava ”arvostettuja” (bulgariaksi ”видни”), ”merkittäviä” (espanjaksi ”principales” ja romaniaksi ”importanți”), ”johtavia” (tšekiksi ”předních”, tanskaksi ”fremtrædende”, saksaksi ”führende”, englanniksi ”leading”, iiriksi ”príomhdhaoine”, kroatiaksi ”vodeće”, unkariksi ”vezető”, hollanniksi ”vooraanstaande”, puolaksi ”wiodących”, slovakiksi ”propredných”, suomeksi ”johtavat” ja ruotsiksi ”ledande”), ”huomattavia” (viroksi ”juhtivad”, kreikaksi ” εξέχοντες, italiaksi ”di spicco” ja portugaliksi ”proeminentes”), ”vaikutusvaltaisia” (ranskaksi ”influents”, latviaksi ”ietekmīgi” ja liettuaksi ”įtakingi”), ”tärkeimpiä” (maltaksi ”ewlenin”) tai ”hallitsevia” (sloveeniksi ”vodilne”).

174 Eri kieliversioissa käytetyt sanat eivät myöskään itsessään ja asiayhteydestä irrotettuina merkitse yhteyttä mihinkään alaan, kuten talouden tai politiikan alaan, taikka tiettyihin henkilöihin tai yhteisöihin, kuten valtion hallitukseen.

175 Kuten julkisasiamies on asiassa C-696/23 P esittämänsä ratkaisuehdotuksen 32 kohdassa todennut, adjektiivilla ”johtava” tarkoitetaan näin ollen – koska g alakohdan kriteerin sanamuodossa ei ole mitään viitteitä siitä, että vaikutusvaltaa olisi käytettävä suhteessa Venäjän federaation hallitukseen tai laajemmin poliittisessa asiayhteydessä – asianomaisella liike-elämän edustajalla toimialallaan olevaa merkitystä riippumatta niistä yhteyksistä, joita kyseisellä liike-elämän edustajalla voi lisäksi mahdollisesti olla kyseiseen hallitukseen.

176 On totta, että g alakohdan kriteerissä mainitaan kyseinen hallitus, joten voitaisiin katsoa, että vaikutusvallan käsite liittyy myös poliittiseen asiayhteyteen. Kuten unionin yleinen tuomioistuin totesi ensimmäisen valittajan mainitsemissa toisen valituksenalaisen tuomion 79–81 kohdassa ja kolmannen valituksenalaisen tuomion 66 ja 68 kohdassa, tällä kriteerillä luodaan kuitenkin

yhteys yhtäältä kyseisen hallituksen ja toisaalta niiden talouden alojen, joilla johtavat liike-elämän edustajat toimivat, eikä näiden johtavien liike-elämän edustajien välille. Kuten tämän tuomion 125 kohdassa on todettu, g alakohdan kriteeriä on näet tulkittava siten, että merkittävän tulonlähteen Venäjän federaation hallitukselle on tultava näiltä talouden aloilta eikä johtavilta liike-elämän edustajilta.

177 Näin ollen g alakohdan kriteerin sanamuodosta ilmenee, että se edellyttää ainoastaan sen osoittamista, että liike-elämän edustajilla on huomattava merkitys Venäjän federaation hallitukselle voittoa tuottavalla talouden alalla riippumatta niistä yhteyksistä, joita näillä liike-elämän edustajilla voi olla kyseiseen hallitukseen, heidän konkreettisesta merkityksestään sille tai heidän tosiasiallisesta kyvystään käyttää siihen vaikutusvaltaa.

178 On siis katsottava, että – kuten unionin yleinen tuomioistuin totesi ensimmäisen valittajan mainitsemassa toisen valituksenalaisen tuomion 80 kohdassa – liike-elämän edustajilla sillä talouden alalla, jolla he harjoittavat toimintaansa, olevan vaikutusvallan käsite voidaan ymmärtää ainoastaan sen taloudellisen asiayhteyden nojalla, jossa liike-elämän edustajat toimivat, sellaisten kriteerien mukaan, joita ovat muun muassa heidän ammatillinen asemansa tai tehtävänsä, heidän taloudellisen toimintansa merkitys, heidän pääomaomistuksensa tai sijoitustensa laajuus tai heidän tehtävänsä siinä yrityksessä, jossa he hoitavat näitä tehtäviä, taikka minkä tahansa muun taloudellisesti merkityksellisen kriteerin mukaan.

179 Tätä tulkintaa tukevat g alakohdan kriteerin tavoitteet. Tältä osin on muistutettava, että – kuten unionin yleinen tuomioistuin totesi pääosin ensimmäisen valituksenalaisen tuomion 90 kohdassa ja kuten tämän tuomion 121 kohdassa on huomautettu – näinä tavoitteina on lisätä Venäjän federaatioon kohdistuvaa painetta ja niitä kustannuksia, joita Venäjän federaatiolle aiheutuu Ukrainan alueellista koskemattomuutta, suvereniteettia ja itsenäisyyttä heikentävistä toimistaan, jotta Venäjän federaatio lopettaisi sotilaallisen hyökkäyksensä Ukrainaa vastaan ja yleisemmin sen tätä kolmatta maata horjuttavat toimet ja politiikat.

180 Kuten julkisasiamies on todennut asiassa C-696/23 P esittämänsä ratkaisuehdotuksen 44 kohdassa, nämä tavoitteet voidaan kuitenkin saavuttaa ottamalla rajoittavilla toimenpiteillä kohteeksi liike-elämän edustajat, jotka sen vuoksi, että heillä on huomattava merkitys Venäjän federaation hallitukselle voittoa tuottavalla talouden alalla, myötävaikuttavat osaltaan niihin tuloihin, joita kyseinen hallitus saa samalta alalta, ja näin ollen tämän kolmannen maan Ukrainaa vastaan toteuttamien toimien rahoittamiseen, ja näin on tilanteessa, jossa talous on muuttunut tai saattaa muuttua sotataloudeksi. Koska rajoittavien toimenpiteiden kohdistamisella tällaisiin liike-elämän edustajiin haitataan kyseessä olevien talouden alojen toimintaa riippumatta niistä yhteyksistä, joita näillä liike-elämän edustajilla voi mahdollisesti olla kyseiseen hallitukseen, sillä voidaan siis lisätä näiden toimien kustannuksia ja painostaa kyseistä hallitusta lopettamaan kyseiset toimet.

181 Tämän tuomion 173–180 kohdasta ilmenee siis, että g alakohdan kriteerissä tarkoitetulla vaikutusvallan käsitteellä on ymmärrettävä viitattavan liike-elämän edustajiin, joilla on huomattava merkitys Venäjän federaation hallitukselle voittoa tuottavilla talouden aloilla siten, että he voivat välillisesti edistää Venäjän federaation hallituksen Ukrainaa vastaan toteuttamien vakautta horjuttavien toimien rahoittamista myötävaikuttamalla kyseisten alojen kannattavuuden tai niiden menestymisen ylläpitämiseen.

182 Näin ollen on hylättävä ensimmäisen valittajan argumentti, jonka mukaan unionin yleinen tuomioistuin tulkitsi ensimmäisen valituksenalaisen tuomion 51, 63 ja 65 kohdassa virheellisesti g alakohdan kriteerissä tarkoitettua vaikutusvallan käsitettä, kun se katsoi, että ensimmäinen valittaja voitiin pätevästi luonnehtia ”johtavaksi” liike-elämän edustajaksi niiden tehtävien perusteella, joita hänellä oli TMK:ssa ja Sinara Groupissa, riippumatta yhteyksistä Venäjän federaation hallitukseen.

183 Kolmanneksi on todettava ensimmäisen valittajan argumenteista, joiden mukaan unionin yleinen tuomioistuin katsoi virheellisesti ensimmäisen valituksenalaisen tuomion 63 ja 65 kohdassa, että se, että hän oli menettänyt määräysvaltansa TMK:ssa ja Sinara Groupissa, ei ollut sellainen merkityksellinen seikka, joka on otettava huomioon g alakohdan kriteerin tulkinnassa ja soveltamisessa ja näin ollen hänen luonnehtimisessaan kyseisessä kriteerissä tarkoitetuksi ”johtavaksi” liike-elämän edustajaksi, että nämä argumentit on hylättävä seuraavista syistä.

184 Tämän tuomion 181 kohdasta näet ilmenee, että g alakohdan kriteerissä tarkoitettu vaikutusvaltaisten liike-elämän edustajien käsite ei rajoitu pelkästään liike-elämän edustajiin, jotka käyttävät todellista ja tosiasiallista määräysvaltaa yhtiössä heillä yhtiössä olevien tehtäviensä tai siitä omistamiensa osakkeidensa kautta. Kuten myös ensimmäisen valituksenalaisen tuomion 47–51 kohdasta ja tämän tuomion 178 kohdasta ilmenee, tämä käsite kattaa liike-elämän edustajat, joilla on muun muassa asemansa ja tehtäviensä merkityksen sekä sen yhtiön taloudellisen merkityksen vuoksi, jonka hyväksi he harjoittavat toimintaa, huomattava merkitys sillä talouden alalla, jolla he harjoittavat toimintaansa. Vaikka huomattava merkitys voidaan tietyissä olosuhteissa osoittaa muun muassa sen määräysvallan perusteella, jota liike-elämän edustaja käyttää siinä yhtiössä, jossa hän harjoittaa toimintaansa, se voidaan todeta myös muiden, edellä mainittujen seikkojen kaltaisten objektiivisten seikkojen perusteella.

185 Unionin yleisen tuomioistuimen ensimmäisen valituksenalaisen tuomion 47–51 ja 62 kohdassa esittämistä tosiseikkoja koskevista toteamuksista ja arvioinneista, joita ensimmäinen valittaja ei ole valituksessaan arvostellut, ilmenee kuitenkin, että ensimmäisellä valittajalla oli sellainen asema ja että hän hoiti sellaisia tehtäviä, joiden johdosta hänellä oli – kun huomioon otetaan myös TMK:n ja Sinara Groupin taloudellinen merkitys – riidanalaisen päätöksen ja riidanalaisen asetuksen antamispäivään saakka huomattavaa merkitystä sillä toimialalla, jolla hän toimi, eli hänellä oli g alakohdan kriteerissä tarkoitettua vaikutusvaltaa. Unionin yleinen tuomioistuin ei siis tehnyt oikeudellista virhettä, kun se katsoi pääosin ensimmäisen valituksenalaisen tuomion 63 ja 65 kohdassa, ettei ensimmäisen valittajan luonnehtimiseksi ”johtavaksi liike-elämän edustajaksi” ollut tarpeen osoittaa, oliko kyseinen valittaja käyttänyt edelleen kyseiseen ajankohtaan saakka todellista ja tosiasiallista määräysvaltaa kyseisessä yhtiössä ja kyseisessä konsernissa.

186 Edellä esitetyn perusteella asiassa C-696/23 P esitetty ensimmäinen valitusperuste, asiassa C-704/23 P esitetyn ensimmäisen valitusperusteen kolmas osa ja asiassa C-35/24 P esitetyn ensimmäisen valitusperusteen neljäs osa on hylättävä.

ii) Asiassa C-704/23 P esitetyn ensimmäisen valitusperusteen ensimmäisen osan ensimmäinen ja toinen väite sekä asiassa C-111/24 P esitetty toinen valitusperuste ja neljännen valitusperusteen ensimmäinen osa

187 Ensinnäkin asiassa C-704/23 P esitetyn ensimmäisen valitusperusteen ensimmäisen osan ensimmäisessä väitteessä ja asiassa C-111/24 P esitetyn neljännen valitusperusteen ensimmäisessä osassa toinen ja viides valittaja väittävät, että unionin yleinen tuomioistuin

loukkasi oikeusvarmuuden periaatetta, kun se määritteli g alakohdan kriteerissä tarkoitetun vaikutusvallan käsitteen liian laajasti toisen valituksenalaisen tuomion 80 kohdassa ja viidennen valituksenalaisen tuomion 91 kohdassa.

188 Unionin tuomioistuimen vakiintuneesta oikeuskäytännöstä ilmenee tältä osin, että oikeusvarmuuden periaate edellyttää yhtäältä, että oikeussäännöt ovat selkeitä ja täsmällisiä, ja toisaalta, että niiden soveltaminen on yksityisten ennakoitavissa, erityisesti, jos niistä voi aiheutua epäedullisia seurauksia. Mainittu periaate edellyttää erityisesti, että säännöstön perusteella ne, joita asia koskee, voivat saada selville tarkasti, minkä laajuisia sillä niille asetetut velvoitteet ovat, ja voivat yksiselitteisesti saada tiedon oikeuksistaan ja velvollisuuksistaan ja ryhtyä niiden johdosta asianmukaisiin toimenpiteisiin. Näitä vaatimuksia ei kuitenkaan voida ymmärtää siten, että ne olisivat esteenä sille, että unionin lainsäätäjä käyttää antamansa oikeussäännön yhteydessä abstraktia oikeudellista käsitettä, eikä myöskään siten, että ne edellyttäisivät, että tällaisessa abstraktissa oikeussäännössä mainitaan ne eri konkreettiset tilanteet, joissa sitä voidaan soveltaa, koska lainsäätäjä ei voi – eivätkä myöskään unionin tuomioistuimet, kun ne tulkitsevat tätä oikeussääntöä – määrittää etukäteen kaikkia tällaisia tilanteita (ks. vastaavasti tuomio 4.10.2024, Liettua ym. v. parlamentti ja neuvosto (Liikkuvuuspaketti), C-541/20–C-555/20, EU:C:2024:818, 158 ja 159 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen ja tuomio 1.8.2025, Timtšenko v. neuvosto, C-703/23 P, EU:C:2025:608, 33 kohta).

189 Oikeusvarmuuden periaatetta ei myöskään voida loukata pelkästään sillä perusteella, että unionin tuomioistuinten on turvauduttava muihin tulkintamenetelmiin kuin yleisesti sovellettavan oikeussäännön sanamuodon mukaiseen tulkintaan (ks. vastaavasti tuomio 2.9.2021, Irish Ferries, C-570/19 P, EU:C:2021:664, 167 kohta).

190 On muistutettava, että unionin yleinen tuomioistuin katsoi viidennen valituksenalaisen tuomion 91 kohdassa, että liike-elämän edustajat olivat g alakohdan kriteerin tarkoituksessa vaikutusvaltaisia, koska heillä oli merkitystä sillä alalla, jolla he harjoittivat toimintaansa, ja koska tällä alalla oli merkitystä Venäjän taloudelle. Unionin yleinen tuomioistuin täsmensi sekä kyseisessä kohdassa että toisen valituksenalaisen tuomion 80 kohdassa, että g alakohdan kriteerissä tarkoitettu vaikutusvallan käsite kattaa merkityksen, joka liike-elämän edustajilla voi olla tapauksen mukaan ammatillisen asemansa, taloudellisen toimintansa merkityksen, pääomaomistustensa laajuuden tai heillä yhdessä tai useammassa yrityksessä, jossa he harjoittavat kyseistä toimintaa, olevien tehtäviensä perusteella.

191 Näin lausuessaan unionin yleinen tuomioistuin ymmärsi vaikutusvallan käsitteen taloudellisessa merkityksessä ja esitti riittävän selkeät ja täsmälliset kriteerit sen soveltamiseksi, vaikka sen ei tarvinnut mainita yksityiskohtaisesti niitä tilanteita, joissa kyseistä käsitettä voidaan soveltaa, koska – kuten myös tämän tuomion 184 kohdasta ilmenee – se, miten ymmärretään liike-elämän edustajalla asianomaisella talouden alalla mahdollisesti oleva merkitys tai vaikutusvalta, riippuu suurelta osin kulloinkin käsiteltävän asian asiayhteydestä ja olosuhteista (ks. analogisesti tuomio 1.8.2025, Timtšenko v. neuvosto, C-703/23 P, EU:C:2025:608, 34 kohta).

192 Koska unionin yleinen tuomioistuin saattoi todeta – kuten tämän tuomion 178 kohdasta ilmenee – viidennen valituksenalaisen tuomion 91 kohdassa perustellusti, että vaikutusvallan käsitteestä seuraa, että kyse on tapauksista, joissa liike-elämän edustajalla on merkitystä asianomaisella talouden alalla hänen ammatillisen asemansa, taloudellisen toimintansa merkityksen, pääomaomistuksensa laajuuden tai yhdessä tai useammassa yrityksessä olevien tehtäviensä nojalla, ei myöskään voida katsoa, että kyseisessä 91 kohdassa jätettäisiin huomiotta oikeusvarmuuden periaatteen edellyttämä ennakoitavuuden vaatimus.

193 Toiseksi on todettava toisen valittajan katsovan asiassa C-704/23 P esittämänsä ensimmäisen valitusperusteen ensimmäisen osan tueksi esittämässään toisessa väitteessä lähinnä, että unionin yleinen tuomioistuin otti toisen valituksenalaisen tuomion 88–90 kohdassa huomioon kriteerejä tai seikkoja, joita se ei ole maininnut kyseisen tuomion 80 kohdassa esittämässään käsitteen ”johtava liike-elämän edustaja” määritelmässä, eli Yandex-yhtiön, jossa toinen valittaja harjoitti toimintaansa, taloudellisen merkityksen ja Venäjän federaation presidentin Vladimir Putinin kanssa järjestetyn tapaamisen, johon kyseisen valittajan väitettiin osallistuneen 24.2.2022.

194 Tältä osin on totta, että unionin yleinen tuomioistuin yksilöi toisen valituksenalaisen tuomion 80 kohdassa neljä kriteeriä, jotka eivät ole kumulatiivisia ja joiden perusteella voidaan katsoa, että liike-elämän edustaja on g alakohdan kriteerin tarkoituksessa ”johtava”, ja että yhdessäkään näistä kriteereistä ei mainita sen yhtiön taloudellista merkitystä, jossa kyseinen liike-elämän edustaja harjoittaa toimintaansa. On myös totta, että unionin yleinen tuomioistuin totesi kyseisen tuomion 88 ja 90 kohdassa, että Yandex on taloudellisesti merkittävä yhtiö, ja tukeutui muun muassa tähän seikkaan katsoakseen, että neuvosto oli voinut pätevästi luonnehtia toisen valittajan g alakohdan kriteerissä tarkoitetuksi ”johtavaksi liike-elämän edustajaksi”.

195 Kuten tämän tuomion 178 ja 191 kohdasta ilmenee, liike-elämän edustajan vaikutusvalta voidaan kuitenkin osoittaa erilaisten taloudellisten kriteerien avulla käsiteltävän tapauksen olosuhteista riippuen. Näin ollen sen yhtiön taloudellinen merkitys, jossa liike-elämän edustaja harjoittaa toimintaansa, on merkityksellinen seikka määritettäessä yhdessä muiden seikkojen kanssa, onko kyseinen liike-elämän edustaja g alakohdan kriteerin tarkoituksessa ”johtava” eli onko hänellä huomattava merkitys asianomaisella talouden alalla, kuten tämän tuomion 181 kohdassa on todettu. Unionin yleinen tuomioistuin ei siis tehnyt mitään oikeudellista virhettä ottaessaan tämän seikan huomioon toisen valituksenalaisen tuomion 87–90 kohdassa.

196 Siitä, että unionin yleisen tuomioistuimen väitetään ottaneen toisen valituksenalaisen tuomion 89 kohdassa huomioon tosiseikan, joka ei kuulu kyseisen tuomion 80 kohdassa omaksutussa vaikutusvallan käsitteen määritelmässä mainittuihin kriteereihin, eli toisen valittajan osallistumisen 24.2.2022 Venäjän federaation presidentin Vladimir Putinin kanssa järjestettyyn kokoukseen, on riittävää todeta, että unionin yleinen tuomioistuin katsoi kyseisessä 89 kohdassa ainoastaan, että tämä seikka ”tuki” toisen valittajan g alakohdan kriteerissä tarkoitettua vaikutusvaltaa. Kuten tämän tuomion 188 kohdasta ilmenee, unionin yleisen tuomioistuimen toisen valituksenalaisen tuomion 80 kohdassa esittämän kaltaisessa käsitteen yleisessä määritelmässä ei voida mainita niitä eri konkreettisia tilanteita, joissa tätä käsitettä voidaan soveltaa, eikä se voi varsinkaan sisältää tosiseikkoja, joilla voidaan tukea tai vahvistaa, että jokin konkreettinen tilanne kuuluu kyseisen käsitteen alaan.

197 Lisäksi on niin, ettei 24.2.2022 järjestetyn tapaamisen huomioon ottamista saa ymmärtää siten, että valittaja olisi johtava liike-elämän edustaja sen vuoksi, että hänellä on yhteyksiä Venäjän federaation hallitukseen tai sen presidenttiin, vaan se on ymmärrettävä siten, että hänen huomattavaa merkitystään sillä talouden alalla, jolla hän harjoittaa toimintaansa, tukee se, että hän on yksi niistä oligarkeista, jotka oli kutsuttu tähän kokoukseen.

198 Kolmanneksi on huomautettava, että viides valittaja moittii asiassa C-111/24 P esittämällään toisella valitusperusteella unionin yleistä tuomioistuinta lähinnä siitä, ettei se tehnyt viidennen valituksenalaisen tuomion 92 kohdassa vertailevaa analyysiä g alakohdan kriteerin eri kieliversioihin sisältyvästä ilmaisusta ”johtava” ja että se perusti kyseisen tuomion 89 kohdassa, luettuna yhdessä kyseisen tuomion 52 kohdan kanssa, tämän käsitteen teleologisen tarkastelunsa

tavoitteisiin, jotka eivät liity unionin toteuttamiin yksittäisiin rajoittaviin toimenpiteisiin vaan unionin toteuttamiin alakohtaisiin toimenpiteisiin Venäjän federaation toteuttamien Ukrainan vakautta horjuttavien toimien yhteydessä.

199 Näistä kahdesta väitteestä ensimmäisen osalta on todettava, että viides valittaja tulkitsee virheellisesti viidennen valituksenalaisen tuomion 92 kohtaa. Unionin yleinen tuomioistuin näet katsoi siinä lähinnä, että myös niissä tapauksissa, joissa tämän kriteerin sanamuodossa olevan ilmaisun ”johtava” eri kieliversiot poikkeavat toisistaan, kyseistä kriteeriä on kyseisessä kohdassa mainitun ja tämän tuomion 100 kohdassa mieleen palautetun oikeuskäytännön mukaan tulkittava siten, että otetaan huomioon sen säännöstön yleinen rakenne ja tarkoitus, johon se sisältyy, minkä se oli nimenomaan tehnyt viidennen valituksenalaisen tuomion 88–91 kohdissa.

200 On joka tapauksessa huomautettava, etteivät ilmaisun ”johtava” 24 kieliversiota eroa toisistaan, koska niitä voidaan tulkita yhtenäisesti, kuten tämän tuomion 173 ja 174 kohdasta ilmenee.

201 Tämän tuomion 198 kohdassa mainitusta toisesta väitteestä on muistutettava, että – kuten tämän tuomion 118 ja 121 kohdasta ilmenee ja kuten unionin yleinen tuomioistuin totesi viidennen valituksenalaisen tuomion 52 ja 89 kohdassa – Ukrainan tilanteen yhteydessä toteutettujen rajoittavien toimenpiteiden alalla unionin toimien tavoitteena on ollut vuodesta 2014 lähtien sekä alakohtaisten rajoittavien toimenpiteiden että – kuten nyt käsiteltävässä tapauksessa – yksittäisten rajoittavien toimenpiteiden avulla painostaa Venäjän federaatiota ja lisätä niitä kustannuksia, joita Venäjän federaatiolle aiheutuu Ukrainan alueellista koskemattomuutta, suvereniteettia ja itsenäisyyttä heikentävistä toimistaan, jotta Venäjän federaatio lopettaisi Ukrainaa horjuttavat toimet ja politiikat ja vuodesta 2022 alkaen kyseiseen kolmanteen maahan kohdistetun hyökkäyksen. Unionin yleinen tuomioistuin suoritti siis viidennen valituksenalaisen tuomion 88 ja 89 kohdassa olevan teleologisen arvioinnin yksilöimällä asianmukaisesti alkuperäisistä riidanalaisista toimista ja ensimmäisistä riidanalaisista pysyttämistoimista seuraavilla rajoittavilla toimenpiteillä olevat tavoitteet.

202 Edellä esitetyn perusteella asiassa C-704/23 P esitetyn ensimmäisen valitusperusteen ensimmäisen osan ensimmäinen ja toinen väite sekä asiassa C-111/24 P esitetty toinen valitusperuste ja neljännen valitusperusteen ensimmäinen osa on hylättävä.

B Valitusperusteet, joiden mukaan unionin yleinen tuomioistuin loukkasi suhteellisuusperiaatetta ja rikkoi perusoikeuskirjan 52 artiklan 1 kohtaa, sekä asiassa C-111/24 P esitetyn neljännen valitusperusteen toinen osa

203 Tähän jaksoon kuuluvat asiassa C-111/24 P esitetyn neljännen valitusperusteen toisen osan lisäksi ne valitusperusteet, jotka koskevat oikeudellisia virheitä, joita unionin yleisen tuomioistuimen väitetään tehneen suhteellisuusperiaatteen ja perusoikeuskirjan 52 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen vaatimusten osalta, eli asiassa C-696/23 P esitetyt kolmas ja neljäs valitusperuste sekä asiassa C-704/23 P esitetyt kolmas valitusperuste ja neljännen valitusperusteen toinen osa.

1. Asiassa C-696/23 P esitetty kolmas valitusperuste, joka koskee perusoikeuskirjan 52 artiklan 1 kohdan ensimmäisen virkkeen rikkomista

a) Asianosaisten lausumat

204 Ensimmäinen valittaja väittää asiassa C-696/23 P tekemänsä valituksen tueksi esittämässään kolmannessa valitusperusteessa, että unionin yleinen tuomioistuin teki ensimmäisen valituksenalaisen tuomion 80 kohdassa oikeudellisen virheen, kun se katsoi pääosin, että hänen perusoikeuksiensa käytön rajoittamisesta häneen kohdistetuilla rajoittavilla toimenpiteillä on säädetty lailla perusoikeuskirjan 52 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä virkkeessä tarkoitetulla tavalla. Kyseinen tuomioistuin jätti näet unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön vastaisesti tarkastamatta, säädetäänkö riidanalaisessa päätöksessä ja riidanalaisessa asetuksessa, joissa näistä toimenpiteistä on määrätty, sellaisista selkeistä ja täsmällisistä säännöistä, jotka koskevat perusoikeuskirjan 7 ja 17 artiklassa vahvistettuihin ensimmäisen valittajan perusoikeuksiin eli hänen yksityiselämänsä kunnioittamista koskevaan oikeuteen ja omaisuudensuojaan puuttumisen laajuutta. Näin ei ole kuitenkaan ensimmäisen valittajan mukaan nyt käsiteltävässä tapauksessa. Etenkään g alakohdan kriteeri ei ole selkeä eikä täsmällinen, ja se perustuu moniselitteisiin ilmaisuihin, jotka eivät täytä ennakoitavuuden vaatimusta eivätkä tarjoa riittäviä takeita sitä vastaan, että neuvosto käyttää harkintavaltaansa mielivaltaisesti.

205 Neuvosto kiistää valittajan argumenttien perusteltavuuden.

b) Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

206 On muistutettava, että perusoikeuskirjan 7 artiklassa vahvistettu oikeus yksityis- ja perhe-elämän, kodin sekä viestien kunnioittamiseen sekä perusoikeuskirjan 17 artiklassa määrätty omaisuudensuoja eivät ole ehdottomia ja että niiden käyttöä voidaan rajoittaa unionin yleisen edun mukaisten tavoitteiden saavuttamiseksi, kunhan tällaiset rajoitukset tosiasiassa palvelevat yleisen edun mukaisia tavoitteita eikä niillä puututa perusoikeuksiin tavoitellun päämäärän kannalta suhteettomasti ja tavalla, jota ei voida hyväksyä ja jolla loukattaisiin näin suojattujen oikeuksien keskeistä sisältöä (ks. vastaavasti tuomio 28.3.2017, Rosneft, C-72/15, EU:C:2017:236, 148 kohta ja tuomio 21.3.2024, Landeshauptstadt Wiesbaden, C-61/22, EU:C:2024:251, 75 kohta).

207 Tässä yhteydessä perusoikeuskirjan 52 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä virkkeessä määrätään, että näiden oikeuksien käyttämistä voidaan rajoittaa, kunhan rajoituksista säädetään lailla ja kyseisten oikeuksien keskeistä sisältöä kunnioittaen.

208 Tältä osin on huomautettava, että vaatimus, jonka mukaan tällaisista rajoituksista on säädettävä lailla (laillisuusperiaate), tarkoittaa sitä, että itse siinä toimessa, joka mahdollistaa puuttumisen näihin oikeuksiin, on määritettävä asianomaisen oikeuden käyttämiselle asetettavan rajoituksen laajuus, ja on täsmennettävä yhtäältä, että kyseinen vaatimus ei sulje pois sitä, että rajoitus muotoillaan riittävän avoimesti niin, että se voi mukautua erilaisiin tapauksiin ja tilanteiden muutoksiin, ja toisaalta, että unionin tuomioistuin voi tarvittaessa täsmentää tulkintateitse rajoituksen konkreettisen ulottuvuuden sekä kyseessä olevan unionin säännöstön sanamuodon kannalta että sen yleisen järjestelmän ja sillä tavoiteltujen päämäärien kannalta, siten kuin näitä tulkitaan perusoikeuskirjassa taattujen perusoikeuksien mukaisesti (tuomio 21.3.2024, Landeshauptstadt Wiesbaden, C-61/22, EU:C:2024:251, 77 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

209 Nyt käsiteltävässä tapauksessa on totta, että unionin yleinen tuomioistuin tyytyi ensimmäisen valituksenalaisen tuomion 80 kohdassa laillisuusperiaatetta tutkiessaan toteamaan, että riidanalaisiin toimiin ensimmäisen valittajan osalta sisältyvät rajoittavat toimenpiteet on esitetty toimissa, jotka ovat etenkin yleisesti sovellettavia ja joilla on selkeä oikeusperusta unionin oikeudessa. Näin tehdessään se ei tutkinut tässä kohdassa kysymystä siitä, määriteltiinkö toimissa, joilla mahdollistetaan puuttuminen ensimmäisen valittajan perusoikeuksiin, näiden oikeuksien käyttämiselle asetetun rajoituksen ulottuvuus edellisessä kohdassa mainitussa oikeuskäytännössä tarkoitetulla tavalla. Unionin yleinen tuomioistuin teki tältä osin oikeudellisen virheen.

210 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan on kuitenkin niin, että unionin yleisen tuomioistuimen tuomion perustelujen mahdollinen unionin oikeuden vastaisuus ei johda kyseisen tuomion kumoamiseen, jos sen tuomiolauselmaa voidaan muiden oikeudellisten perustelujen vuoksi pitää perusteltuna, jolloin riittää perustelujen korvaaminen uusilla perusteluilla (tuomio 4.10.2024, komissio ja neuvosto v. Front Polisario, C-778/21 P ja C-798/21 P, EU:C:2024:833, 178 kohta).

211 Perusoikeuskirjan 52 artiklan 1 kohdan mukaan on tältä osin tosin niin, että perusoikeuskirjassa taatun perusoikeuden käyttämistä voidaan rajoittaa ainoastaan lailla, mikä merkitsee sitä, että oikeusperustassa, joka mahdollistaa puuttumisen mainittuun oikeuteen, on itsessään määriteltävä selkeästi ja täsmällisesti oikeuden käyttämiselle asetettavien rajoitusten ulottuvuus (tuomio 16.7.2020, Facebook Ireland ja Schrems, C-311/18, EU:C:2020:559, 175 kohta ja tuomio 8.9.2020, Recorded Artists Actors Performers, C-265/19, EU:C:2020:677, 86 kohta).

212 Unionin yleinen tuomioistuin tutki tämän vaatimuksen noudattamista pääosin arvioidessaan ensimmäistä kanneperustetta, joka koski suhteellisuusperiaatteen ja perusoikeuksien loukkaamista.

213 Se katsoi erityisesti ensimmäisen valituksenalaisen tuomion 83, 84 ja 91–93 kohdassa, että perusoikeuskirjan 7 ja 17 artiklassa taattujen perusoikeuksien käyttöä koskevien rajoitusten soveltamisedellytykset ja ulottuvuus on määritelty selkeästi ja täsmällisesti päätöksessä 2014/145 ja asetuksessa N:o 269/2014 itsessään. Tällaisia rajoittavia toimenpiteitä voidaan näet toteuttaa ainoastaan sellaisten henkilöiden ja yhteisöjen ryhmien osalta, jotka täyttävät ne kriteerit, joista säädetään päätöksen 2014/145 1 ja 2 artiklassa sekä asetuksen N:o 269/2014 3 artiklassa ja joihin g alakohdan kriteeri kuuluu. Päätöksen 2014/145 1 artiklan 2, 3 ja 6 kohdassa täsmennetään lisäksi tapaukset, joissa henkilölle voidaan myöntää poikkeus häneen kohdistetusta unionin alueelle pääsyä ja sen kautta kulkemista koskevasta kiellosta, kun taas kyseisen päätöksen 2 artiklan 3–5, 7 ja 8 kohdassa sekä asetuksen N:o 269/2014 4–6 b artiklassa säädetään, missä tapauksissa jonkun henkilön jäädytetyt varat ja taloudelliset resurssit voidaan vapauttaa.

214 On siis ilmeistä, että ensimmäisen valituksenalaisen tuomion 80 kohdassa esitetty unionin yleisen tuomioistuimen päätelmä, jonka mukaan riidanalaisiin toimiin ensimmäisen valittajan osalta sisältyvistä rajoittavista toimenpiteistä on säädetty lailla perusoikeuskirjan 52 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä virkkeessä tarkoitetulla tavalla, on perusteltu kyseisen tuomion toisessa osassa esitetyistä syistä.

215 Edellä esitetyn perusteella asiassa C-696/23 P esitetty kolmas valitusperuste on hylättävä.

2. Asiassa C-696/23 P esitetty neljäs valitusperuste ja asiassa C-704/23 P esitetty kolmas valitusperuste, jotka koskevat perusoikeuskirjan 52 artiklan 1 kohdan toisen virkkeen rikkomista, sekä asiassa C-704/23 P esitetyn neljännen valitusperusteen toinen osa, joka koskee suhteellisuusperiaatteen loukkaamista

a) Asianosaisten lausumat

216 Asiassa C-696/23 P tehdyn valituksen tueksi esitetty neljäs valitusperuste jakautuu kuuteen osaan.

217 Ensimmäinen valittaja väittää kyseisen valitusperusteen ensimmäisessä osassa lähinnä, että unionin yleinen tuomioistuin teki oikeudellisen virheen katsoessaan ensimmäisen valituksenalaisen tuomion 88 ja 90 kohdassa, että unionin asettamat tavoitteet olivat toteutettavissa häneen kohdistetuilla rajoittavilla toimenpiteillä ja nämä toimenpiteet olivat siihen tarpeen. Ensimmäinen valittaja toteaa ensinnäkin kyseisen tuomion 88 kohdan osalta, ettei näistä toimenpiteistä ole ollut mitään seurauksia Venäjän federaatiolle, eikä kyseiseen 88 kohtaan sisältyvillä seikoilla voida myöskään tukea näiden toimenpiteiden oikeasuhteisuutta. Ensimmäinen valittaja väittää erityisesti, että kysymys siitä, oliko hän luovuttanut osakkeensa TMK:ssa ja Sinara Groupissa, oli merkityksellinen seikka, jota unionin yleisen tuomioistuimen olisi pitänyt tutkia esitetyn näytön perusteella, arvioitaessa sitä, olivatko asetetut tavoitteet toteutettavissa rajoittavilla toimenpiteillä. Ensimmäinen valittaja katsoo toiseksi kyseisen tuomion 90 kohdan osalta, että – toisin kuin unionin yleinen tuomioistuin katsoi – hän ei voinut ehdottaa vähemmän rajoittavia toimenpiteitä, koska asetetut tavoitteet eivät olleet saavutettavissa tällaisilla toimenpiteillä.

218 Neljännen valitusperusteensa toisessa osassa ensimmäinen valittaja moittii unionin yleistä tuomioistuinta siitä, että se katsoi ensimmäisen valituksenalaisen tuomion 94 kohdassa, ettei asiaa unionin yleisessä tuomioistuimessa käsiteltäessä esitetyistä todisteista huolimatta argumenttia, jonka mukaan riidanalaisella päätöksellä ja riidanalaisella asetuksella käyttöön otetut rajoittavat toimenpiteet palvelevat viime kädessä Venäjän federaation etuja, ollut tuettu oikeudellisesti riittävällä tavalla.

219 Neljännen valitusperusteensa kolmannessa osassa ensimmäinen valittaja väittää, että unionin yleinen tuomioistuin jätti vastaamatta hänen argumenttiinsa, jonka mukaan häneen kohdistetut rajoittavat toimenpiteet ovat kohtuuttomia, koska jäsenvaltiot osallistuvat fossiilisia polttoaineita ostamalla Venäjän federaation käymän sodan kustannusten rahoittamiseen.

220 Neljännen valitusperusteensa neljännen osan tueksi ensimmäinen valittaja väittää, että unionin yleinen tuomioistuin teki oikeudellisen virheen, kun se jätti ensimmäisen valituksenalaisen tuomion 90 kohdassa huomiotta sen, ettei ensimmäinen valittaja voinut käytännössä kiertää asetettuja rajoituksia, minkä unionin yleinen tuomioistuin olisi voinut todeta, jos se olisi ottanut huomioon hänen osakkeidensa luovutuksen osalta esitetyn näytön.

221 Ensimmäinen valittaja väittää neljännen valitusperusteensa viidennessä ja kuudennessa osassa, että unionin yleinen tuomioistuin teki oikeudellisen virheen, kun se antoi ensimmäisen valituksenalaisen tuomion 81, 82 ja 93 kohdassa sekä 83, 84, 91 ja 92 kohdassa häneen kohdistettujen rajoittavien toimenpiteiden oikeasuhteisuutta valvottaessa liian suurta merkitystä sille, että näitä toimenpiteitä tarkastellaan uudelleen säännöllisesti, sekä mahdollisuudelle hakea lupaa varojen käyttöön tai saada matkustuslupa humanitaarisista syistä.

222 Toinen valittaja arvostelee asiassa C-704/23 P esittämänsä kolmannen valitusperusteen tueksi toisen valituksenalaisen tuomion 143 kohtaa siltä osin kuin unionin yleinen tuomioistuin ei tarkastanut – toisin kuin se oli ilmoittanut kyseisessä kohdassa –, voitiinko riidanalaisilla toimilla asetetut tavoitteet toteuttaa riidanalaisilla toimilla käyttöön otetuilla ja pysytetyillä rajoittavilla toimenpiteillä. Se, mitä unionin yleinen tuomioistuin totesi kyseisessä kohdassa, ei näet liity sen valvontaan, ovatko rajoittavat toimenpiteet soveltuvia näiden tavoitteiden toteuttamiseen. Toiseen valittajaan kohdistetuilla rajoittavilla toimenpiteillä ei kuitenkaan voida painostaa mitenkään Venäjän federaation johtajia, vaikuttaa Venäjän federaation politiikkaan tai saada aikaan mitään vaikutusta kyseiseen talouden alaan.

223 Toinen valittaja väittää samassa asiassa esittämänsä neljännen valitusperusteen toisessa osassa, että myös toisen valituksenalaisen tuomion 166 kohtaa, joka koskee hänen perusoikeuksiensa käytön rajoittamisen oikeasuhteisuutta ja jossa viitataan muun muassa kyseisen tuomion 143 kohdassa tehtyyn oikeasuhteisuuden arviointiin, rasittaa näin ollen oikeudellinen virhe.

224 Neuvosto toteaa puolestaan, että ensimmäinen valittaja pyrkii asiassa C-696/23 P neljännen valitusperusteensa ensimmäisellä, toisella ja neljännellä osalla kyseenalaistamaan unionin yleisen tuomioistuimen arvioinnin tosiseikoista, eikä tällainen tosiseikkojen valvonta kuulu unionin tuomioistuimen toimivaltaan muutoksenhaun yhteydessä, jos ei ole väitetty, että tosiseikat on otettu huomioon vääristyneellä tavalla.

225 Neuvosto kiistää muilta osin ensimmäisen ja toisen valittajan argumenttien perusteltavuuden.

b) Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

1) Asiassa C-696/23 P esitetyn neljännen valitusperusteen ensimmäisen, toisen ja neljännen osan tutkittavaksi ottaminen

226 Asiassa C-696/23 P tehdyn valituksen tueksi esitettyjen neljännen valitusperusteen ensimmäisen ja neljännen osan tutkittavaksi ottamisesta on todettava tämän tuomion 158 kohdassa mainitun unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön valossa, ettei ensimmäinen valittaja pyri kyseenalaistamaan unionin yleisen tuomioistuimen toteamuksia ja arviointeja tosiseikoista. Hän moittii sitä vastoin unionin yleistä tuomioistuinta siitä, ettei se ottanut huomioon yhtä tosiseikkaa eli sitä, että hän oli luovuttanut osakkeensa TMK:ssa ja Sinara Groupissa, arvioidessaan sitä, oliko hänen perusoikeuksiinsa puuttuminen häneen kohdistetuilla rajoittavilla toimenpiteillä oikeasuhteista, ja sitä, oliko olemassa vaara näiden toimenpiteiden kiertämisestä. Tällaisella argumentilla unionin tuomioistuinta vaaditaan harjoittamaan valvontaa sen suhteen, onko unionin yleinen tuomioistuin mahdollisesti loukannut suhteellisuusperiaatetta ja rikkonut todistustaakkaa ja asian selvittämistä koskevia sääntöjä, mihin unionin tuomioistuin on toimivaltainen muutoksenhaun yhteydessä (ks. vastaavasti tuomio 1.8.2016, Timtšenko v. neuvosto, C-702/23 P, EU:C:2025:605, 25 kohta oikeustapausviittauksineen). Nämä kaksi osaa voidaan siis ottaa tutkittaviksi.

227 On sitä vastoin todettava, että ensimmäinen valittaja pyrkii asiassa C-696/23 P esittämänsä neljännen valitusperusteen toisella osalla siihen, että hänen kanteensa tueksi toimittamat todisteet arvioidaan uudelleen sen osoittamiseksi, että – toisin kuin unionin yleinen tuomioistuin totesi ensimmäisen valituksenalaisen tuomion 94 kohdassa – kyseessä olevat rajoittavat toimenpiteet hyödyttävät Venäjän federaation hallitusta sen vuoksi, että monet liike-elämän edustajat ovat joutuneet palaamaan Venäjän federaatioon. Tällainen argumentaatio, jossa

kyseinen valittaja ei vetoa mitenkään siihen, että unionin yleinen tuomioistuin olisi ottanut nämä todisteet huomioon vääristyneellä tavalla, on jätettävä tutkimatta tämän tuomion 158 kohdassa mainitun unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön nojalla.

228 Tästä seuraa, että ainoastaan asiassa C-696/23 P esitetyn neljännen valitusperusteen ensimmäinen ja neljäs osa voidaan ottaa tutkittaviksi.

2) Asiakysymys

i) Alustavia huomautuksia

229 Siltä osin kuin on ensimmäiseksi kyse unionin määräämien rajoittavien toimenpiteiden tai niissä unionin toimissa, joilla tällaiset toimenpiteet toteutetaan, säädettyjen yleisten sääntöjen oikeasuhteisuudesta, unionin tuomioistuin huomauttaa, että suhteellisuusperiaate edellyttää, että kyseessä olevan säännöstön legitiimit tavoitteet ovat toteutettavissa unionin oikeuden säännöksessä säädettyjen keinojen avulla ja että näillä keinoilla ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen näiden tavoitteiden saavuttamiseksi (tuomio 31.1.2019, Islamic Republic of Iran Shipping Lines ym. v. neuvosto, C-225/17 P, EU:C:2019:82, 102 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen ja tuomio 9.6.2020, Haswani v. neuvosto, C-241/19 P, EU:C:2020:545, 99 kohta).

230 Suhteellisuusperiaatteesta johtuvien vaatimusten noudattamista koskevasta tuomioistuinvalvonnasta on muistutettava unionin tuomioistuimen katsoneen, että neuvostolla on laaja harkintavalta, kun se säätää unionin yhteiseen ulko- ja turvallisuuspolitiikkaan kuuluvien rajoittavien toimenpiteiden järjestelmästä, jossa siltä edellytetään poliittisten, taloudellisten ja sosiaalisten valintojen tekemistä ja jonka yhteydessä sen on suoritettava monitahoisia arviointeja. Se on päätellyt tämän perusteella, ettei tarkoituksena ole selvittää, onko tällaisen järjestelmän nojalla toteutettu toimenpide ainoa tai paras mahdollinen, vaan että tällainen toimenpide voidaan katsoa lainvastaiseksi ainoastaan, jos se on ilmeisen soveltumaton sen tavoitteen saavuttamiseen, johon neuvosto haluaa päästä. Se on myös täsmentänyt, että vaikka neuvostolla on laaja harkintavalta, sen on kuitenkin perustettava valintansa objektiivisiin kriteereihin ja tutkittava, ovatko valitulla toimenpiteellä tavoiteltavat päämäärät omiaan oikeuttamaan tiettyjen toimijoiden osalta jopa huomattavatkin epäedulliset taloudelliset seuraukset (ks. vastaavasti tuomio 28.11.2013, neuvosto v. Manufacturing Support & Procurement Kala Naft, C-348/12 P, EU:C:2013:776, 120 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen; tuomio 28.3.2017, Rosneft, C-72/15, EU:C:2017:236, 146 kohta ja tuomio 9.7.2020, Haswani v. neuvosto, C-241/19 P, EU:C:2020:545, 100 kohta).

231 Toiseksi on todettava, että – kuten tämän tuomion 206 kohdassa on muistutettu – perusoikeuskirjan 7 ja 17 artiklassa ja ammattitoiminnan harjoittamisen vapautta koskevassa 16 artiklassa vahvistettujen kaltaisten perusoikeuksien käyttöä voidaan rajoittaa unionin yleisen edun mukaisten tavoitteiden saavuttamiseksi, kunhan tällaiset rajoitukset tosiasiassa palvelevat yleisen edun mukaisia tavoitteita eikä niillä puututa perusoikeuksiin tavoitellun päämäärän kannalta suhteettomasti ja tavalla, jota ei voida hyväksyä ja jolla loukattaisiin näin suojattujen oikeuksien keskeistä sisältöä. Unionin tuomioistuin on myös täsmentänyt, että rajoittavilla toimenpiteillä on lähtökohtaisesti vaikutuksia yksityiselämän kunnioittamista koskevaan oikeuteen, omaisuudensuojaan ja vapaaseen ammatinharjoittamiseen ja että niillä aiheutetaan siten vahinkoa niiden kohteena oleville henkilöille (ks. vastaavasti tuomio 28.11.2013, neuvosto v.

Manufacturing Support & Procurement Kala Naft, C-348/12 P, EU:C:2013:776, 121–123 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen ja tuomio 28.3.2017, Rosneft, C-72/15, EU:C:2017:236, 148 ja 149 kohta).

232 Perusoikeuskirjan 52 artiklan 1 kohdan mukaan perusoikeuskirjassa tunnustettujen oikeuksien ja vapauksien käyttämistä voidaan rajoittaa ainoastaan lailla sekä niiden keskeistä sisältöä kunnioittaen, ja suhteellisuusperiaatteen mukaisesti rajoituksia näihin oikeuksiin ja vapauksiin voidaan säätää ainoastaan, jos ne ovat välttämättömiä ja vastaavat tosiasiallisesti unionin tunnustamia yleisen edun mukaisia tavoitteita tai tarvetta suojella muiden henkilöiden oikeuksia ja vapauksia. Tässä yhteydessä tämän tuomion 229 ja 230 kohdassa mainittua oikeuskäytäntöä on sovellettava myös sen selvittämiseksi, onko se puuttuminen asianomaisen henkilön perusoikeuksiin, jota rajoittavat toimenpiteet merkitsevät, suhteetonta vai ei (ks. vastaavasti tuomio 31.1.2019, Islamic Republic of Iran Shipping Lines ym. v. neuvosto, C-225/17 P, EU:C:2019:82, 101–103 kohta ja tuomio 9.7.2020, Haswani v. neuvosto, C-241/19 P, EU:C:2020:545, 98–100 kohta).

233 Tämän tuomion 229–232 kohdasta ilmenee, että sen selvittämiseksi, ovatko unionin määräämät rajoittavat toimenpiteet tai siinä unionin toimessa, jolla tällaisia toimenpiteitä toteutetaan, vahvistetut yleiset säännöt suhteellisuusperiaatteen mukaisia tai onko perusoikeuskirjassa taattuihin oikeuksiin tai vapauksiin puuttuminen näihin oikeuksiin tai vapauksiin sillä unionin toimella, jolla tällaisia toimenpiteitä toteutetaan, kohdistettujen rajoitusten vuoksi oikeasuhteista, on tarkastettava ensinnäkin, ovatko kyseiset toimenpiteet tai kyseiset säännöt unionin tunnustaman yleisen edun mukaisen tavoitteen mukaisia, toiseksi, onko niin, etteivät ne ole kyseisen tavoitteen kannalta ilmeisen soveltumattomia eli ne eivät selvästikään ole sellaisia, ettei kyseinen tavoite ole toteutettavissa niillä, ja kolmanneksi, onko niin, ettei niillä tai mahdollisesti asianomaisella rajoituksella ylitetä selvästi sitä, mikä on tarpeen kyseisen tavoitteen saavuttamiseksi (ks. vastaavasti tuomio 28.11.2013, neuvosto v. Manufacturing Support & Procurement Kala Naft, C-348/12 P, EU:C:2013:776, 126 kohta ja tuomio 17.9.2020, Rosneft ym. v. neuvosto, C-732/18 P, EU:C:2020:727, 110–115 ja 117 kohta).

234 Tämän analyysikehyksen valossa on siis tutkittava, tekikö – kuten ensimmäinen ja toinen valittaja väittävät – unionin yleinen tuomioistuin oikeudellisia virheitä arvioidessaan toisen valittajan osalta unionin tasolla toteutettujen rajoittavien toimenpiteiden oikeasuhteisuutta tai ensimmäisen ja toisen valittajan perusoikeuksiin, jotka vahvistetaan perusoikeuskirjan 7 ja 17 artiklassa sekä toisen valittajan osalta perusoikeuskirjan 16 artiklassa, puuttumisen oikeasuhteisuutta.

235 Kyseessä olevien rajoittavien toimenpiteiden tavoitteena on painostaa Venäjän federaation hallitusta ja lisätä niitä kustannuksia, joita Venäjän federaatiolle aiheutuu Ukrainan alueellista koskemattomuutta, suvereniteettia ja itsenäisyyttä heikentävistä toimistaan. Kyse on legitiimistä tavoitteesta, joka kuuluu yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan yhteydessä pyrittyihin tavoitteisiin, jotka mainitaan SEU 21 artiklan 2 kohdan b ja c alakohdassa ja joihin kuuluvat yhtäältä demokratian, oikeusvaltion, ihmisoikeuksien ja kansainvälisen oikeuden periaatteiden lujittaminen ja tukeminen sekä toisaalta rauhan säilyttäminen, konfliktien estäminen ja kansainvälisen turvallisuuden lujittaminen (ks. analogisesti tuomio 28.11.2013, neuvosto v. Manufacturing Support & Procurement Kala Naft, C-348/12 P, EU:C:2013:776, 124 kohta; tuomio 28.3.2017, Rosneft, C-72/15, EU:C:2017:236, 115 kohta ja tuomio 31.1.2019, Islamic Republic of Iran Shipping Lines ym. v. neuvosto, C-225/17 P, EU:C:2019:82, 104 kohta). Ensimmäinen ja toinen valittaja eivät myöskään kiistä tämän tavoitteen legitimiteettiä argumentaatiossaan.

ii) Asian arviointi

236 Ensimmäiseksi on todettava siltä osin kuin on kyse toisen valittajan argumentista, jonka mukaan unionin yleinen tuomioistuin ei tämän valittajan osalta unionin tasolla toteutettujen rajoittavien toimenpiteiden oikeasuhteisuutta ja näistä toimenpiteistä aiheutuvan hänen perusoikeuksiinsa puuttumisen oikeasuhteisuutta arvioidessaan tutkinut toisen valituksenalaisen tuomion 143 ja 166 kohdassa kyseisten toimenpiteiden soveltuvuutta riidanalaisilla toimilla asetettujen tavoitteiden saavuttamiseen, että kyseinen valittaja tulkitsee näitä kohtia virheellisesti.

237 Ensinnäkin näet toisen valituksenalaisen tuomion 143 kohdassa mainitut viittaukset unionin yleisen tuomioistuimen oikeuskäytäntöön ja etenkin viittaus 12.3.2014 annetun tuomion Al Assad v. neuvosto (T-202/12, EU:T:2014:113) 116 kohtaan, jossa unionin yleinen tuomioistuin katsoi, että asianomaisten rajoittavien toimenpiteiden soveltuvuus johtui siitä, että kyseisillä toimenpiteillä oleva yleisen edun mukainen tavoite on kansainväliselle yhteisölle perustavanlaatuinen, antavat ymmärtää, että unionin yleinen tuomioistuin katsoi kyseisessä 143 kohdassa analogisesti, että kun otetaan huomioon kyseessä olevilla rajoittavilla toimenpiteillä olevien tavoitteiden, joita toinen valittaja ei ole riitauttanut ja jotka on palautettu mieleen tämän tuomion 235 kohdassa, tärkeys, ne olivat saavutettavissa näillä toimenpiteillä.

238 Koska toisen valituksenalaisen tuomion 166 kohdassa viitataan etenkin sen 143 kohtaan sisältyvään analyysiin, on toiseksi todettava, että unionin yleinen tuomioistuin tutki kyseisten toimenpiteiden soveltuvuuden niillä olevien tavoitteiden saavuttamiseen ja katsoi, että nämä tavoitteet olivat saavutettavissa niillä. Unionin yleinen tuomioistuin katsoi lisäksi pääosin kyseisessä 143 kohdassa tämän tuomion 231 ja 233 kohdassa mieleen palautetun unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön nojalla, että toiseen valittajaan kohdistetuista rajoittavista toimenpiteistä aiheutuvan perusoikeuksiin puuttumisen kielteisiä seurauksia ei voida pitää suhteettomina, koska niillä ei ylitetä selvästi sitä, mikä on tarpeen asetetun tavoitteen saavuttamiseksi.

239 Toiseksi on tutkittava ensinnäkin asiassa C-696/23 P esitetyn neljännen valitusperusteen ensimmäinen ja neljäs osa, joissa ensimmäinen valittaja moittii unionin yleistä tuomioistuinta siitä, että se teki oikeudellisia virheitä määrittäessään, oliko hänen perusoikeuksiensa käytön rajoittaminen oikeasuhteista, kun se arvioi ensimmäisen valituksenalaisen tuomion 88 ja 90 kohdassa sitä, ovatko asetetut tavoitteet toteutettavissa rajoittavilla toimenpiteillä, ja sitä, onko tämä rajoitus tarpeellinen.

240 Aluksi on huomautettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan unionin yleisen tuomioistuimen ratkaisun ylimääräisiä perusteluja koskevat väitteet eivät voi aiheuttaa tämän ratkaisun kumoamista ja ne ovat näin ollen tehottomia (tuomio 2.10.2019, Crédit mutuel Arkéa v. EKP, C-152/18 P ja C-153/18 P, EU:C:2019:810, 68 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Koska ensimmäisen valituksenalaisen tuomion 88 kohta aloitetaan kuitenkin ilmauksella ”Näin on varsinkin, kun”, tästä voidaan lisäksi päätellä, että tätä ilmausta seuraavat perustelut ovat ylimääräisiä suhteessa sitä edeltäviin perusteluihin, jotka sisältyvät kyseisen tuomion 87 kohtaan, jota ensimmäinen valittaja ei ole arvostellut ja jossa unionin yleinen tuomioistuin katsoi, että asetetut tavoitteet olivat toteutettavissa riidanalaisessa päätöksessä ja riidanalaisessa asetuksessa toteutetuilla rajoittavilla toimenpiteillä. Ensimmäisen valituksenalaisen tuomion 88 kohtaa koskevat ensimmäisen valittajan argumentit on siis hylättävä tehottomina.

241 Siltä osin kuin tämän jälkeen on kyse ensimmäisen valittajan argumentista, jonka mukaan unionin yleinen tuomioistuin toimi epäjohdonmukaisesti katsoessaan ensimmäisen valituksenalaisen tuomion 90 kohdassa, että hänen olisi pitänyt ilmoittaa, mitä toimenpiteitä, jotka ovat vähemmän rajoittavia mutta yhtä tehokkaita neuvoston asettamien tavoitteiden kannalta, neuvosto olisi voinut toteuttaa lieventääkseen niitä kielteisiä seurauksia, joita hänen perusoikeuksiensa käytön rajoittamisesta aiheutuu, vaikkei mitään asianmukaista vaihtoehtoista toimenpidettä ole olemassa, on todettava, ettei kyseinen argumentti ole perusteltu. Ensimmäisen valituksenalaisen tuomion kyseisessä kohdassa unionin yleinen tuomioistuin näet totesi sen jälkeen, kun se oli viitannut tällaisiin vähemmän rajoittaviin toimenpiteisiin ja todennut, ettei niillä voida saavuttaa yhtä tehokkaasti asetettuja tavoitteita, ettei ensimmäinen valittaja ollut esittänyt muita esimerkkejä tällaisista toimenpiteistä. Unionin yleinen tuomioistuin ei kuitenkaan voi tällaisten esimerkkien puuttuessa korjata ensimmäisen valittajan laiminlyöntiä (ks. vastaavasti tuomio 25.6.2020, VTB Bank v. neuvosto, C-729/18 P, EU:C:2020:499, 85–87 kohta), eikä voida myöskään olettaa, että unionin yleinen tuomioistuin olisi välttämättä pitänyt mahdollisia vaihtoehtoisia toimenpiteitä, jotka valittaja olisi voinut esittää, soveltumattomina.

242 Erityisesti ensimmäisen valitusperusteen neljännestä osasta, joka koskee ensimmäisen valituksenalaisen tuomion 90 kohtaa, on lopuksi todettava, ettei unionin yleisen tuomioistuimen tarvinnut kyseisessä kohdassa tutkia, oliko niin, ettei ensimmäinen valittaja pystynyt kiertämään häneen kohdistettuja rajoittavia toimenpiteitä sen vuoksi, että hänen väitettiin menettäneen määräysvaltansa TMK:ssa ja Sinara Groupissa. Kyseisen tuomion 90 kohta koskee näet ainoastaan sitä kysymystä, oliko olemassa toimenpiteitä, jotka ovat vähemmän rajoittavia mutta yhtä tehokkaita asetettujen tavoitteiden toteuttamiseksi. Vaikka kiertämisen vaaran tutkiminen voi olla hyödyllistä tällaisten vaihtoehtoisten toimenpiteiden olemassaolon määrittämiseksi, pelkästään se, että rajoittavien toimenpiteiden kohteena oleva henkilö ei voi kiertää näitä toimenpiteitä, ei kuitenkaan merkitse sitä, että tästä aiheutuva rajoitus hänen perusoikeuksiensa käytölle ylittää selvästi sen, mikä on tarpeen näiden tavoitteiden saavuttamiseksi.

243 On toiseksi hylättävä myös neljännen valitusperusteen kolmas osa, jossa ensimmäinen valittaja moittii unionin yleistä tuomioistuinta siitä, ettei se vastannut hänen argumenttiinsa, jonka mukaan häneen kohdistetut rajoittavat toimenpiteet ovat kohtuuttomia, koska jäsenvaltiot osallistuvat ostamalla fossiilisia polttoaineita Venäjän federaatiolle sodasta aiheutuvien kustannusten rahoittamiseen. Analogisesti sen kanssa, mitä unionin yleinen tuomioistuin totesi ensimmäisen valituksenalaisen tuomion 87 ja 89 kohdassa, joita kyseinen valittaja ei ole valituksessaan arvostellut, tällaisella seikalla ei näet ole – koska kyse on suvereenien valtioiden välisiä kaupallisia suhteita koskevasta kysymyksestä – objektiivisesti tarkasteltuna mitään yhteyttä g alakohdan kriteeriin ja riidanalaisella päätöksellä ja riidanalaisella asetuksella käyttöön otettujen rajoittavien toimenpiteiden tavoitteeseen eli siihen, että yksittäisillä rajoittavilla toimenpiteillä lisätään Venäjän federaation hallitukseen kohdistuvaa painetta ja niitä kustannuksia, joita Venäjän federaatiolle aiheutuu Ukrainan alueellista koskemattomuutta, suvereniteettia ja itsenäisyyttä heikentävistä toimistaan. Ensimmäinen valittaja saattoi siis tämän tuomion 101 kohdassa mainitun oikeuskäytännön mukaisesti ymmärtää ensimmäisen valituksenalaisen tuomion kyseisten kohtien perusteella, mistä syistä tällainen argumentti ei voinut menestyä hänen perusoikeuksiinsa puuttumisen oikeasuhteisuuden tutkimisen yhteydessä.

244 Siltä osin kuin kolmanneksi on kyse neljännen valitusperusteen viidennestä ja kuudennesta osasta, joissa ensimmäinen valittaja moittii unionin yleistä tuomioistuinta lähinnä siitä, että se antoi ensimmäisen valituksenalaisen tuomion 81–84 sekä 92 ja 93 kohdassa hänen perusoikeuksiinsa puuttumisen oikeasuhteisuutta valvottaessa liian suurta merkitystä sille, että rajoittavia

toimenpiteitä tarkastellaan uudelleen säännöllisesti, sekä mahdollisuudelle hakea lupaa varojen käyttöön tai saada matkustuslupa humanitaarisista syistä, on todettava, että nämä osat on hylättävä.

245 Yhtäältä näet ensimmäisen valituksenalaisen tuomion 81–84 kohta eivät liity siihen tutkintaan, jonka unionin yleinen tuomioistuin suoritti perusoikeuskirjan 52 artiklan 1 kohdan toisessa virkkeessä tarkoitetun oikeasuhteisuuden vaatimuksen osalta, vaan ne liittyvät sen kyseisen määräyksen ensimmäisessä virkkeessä asetetun vaatimuksen tutkintaan, jonka mukaan kaikissa perusoikeuksiin kohdistuvissa rajoituksissa on kunnioitettava näiden oikeuksien keskeistä sisältöä. Neljännen valitusperusteensa viidennessä ja kuudennessa osassa ensimmäinen valittaja vetoaa kuitenkin ainoastaan oikeudellisiin virheisiin, joita unionin yleinen tuomioistuin teki tutkiessaan suhteellisuusperiaatetta hänen perusoikeuksiinsa puuttumisen osalta.

246 Toisaalta ensimmäisen valituksenalaisen tuomion 92 ja 93 kohdasta on riittävää todeta, ettei ensimmäinen valittaja ole täsmentänyt niitä syitä, joiden vuoksi unionin yleinen tuomioistuin on hänen mukaansa antanut kyseisissä kohdissa mainituille näkökohdille ”liian suurta merkitystä”. Unionin yleinen tuomioistuin näet vain totesi siinä, että rajoittavien toimenpiteiden tarkasteleminen uudelleen säännöllisesti sekä sellaisten poikkeusten olemassaolo, joita voidaan myöntää jäädytettyjen varojen ja taloudellisten resurssien käytön tai unionin alueelle saapumisen osalta, osoittivat osaltaan ensimmäisen valittajan perusoikeuksiin puuttumisen oikeasuhteisuuden.

247 Edellä esitetyn perusteella asiassa C-696/23 P esitetyn neljännen valitusperusteen ensimmäinen ja kolmannesta kuudenteen osa sekä asiassa C-704/23 P esitetty kolmas valitusperuste ja neljännen valitusperusteen toinen osa on hylättävä.

3. Asiassa C-111/24 P esitetyn neljännen valitusperusteen toinen osa

a) Asianosaisten lausumat

248 Viides valittaja katsoo asiassa C-111/24 P tekemänsä valituksen tueksi esitetyn neljännen valitusperusteen toisessa osassa, että unionin yleisen tuomioistuimen valituksenalaisen tuomion 91 kohdassa esittämä johtavan liike-elämän edustajan käsitteen määritelmä loukkaa suhteettomasti hänen elinkeinovapauttaan ja hänen omaisuudensuojaansa, jotka on vahvistettu perusoikeuskirjan 16 ja 17 artiklassa. Koska ainoat toimenpiteet, joita g alakohdan kriteerin piiriin kuuluva liike-elämän edustaja voisi kohtuudella toteuttaa, muodostuvat siitä, että hän menettää asemansa esimerkiksi myymällä osakkeensa tai osuutensa, rajoittavat toimenpiteet eivät ole enää väliaikaisia ja peruutettavissa, vaan niistä tulee sitä vastoin lopullisia ja peruuttamattomia.

249 Neuvosto katsoo, että tämä osa on jätettävä tutkimatta sen epäselvyyden vuoksi. Se kiistää lisäksi viidennen valittajan argumenttien perusteltavuuden.

b) Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

250 Aluksi on katsottava tämän tuomion 157 kohdassa mainitun unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön perusteella, että – toisin kuin neuvosto väittää – asiassa C-111/24 P esitetyn neljännen valitusperusteen toisessa osassa esitetty väite on lyhyydestään huolimatta riittävän ymmärrettävä.

251 Asiankysymyksen osalta on muistutettava, että yleisen tulkintaperiaatteen mukaan unionin tointa on tulkittava niin pitkälle kuin mahdollista tavalla, joka ei aseta sen pätevyyttä kyseenalaiseksi, ja kaiken primaarioikeuden sekä erityisesti perusoikeuskirjan määräysten mukaisesti (tuomio 15.2.2016, N., C-601/15 PPU, EU:C:2016:84, 48 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

252 Nyt käsiteltävässä tapauksessa unionin yleinen tuomioistuin katsoi viidennen valituksenalaisen tuomion 91 kohdassa pääosin, että liike-elämän edustajien kuuluminen g alakohdan kriteerin soveltamisalaan edellyttää sitä, että heitä pidetään ”johtavina” sen vuoksi, että heillä on eri taloudellisten kriteerien perusteella merkitystä sillä talouden alalla, jolla he harjoittavat toimintaansa, eikä tähän tulkintaan liity oikeudellista virhettä, kuten tämän tuomion 178 ja 181 kohdasta ilmenee. On siis selvitettävä, omaksuiko unionin yleinen tuomioistuin näin tehdessään g alakohdan kriteeristä tulkinnan, joka ei ole perusoikeuskirjan 16 ja 17 artiklassa vahvistettujen perusoikeuksien mukainen siltä osin kuin tämä tulkinta johtaa näiden oikeuksien suhteettomaan loukkaamiseen tämän tuomion 233 kohdassa mainitun unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön nojalla.

253 Tältä osin on ensinnäkin katsottava, että samoista syistä, jotka on esitetty tämän tuomion 235 kohdassa, g alakohdan kriteerillä vastataan legitiimiin tavoitteeseen, joka kuuluu unionin yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan yhteydessä pyrittyihin tavoitteisiin, eli – kuten unionin yleinen tuomioistuin muistutti viidennen valituksenalaisen tuomion 52, 54, 89 ja 122 kohdassa – tavoitteeseen lisätä Venäjän federaation hallitukseen kohdistuvaa painetta ja niitä kustannuksia, joita Venäjän federaatiolle aiheutuu Ukrainan alueellista koskemattomuutta, suvereniteettia ja itsenäisyyttä heikentävistä toimistaan.

254 Viidennen valituksenalaisen tuomion 52–55 kohdassa esitetyistä syistä, joita viides valittaja ei ole arvostellut, on toiseksi katsottava, että g alakohdan kriteerin perusteella toteutetut rajoittavat toimenpiteet eivät ole kyseisen tavoitteen kannalta ilmeisen soveltumattomia siltä osin kuin ei ole niin, ettei tämä tavoite selvästikään ole saavutettavissa niillä.

255 On kolmanneksi tutkittava kysymys siitä, onko g alakohdan kriteerin nojalla toteutetuista rajoittavista toimenpiteistä johtuva puuttuminen perusoikeuskirjan 16 ja 17 artiklassa vahvistettuihin perusoikeuksiin suhteetonta siltä osin kuin sillä ylitetään selvästi se, mikä on tarpeen kyseisen tavoitteen saavuttamiseksi.

256 Kun otetaan huomioon niinkin perustavanlaatuinen tavoite kuin kansainvälisen oikeuden vastaisen, Ukrainan kaltaiseen riippumattomaan valtioon kohdistetun hyökkäyksen lopettaminen ja kyseisen kolmannen maan alueellisen koskemattomuuden, suvereniteetin ja itsenäisyyden suojeleminen, tätä puuttumista ei voida pitää siinä määrin suhteettomana ja sietämättömänä, että sillä ylitettäisiin selvästi se, mikä on tarpeen tämän tavoitteen saavuttamiseksi.

257 Tässä tilanteessa ei voida katsoa, että kyseisen kriteerin nojalla toteutetuista rajoittavista toimenpiteistä johtuva puuttuminen viidennen valittajan perusoikeuksiin olisi suhteetonta sen tulkinnan vuoksi, jonka unionin yleinen tuomioistuin omaksui perustellusti g alakohdassa tarkoitetusta vaikutusvallan käsitteestä.

258 Edellä todetusta seuraa, että asiassa C-111/24 P esitetyn neljännen valitusperusteen toinen osa on hylättävä.

C Valitusperusteet, joiden mukaan unionin yleinen tuomioistuin teki oikeudellisia virheitä arvioidessaan g alakohdan kriteeriä koskevia lainvastaisuusväitteitä

259 Tässä jaksossa tarkastellaan asioissa C-711/23 P ja C-35/24 P esitetyn kolmannen valitusperusteen toista osaa ja asiassa C-111/24 P esitettyä kolmatta valitusperustetta, joilla kolmas, neljäs ja viides valittaja arvostelevat unionin yleisen tuomioistuimen arviointia, joka koskee heidän ensimmäisessä oikeusasteessa SEUT 277 artiklan nojalla esittämiään g alakohdan kriteeriä koskevia lainvastaisuusväitteitä.

1. Asiassa C-111/24 P esitetty kolmas valitusperuste

a) Asianosaisten lausumat

260 Viides valittaja väittää asiassa C-111/24 P tekemänsä valituksen tueksi esitetyssä kolmannessa valitusperusteessa, että unionin yleinen tuomioistuin teki oikeudellisen virheen, kun se hylkäsi valittajan sille esittämän g alakohdan kriteeriä koskevan lainvastaisuusväitteen.

261 Unionin yleisen tuomioistuimen viidennen valituksenalaisen tuomion 37 kohdassa esittämä päättely on näet virheellinen siltä osin kuin se merkitsee sitä, että neuvosto saattoi SEUT 215 artiklan 2 kohdan nojalla toteuttaa rajoittavia toimenpiteitä minkä tahansa haluamansa henkilöryhmän osalta, vaikka näillä henkilöillä ei olisi mitään yhteyttä asianomaisen kolmannen maan hallintoon. Unionin yleinen tuomioistuin jätti viidennen valittajan mukaan erityisesti huomiotta 13.3.2012 annettuun tuomioon Tay Za v. neuvosto (C-376/10 P, EU:C:2012:138) perustuvan päinvastaisen oikeuskäytännön, jonka ohjeet ovat edelleen päteviä siitä huolimatta, että kyseiseen tuomioon johtaneessa asiassa kyseessä olleet rajoittavat toimenpiteet perustuvat EY 60 ja EY 301 artiklaan.

262 Viides valittaja toteaa vielä, että unioni on käyttänyt luovasti näitä kahta artiklaa voidakseen ottaa käyttöön ”älykkäitä pakotteita” (smart sanctions) koskevia järjestelmiä eli kohdennetumpia ja valikoivampia toimenpiteitä, kuten varojen jäädyttäminen tai matkustuskiellot sellaisten henkilöiden tai yhteisöjen osalta, jotka ovat lähellä asianomaisen kolmannen maan johtajia, jotka antavat näille taloudellista tukea tai jotka ovat suoraan tai välillisesti näiden johtajien määräysvallassa, ja näiden henkilöiden tai yhteisöjen ja kyseisen kolmannen maan välistä riittävää yhteyttä edellytetään siis järjestelmällisesti. Näiden uusien käytäntöjen vahvistamiseksi ja jotta unionilla olisi oikeudellinen kehys, joka on tarkoituksenmukaisempi kuin kaksi edellä mainittua EY:n perustamissopimuksen artiklaa, Lissabonin sopimuksella unionin oikeuteen lisättiin nykyinen SEUT 215 artikla. Näin tehdessään jäsenvaltiot ovat sisällyttäneet muodollisesti ”älykkäitä pakotteita” koskevan käytännön unionin perussopimusten kirjalliseen rakenteeseen muuttamatta mitenkään oikeustilaa, kuten unionin yleinen tuomioistuin on väittänyt virheellisesti viidennen valituksenalaisen tuomion 37 kohdassa.

263 Viides valittaja toteaa vielä, että tällaista yhteyttä koskeva vaatimus on välttämätön, jotta vältetään se, että unionin toimielimille annetaan avoin valtakirja, jonka avulla ne voivat kohdistaa rajoittavia toimenpiteitä mihin tahansa henkilöön tai henkilöryhmään. Unioni on kohdennetuilla pakotteilla valinnut oikeudenmukaisempia seuraamuksia koskevan järjestelmän, joka ilmentää unionia, joka on tarkoitettu oikeuksien ja vapauksien alueeksi.

264 Neuvosto kiistää viidennen valittajan argumenttien perusteltavuuden.

b) Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

265 Viides valittaja väittää kolmannessa valitusperusteessaan lähinnä, että unionin yleinen tuomioistuin teki oikeudellisen virheen katsoessaan viidennen valituksenalaisen tuomion 37 kohdassa, että SEUT 215 artiklan 2 kohdan nojalla kehen tahansa henkilöön voidaan kohdistaa rajoittavia toimenpiteitä, vaikka kyseisten toimenpiteiden kohteena olevan henkilöryhmän ja asianomaisen kolmannen maan välillä ei ole riittävää yhteyttä.

266 Tältä osin on muistutettava, että – kuten unionin yleinen tuomioistuin perustellusti korosti viidennen valituksenalaisen tuomion 37 kohdassa – SEUT 215 artiklan 2 kohdassa määrätään neuvoston mahdollisuudesta kohdistaa rajoittavia toimenpiteitä paitsi kolmannen maan johtajiin ja näitä johtajia lähellä oleviin tai suoraan tai välillisesti heidän määräysvallassaan oleviin henkilöihin ja yhteisöihin myös henkilöihin ja yhteisöihin, joilla ei ole mitään yhteyttä kolmatta maata johtavaan hallintoon, kunhan täsmennetään, että unionin oikeudessa määrättiin jo ennen Lissabonin sopimusta tästä kaksiosaisesta mahdollisuudesta yhtäältä EY 60 ja EY 301 artiklan perusteella ja toisaalta näiden määräysten ja EY 308 artiklan perusteella (ks. vastaavasti tuomio 3.9.2008, Kadi ja Al Barakaat International Foundation v. neuvosto ja komissio, C-402/05 P ja C-415/05 P, EU:C:2008:461, 166 ja 216 kohta; tuomio 13.3.2012, Tay Za v. neuvosto, C-376/10 P, EU:C:2012:138, 63 ja 64 kohta sekä tuomio 19.7.2012, parlamentti v. neuvosto, C-130/10, EU:C:2012:472, 51–53 ja 73 kohta).

267 Tämä ei kuitenkaan merkitse sitä, että neuvosto voisi toteuttaa SEUT 215 artiklan 2 kohdan nojalla rajoittavia toimenpiteitä sellaisia henkilöitä ja yhteisöjä vastaan, joilla ei ole objektiivista yhteyttä kyseiseen maahan.

268 SEUT 215 artiklan 2 kohdan sanamuodosta näet ilmenee, että – kuten unionin yleinen tuomioistuin itsekin muistutti viidennen valituksenalaisen tuomion 37 kohdassa – neuvosto voi kyseisen määräyksen perusteella toteuttaa luonnollisiin henkilöihin tai oikeushenkilöihin, ryhmiin tai muihin kuin valtiollisiin yhteisöihin kohdistuvia rajoittavia toimenpiteitä vain, jos EU-sopimuksen V osaston 2 luvun, johon kyseisen sopimuksen 29 artikla kuuluu, mukaisesti tehdyssä päätöksessä niin säädetään.

269 Tältä osin on muistutettava, että SEU 29 artiklassa annetaan neuvostolle toimivalta tehdä päätöksiä, joissa määritellään unionin lähestymistapa tiettyyn maantieteelliseen tai aihekohtaiseen kysymykseen, ja tällainen lähestymistapa voi sisältää luonnollisiin henkilöihin, oikeushenkilöihin, ryhmiin tai muihin kuin valtiollisiin yhteisöihin kohdistuvia rajoittavia toimenpiteitä. Tässä yhteydessä neuvoston tehtävänä on määritellä tai täsmentää laajan toimintavapauden puitteissa ja yksimielisesti niiden rajoittavien toimenpiteiden kohde, jotka unioni toteuttaa yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan alalla (ks. vastaavasti tuomio 28.3.2017, Rosneft, C-72/15, EU:C:2017:236, 87, 88 ja 90 kohta sekä tuomio 16.10.2025, Timtšenko ja Timtšenko v. neuvosto, C-805/24 P, EU:C:2025:792, 20 ja 23 kohta).

270 Neuvostolla tältä osin oleva laaja toimintavapaus selittyy unionin tällä alalla tavoittelemien päämäärien ja tavoitteiden laajuudella, sellaisina kuin ne ilmaistaan SEU 3 artiklan 5 kohdassa ja SEU 21 artiklassa sekä unionin yhteistä ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa koskevissa erityismääräyksissä, varsinkin SEU 23 ja SEU 24 artiklassa (ks. vastaavasti tuomio 28.3.2017, Rosneft, C-72/15, EU:C:2017:236, 88 kohta).

271 Kuten tämän tuomion 230 kohdasta pääosin ilmenee, neuvostolla on erityisesti laaja harkintavalta kyseisellä alalla toteutettujen rajoittavien toimenpiteiden kohteen sekä niiden yleisten kriteerien määrittelyn ja ulottuvuuden osalta, joiden nojalla nämä toimenpiteet voidaan toteuttaa (ks. vastaavasti tuomio 21.4.2015, Anbouba v. neuvosto, C-605/13 P, EU:C:2015:248, 41 kohta). Unionin tuomioistuin, joka on SEUT 275 artiklan toisen kohdan ja SEUT 263 artiklan neljännen kohdan määräysten nojalla toimivaltainen arvioimaan unionin toimien, joissa säädetään luonnollisiin henkilöihin tai oikeushenkilöihin, ryhmiin ja muihin kuin valtiollisiin yhteisöihin kohdistuvista rajoittavista toimenpiteistä, ja näin ollen näissä toimissa vahvistettujen merkitsemiskriteerien laillisuutta, on päätellyt tästä, että tällainen toimi voidaan katsoa lainvastaiseksi ainoastaan, jos se on ilmeisen soveltumaton sen tavoitteen saavuttamiseen, johon toimivaltainen toimielin haluaa päästä (ks. vastaavasti tuomio 23.4.2013, Gbagbo ym. v. neuvosto, C-478/11 P–C-482/11 P, EU:C:2013:258, 57 kohta ja tuomio 31.1.2019, Islamic Republic of Iran Shipping Lines ym. v. neuvosto, C-225/17 P, EU:C:2019:82, 103 kohta).

272 Huolimatta siitä, että neuvostolla on laaja harkintavalta unionin yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan alalla toteuttamien rajoittavien toimenpiteiden kohteen ja rajoittavien toimenpiteiden toteuttamisen mahdollistavien oikeudellisten kriteerien määrittämisessä, kaikissa päätöksissä, joilla tällaisia toimenpiteitä toteutetaan SEU 29 artiklan nojalla kolmannen maan painostamiseksi, kuten nyt käsiteltävässä tapauksessa, on kuitenkin määriteltävä ja rajattava asetettu painostamistavoite sekä näiden kriteereiden piiriin kuuluvat henkilö- tai yhteisöryhmät.

273 Tässä yhteydessä tällaisessa päätöksessä esitetyistä kriteereistä on ilmettävä objektiivinen yhteys näiden henkilö- tai yhteisöryhmien ja asianomaisen kolmannen maan välillä näin määritellyn ja rajatun tavoitteen kannalta. Nämä ryhmät on erityisesti muodostettava siten, että niiden kattamilla henkilöillä ja yhteisöillä on objektiivinen yhteys kyseiseen kolmanteen maahan, jotta tällä perusteella toteutetuilla rajoittavilla toimenpiteillä voitaisiin saavuttaa – tavalla, joka ei ole ilmeisen soveltumaton – tavoite, jona on unionin tällä tavoin kohdistama painostus. Jos tällaista yhteyttä ei ole, tällaisten toimenpiteiden kohteena olevien henkilöiden luetteloon merkitsemisen kriteeri on ilmeisen soveltumaton asetetun tavoitteen saavuttamiseen ja sitä on näin ollen pidettävä lainvastaisena (ks. vastaavasti tuomio 31.1.2019, Islamic Republic of Iran Shipping Lines ym. v. neuvosto, C-225/17 P, EU:C:2019:82, 111 kohta).

274 Kun neuvosto antaa asetuksen SEUT 215 artiklan 2 kohdan nojalla, myös tämän asetuksen on välttämättä ilmaistava tällaista yhteyttä, eikä sillä voida muuttaa sen ulottuvuutta. Koska tällaisen asetuksen tavoitteena on panna täytäntöön SEU 29 artiklan nojalla yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan alalla tehty päätös, saattaa siinä toteutetut rajoittavat toimenpiteet voimaan siltä osin kuin ne kuuluvat EUT-sopimuksen soveltamisalaan ja taata näiden toimenpiteiden yhtenäinen soveltaminen kaikissa jäsenvaltioissa, kyseisessä asetuksessa on vain toistettava olennaisilta osin päätöksen sisältö ja esitettävä määritelmiä ja täsmennyksiä, jotka koskevat kyseisellä päätöksellä toteutettujen rajoittavien toimenpiteiden soveltamista, mutta siinä ei voida lisätä uusia kriteerejä tai uusia rajoittavia toimenpiteitä eikä muuttaa kyseiseen päätökseen sisältyvien kriteerien ja toimenpiteiden ulottuvuutta (ks. vastaavasti tuomio 28.3.2017, Rosneft, C-72/15, EU:C:2017:236, 89 ja 90 kohta).

275 Todetessaan viidennen valituksenalaisen tuomion 37 kohdassa, että neuvostolla on SEUT 215 artiklan 2 kohdan nojalla toimivalta toteuttaa ”mihin tahansa ’luonnolliseen henkilöön tai oikeushenkilöön’, ’muuhun kuin valtiolliseen yhteisöön’ tai ’ryhmään’ kohdistuvia rajoittavia toimenpiteitä sillä ainoalla edellytyksellä, että EU-sopimuksen V osaston 2 luvun mukaisesti tehdyssä päätöksessä säädetään tällaisista toimenpiteistä”, unionin yleinen tuomioistuin muistutti perustellusti lähinnä, että tällaisten rajoittavien toimenpiteiden toteuttaminen on mahdollista

vain, jos on olemassa SEU 29 artiklan nojalla tehty päätös. Viidennen valituksenalaisen tuomion tätä kohtaa ei siis voida tulkita siten, että unionin yleinen tuomioistuin olisi todennut siinä, että neuvosto saattoi antaessaan asetuksen SEUT 215 artiklan 2 kohdan nojalla vapautua vaatimuksesta, jonka mukaan tällaisessa päätöksessä säädetyt ja kyseisessä asetuksessa toistetut merkitsemiskriteerit on kohdistettava sellaisiin henkilöiden, ryhmien ja muiden kuin valtiollisten yhteisöjen ryhmiin, joilla on objektiivinen yhteys kolmanteen maahan, jota vastaan unionin on tarkoitus ryhtyä toimenpiteisiin.

276 Viidennen valittajan viidennen valituksenalaisen tuomion 37 kohdasta omaksumaa virheellistä tulkintaa tukee lisäksi se, että unionin yleinen tuomioistuin korosti kyseisen tuomion 41 kohdassa, jota kyseinen valittaja ei ole arvostellut, g alakohdan kriteerin osalta sitä, että kyseisessä kriteerissä tarkoitettujen liike-elämän edustajien ja asianomaisen kolmannen maan eli Venäjän federaation välillä oli ainakin välillinen yhteys, koska tämä kriteeri koskee muun muassa sellaisten luonnollisten henkilöiden ryhmää, jotka toimivat tietyillä talouden aloilla, jotka muodostavat Venäjän federaation hallitukselle merkittävän tulonlähteen, jonka avulla se voi jatkaa Ukrainan vakautta horjuttavaa politiikkaansa ja siihen kohdistuvaa hyökkäystä.

277 Edellä esitetyn perusteella asiassa C-111/24 P esitetty kolmas valitusperuste on hylättävä.

2. Asioissa C-711/23 P ja C-35/24 P esitettyjen kolmansien valitusperusteiden toinen osa

a) Asianosaisten lausumat

278 Kolmas valittaja väittää asiassa C-711/23 P tekemänsä valituksen tueksi esittämänsä kolmannen valitusperusteen toisessa osassa, että vaikka oletetaan, että g alakohdan kriteerissä tarkoitetun ”merkittävän tulonlähteen” on oltava peräisin talouden aloilta eikä johtavilta liike-elämän edustajilta, unionin yleinen tuomioistuin teki kolmannen valituksenalaisen tuomion 101 kohdassa ja sitä seuraavissa kohdissa oikeudellisen virheen hylätessään hänen väitteensä, joka koski kyseisen kriteerin lainvastaisuutta.

279 Unionin yleinen tuomioistuin omaksui näet kyseisestä kriteeristä ”objektiivisen” tulkinnan, jonka mukaan neuvosto voi määrätä johtaviin liike-elämän edustajiin kohdistuvista rajoittavista toimenpiteistä pelkästään sillä perusteella, että he harjoittavat toimintaa sellaisella talouden alalla, joka muodostaa merkittävän tulonlähteen Venäjän federaation hallitukselle, riippumatta kyseisen henkilön omasta käyttäytymisestä ja panoksesta. Tällainen g alakohdan kriteerin ymmärtäminen on vastoin yleistä periaatetta, jonka mukaan – kun otetaan huomioon unionin rajoittavia toimenpiteitä koskevan järjestelmän tavoite ja ulottuvuus – tällaisilla toimenpiteillä on pyrittävä muuttamaan niiden kohteena olevien henkilöiden käyttäytymistä. Nyt käsiteltävässä tapauksessa rajoittavien toimenpiteiden kohteena olevat johtavat liike-elämän edustajat eivät näet voi tietää, miten heidän on muutettava käyttäytymistään, jotta he eivät enää olisi toimenpiteiden kohteena.

280 Kolmas valittaja väittää edelleen tämän toisen osan yhteydessä, että neuvosto on oikeusvarmuuden periaatteen vastaisesti jättänyt määrittelemättä etukäteen ja selkeästi sen talouden alan, jolla hänen oletettiin harjoittavan toimintaa.

281 Myös neljäs valittaja väittää asiassa C-35/24 P tekemänsä valituksen tueksi esitetyn kolmannen valitusperusteen toisessa osassa, että unionin yleinen tuomioistuin teki oikeudellisen virheen hylätessään neljännessä valituksenalaisessa tuomiossa g alakohdan kriteeriä koskevan

lainvastaisuusväitteen. Unionin yleisen tuomioistuimen kyseisen tuomion 87, 89 ja 90 kohdassa tekemässä arvioinnissa ei näet oteta huomioon sitä seikkaa, johon neljäs valittaja on kuitenkin vedonnut unionin yleisessä tuomioistuimessa, että SEUT 215 artiklan 2 kohdan nojalla g alakohdan kriteerin kaltaisella merkitsemiskriteerillä on pyrittävä saamaan aikaan muutoksia rajoittavien toimenpiteiden kohteena olevien henkilöiden käyttäytymisessä eikä tekemään näistä henkilöistä ”sivullisia uhreja”. Neuvosto voi siis hänen mukaansa toteuttaa kyseisen säännöksen nojalla ainoastaan rajoittavia toimenpiteitä, jotka ovat omiaan muuttamaan asianomaisen henkilön käyttäytymistä ymmärrettävällä ja realistisella tavalla.

282 Se, että unionin yleinen tuomioistuin tulkitsee g alakohdan kriteerissä tarkoitettujen liike-elämän edustajien vaikutusvallan käsitettä eli sitä suhteellista merkitystä, joka näillä liike-elämän edustajilla on oltava sellaisella talouden alalla, joka muodostaa merkittävän tulonlähteen Venäjän federaation hallitukselle, johtaa tilanteeseen, jossa asianomaisiin henkilöihin kohdistetaan rajoittavia toimenpiteitä siltä osin mitä he ovat eikä siltä osin mitä he tekevät tai mitä heidän pitäisi tehdä, siten, että näiden henkilöiden omaa käyttäytymistä ja panosta ei oteta huomioon.

283 Neljäs valittaja täsmentää myös, että vaikka se, että g alakohdan kriteerissä tarkoitettu johtava liike-elämän edustaja eroaa tehtävistään tai myy osuutensa yrityksessä, jossa hän käyttää määräysvaltaa, mahdollistaa varmaankin kyseiseen liike-elämän edustajaan kohdistuvien rajoittavien toimenpiteiden poistamisen, hän ei ymmärrä sitä, miten Venäjän federaatio kärsisi siitä, että tällainen henkilö on joutunut lähtemään kyseiseltä talouden alalta, eikä sitä, miten tämä seikka edistäisi unionin yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan tavoitteiden toteutumista.

284 Neuvosto, jota Tšekin tasavalta, Latvian tasavalta ja komissio tukevat asiassa C-35/24 P, kiistää kolmannen ja neljännen valittajan argumenttien perusteltavuuden.

b) Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

285 Alustavasti on todettava, että – kuten tämän tuomion 126 kohdassa on jo esitetty – kolmannen ja neljännen valittajan kolmansien valitusperusteidensa toisen osan tueksi toissijaisesti esittämää argumentaatiota on luettava yhdessä sen argumentaation kanssa, jonka he ovat esittäneet näiden valitusperusteiden ensimmäisessä osassa ja joka on esitetty tiivistetysti tämän tuomion 94 ja 96 kohdassa.

286 On siis katsottava, että kolmas ja neljäs valittaja moittivat tässä toisessa osassa unionin yleistä tuomioistuinta lähinnä siitä, että se teki oikeudellisen virheen katsoessaan kolmannen valituksenalaisen tuomion 104–109 kohdassa ja neljännen valituksenalaisen tuomion 87–92 kohdassa, ettei g alakohdan kriteeri ollut lainvastainen.

287 Kyseiset valittajat katsovat erityisesti, että liike-elämän edustajien vaikutusvaltaa niillä talouden aloilla, joilla he harjoittavat toimintaansa, ei voida rinnastaa sellaiseen henkilökohtaiseen käyttäytymiseen tai ainakaan sellaiseen riittävän ilmeiseen henkilökohtaiseen käyttäytymiseen, jonka perusteella he voivat muuttaa käyttäytymistään siten, ettei heihin enää kohdisteta rajoittavia toimenpiteitä. Se, että tällaisen käyttäytymisen on oltava henkilökohtaista käyttäytymistä, seuraa kolmannen valittajan mukaan rajoittavia toimenpiteitä koskevan unionin järjestelmän itse tavoitteesta ja ulottuvuudesta tai neljännen valittajan mukaan SEUT 215 artiklan 2 kohdasta, ja se voi olla riittävän ilmeistä vain, jos kyseessä olevat henkilöt itse – vaikka heillä ei ole henkilökohtaista yhteyttä Venäjän federaation hallitukseen – muodostavat merkittävän tulonlähteen kyseiselle hallitukselle. Koska unionin yleinen tuomioistuin hylkäsi tällaisen

g alakohdan kriteerin tulkinnan kolmannen valituksenalaisen tuomion 70 kohdassa ja neljännen valituksenalaisen tuomion 57 kohdassa, sen olisi siis pitänyt hyväksyä heidän lainvastaisuusväitteensä.

288 Siltä osin kuin kolmas valittaja väittää neuvoston loukanneen oikeusvarmuuden periaatetta, koska se ei ole määritellyt etukäteen ja selkeästi sitä talouden alaa, jolla hänen oletettiin harjoittavan toimintaa, on edelleen alustavasti muistutettava, että Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 56 artiklan ensimmäisen kohdan mukaan muutosta on haettava unionin yleisen tuomioistuimen ratkaisuun. Valituksessa esitetyt perustelut, joilla ei riitauteta tuomiota, jonka unionin yleinen tuomioistuin on antanut päätöstä koskevan kumoamisvaatimuksen johdosta, vaan päätös, jonka kumoamista unionin yleisessä tuomioistuimessa vaadittiin, on siis selvästi jätettävä tutkimatta (tuomio 17.12.2020, Inpost Paczkomaty v. komissio, C-431/19 P ja C-432/19 P, EU:C:2020:1051, 108 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

289 Näiden alustavien huomautusten perusteella on muistutettava, että – kuten tämän tuomion 271 kohdasta ilmenee – rajoittavien toimenpiteiden määräämisen perustana oleva kriteeri voidaan katsoa lainvastaiseksi ainoastaan, jos se on ilmeisen soveltumaton sen tavoitteen saavuttamiseen, johon toimivaltainen toimielin haluaa päästä. Sellaisten henkilöiden, joihin kohdistetaan rajoittavia toimenpiteitä jonkin kolmannen maan osalta, luetteloon merkitsemisen kriteeriä ei etenkään voida pitää lainvastaisena siltä osin kuin sen kohteena ovat sellaisten henkilöiden tai yhteisöjen ryhmät, joilla on objektiivinen, vaikkakin välillinen, yhteys kyseessä olevaan kolmanteen maahan.

290 Kuten komissio on unionin tuomioistuimessa pidetyssä istunnossa pääosin todennut ja kuten julkisasiamies on asiassa C-711/23 P antamansa ratkaisuehdotuksen 86 kohdassa ja asiassa C-35/24 P antamansa ratkaisuehdotuksen 83 kohdassa huomauttanut, siltä osin kuin merkitsemiskriteeri ei muun muassa tällaisen yhteyden olemassaolon vuoksi ole ilmeisen soveltumaton asetettuun tavoitteeseen nähden, tämän kriteerin pätevyyttä ei voida kyseenalaistaa sillä, miten tämä yhteys ilmenee kyseisen kriteerin osatekijöissä.

291 Unionin yleinen tuomioistuin katsoi nyt käsiteltävässä tapauksessa kolmannen valituksenalaisen tuomion 107 ja 108 kohdassa, luettuina yhdessä kyseisen tuomion 66 ja 67 kohdan kanssa, ja neljännen valituksenalaisen tuomion 90 ja 91 kohdassa, luettuina yhdessä kyseisen tuomion 54 kohdan kanssa, perustellusti, että g alakohdan kriteeristä ilmenee, että yhtäältä sen, että kohteeksi otetaan liike-elämän edustajat, jotka ovat merkittäviä niillä talouden aloilla, joilla he harjoittavat toimintaansa ja joilta Venäjän federaation hallitus saa merkittäviä tuloja, ja toisaalta kyseiseen kolmanteen maahan kohdistuvan paineen ja sen toimien kustannusten lisäämistä koskevan tavoitteen välillä on ”johdonmukainen” ja siis objektiivinen yhteys. Kuten unionin yleinen tuomioistuin totesi perustellusti kolmannen valituksenalaisen tuomion 108 kohdassa ja neljännen valituksenalaisen tuomion 91 kohdassa, kun g alakohdan kriteerissä viitataan tällaisiin liike-elämän edustajiin, sillä tarkoitetaan henkilöitä, joiden osalta kyseessä olevien rajoittavien toimenpiteiden toteuttamisella voidaan lisätä Venäjän federaation toimiin Ukrainassa liittyviä kustannuksia, kun otetaan huomioon näiden alojen merkitys Venäjän taloudelle.

292 Edellä esitetystä seuraa, että g alakohdan kriteeri kohdistuu sellaisten henkilöiden tai yhteisöjen ryhmiin, joilla on objektiivinen yhteys Venäjän federaation hallitukseen, joten edellisessä kohdassa tarkoitettu tavoite on toteutettavissa sillä eikä sitä näin ollen voida pitää lainvastaisena.

293 On siis katsottava, että unionin yleinen tuomioistuin totesi perustellusti, ettei g alakohdan kriteeri ollut lainvastainen.

294 Edellä esitetystä seuraa, että asioissa C-711/23 P ja C-35/24 P esitettyjen kolmansien valitusperusteiden toinen osa on hylättävä.

D Valitusperusteet, joiden mukaan unionin yleinen tuomioistuin teki oikeudellisia virheitä arvioidessaan yhdenvertaisen kohtelun periaatetta

1. Asianosaisten lausumat

295 Asiassa C-704/23 P tekemänsä valituksen tueksi esitetyn neljännen valitusperusteen ensimmäisessä osassa toinen valittaja moittii unionin yleistä tuomioistuinta siitä, että se loukkasi toisen valituksenalaisen tuomion 135, 137 ja 138 kohdassa yhdenvertaisen kohtelun periaatetta. Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan unionin yleisen tuomioistuimen olisi näet pitänyt tarkastella paitsi g alakohdan kriteerien sanamuotoa myös sen soveltamisesta tosiasiassa aiheutuvia seurauksia tilastollisesti. Nyt käsiteltävässä tapauksessa tämän kriteerin perusteella nimetyt 43 henkilöä ovat kuitenkin kaikki Venäjän kansalaisia, ja heitä on kohdeltu epäsuotuisasti heidän kansalaisuutensa perusteella.

296 Toisin kuin unionin yleinen tuomioistuin katsoi, tällaista epäyhdenvertaista kohtelua ei voida myöskään lieventää toisen valituksenalaisen tuomion 138 kohdassa mainitulla laillisuusperiaatteella. Yhdenvertaisen kohtelun periaate menettäisi muutoin merkityksensä, koska rajoittavien toimenpiteiden yhteydessä olisi mahdotonta näyttää toteen minkäänlaista epäyhdenvertaisuutta, minkä johdosta tällaisten toimenpiteiden kohteena olevilta henkilöiltä viedään kaikki oikeussuojakeinot.

297 Asioissa C-711/23 P ja C-35/24 P tekemänsä valituksen tueksi esittämissään viidensissä valitusperusteissaan kolmas ja neljäs valittaja väittävät, että unionin yleinen tuomioistuin loukkasi yhdenvertaisen kohtelun periaatetta kolmannen valituksenalaisen tuomion 143–145 kohdassa ja neljännen valituksenalaisen tuomion 124–131 kohdassa. Unionin tuomioistuimen ja Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytännöstä näet ilmenee, että unionin yleisen tuomioistuimen kaltaisen tuomioistuimen on epäyhdenvertaista kohtelua koskevien väitteiden ratkaisemiseksi tutkittava paitsi kyseessä olevan merkitsemiskriteerin sanamuoto myös tapa, jolla sitä sovelletaan käytännössä, ja arvioitava tätä varten käytettävissä olevia tilastoja. Toisin kuin unionin yleinen tuomioistuin katsoi, merkitystä ei siis ole sillä, että g alakohdan kriteeri ei liity nimettyjen henkilöiden kansalaisuuteen ja että neuvosto voi tämän kriteerin perusteella nimetä mitä tahansa kansalaisuutta olevia luonnollisia henkilöitä. Ne 43 henkilöä, jotka oli nimetty 5.6.2023 g alakohdan kriteerin perusteella, tai ainakin ne 34 henkilöä, jotka oli nimetty tällä perusteella kolmannen ja neljännen valituksenalaisen tuomion julistamispäivänä, ovat näet kaikki Venäjän kansalaisia. Kun unionin yleinen tuomioistuin jätti analysoimatta niitä konkreettisia seurauksia, jotka aiheutuivat siitä, että neuvosto soveltaa g alakohdan kriteeriä, se ei siis valvonut täysimääräisesti tämän kriteerin lainmukaisuutta.

298 Kolmas ja neljäs valittaja vetoavat samankaltaisiin seikkoihin kuin ne, jotka on esitetty tiivistetysti tämän tuomion 296 kohdassa, väittääkseen, ettei näitä seikkoja kyseenalaisteta laillisuusperiaatteella, johon unionin yleinen tuomioistuin viittaa kolmannen valituksenalaisen tuomion 145 kohdassa ja neljännen valituksenalaisen tuomion 129 kohdassa.

299 Neuvosto, jota Tšekin tasavalta, Latvian tasavalta ja komissio tukevat asiassa C-35/24 P, kiistää toisen, kolmannen, neljännen ja viidennen valittajan argumenttien perusteltavuuden.

2. Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

300 Toinen, kolmas ja neljäs valittaja moittivat unionin yleistä tuomioistuinta lähinnä siitä, että se teki toisen valituksenalaisen tuomion 137 ja 138 kohdassa, kolmannen valituksenalaisen tuomion 143–145 kohdassa ja neljännen valituksenalaisen tuomion 124–131 kohdassa oikeudellisen virheen arvioidessaan kysymystä siitä, oliko neuvosto loukannut yhdenvertaisen kohtelun periaatetta toteuttaessaan g alakohdan kriteerissä tarkoitettuihin johtaviin liike-elämän edustajiin kohdistuvia rajoittavia toimenpiteitä.

301 Tältä osin on aluksi muistutettava, että yhdenvertaisen kohtelun periaate, sellaisena kuin se vahvistetaan perusoikeuskirjan 20 artiklassa, on unionin oikeuden yleinen periaate, joka edellyttää, että toisiinsa rinnastettavia tapauksia ei kohdella eri tavalla eikä erilaisia tapauksia kohdella samalla tavalla, ellei tällaista kohtelua voida objektiivisesti perustella (tuomio 30.11.2023, MG v. EIP, C-173/22 P, EU:C:2023:932, 45 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

302 On myös korostettava, että – kuten tämän tuomion 271 kohdasta ilmenee – neuvostolla on laaja harkintavalta rajoittavien toimenpiteiden kohdetta, merkitsemiskriteereitä ja näissä kriteereissä tarkoitettuja henkilöryhmiä määritellessään ja että rajoittavien toimenpiteiden alalla toteutettu toimenpide voidaan katsoa lainvastaiseksi ainoastaan, jos tämä toimenpide on ilmeisen soveltumaton sen tavoitteen saavuttamiseen, johon kyseinen toimielin haluaa päästä, ja tätä oikeuskäytäntöä on sovellettava myös yhdenvertaisen kohtelun periaatteen osalta (ks. vastaavasti tuomio 28.3.2017, Rosneft, C-72/15, EU:C:2017:236, 132 kohta ja tuomio 25.6.2020, VTB Bank v. neuvosto, C-729/18 P, EU:C:2020:499, 70 kohta).

303 Kuten unionin yleinen tuomioistuin totesi perustellusti toisen valituksenalaisen tuomion 137 kohdassa, kolmannen valituksenalaisen tuomion 144 kohdassa ja neljännen valituksenalaisen tuomion 127 kohdassa, g alakohdan kriteeri koskee nyt käsiteltävässä tapauksessa erotuksetta johtavia liike-elämän edustajia, jotka harjoittavat toimintaa sellaisilla talouden aloilla, jotka muodostavat merkittävän tulonlähteen Venäjän federaation hallitukselle, tekemättä eroa näiden liike-elämän edustajien välillä minkäänlaisen kansalaisuuskriteerin kaltaisen kriteerin perusteella. Ei siis voida katsoa, että henkilöitä, joilla on Venäjän kansalaisuus, kohdeltaisiin g alakohdan kriteerien sanamuodon nojalla ja sitä sovellettaessa eri tavalla kuin henkilöitä, joilla on joku muu kansalaisuus.

304 On totta, että edellytys, jonka mukaan g alakohdan kriteerissä tarkoitettujen johtavien liike-elämän edustajien on harjoitettava toimintaa tällaisilla talouden aloilla, merkitsee sitä, että suurimmassa osassa tapauksia nämä liike-elämän edustajat ovat Venäjän kansalaisia. Tämä seuraa kuitenkin johdonmukaisesti siitä, että – kuten tämän tuomion 273 ja 275 kohdasta sekä pääosin toisen valituksenalaisen tuomion 79–83 kohdasta, kolmannen valituksenalaisen tuomion 66–70, 107 ja 108 kohdasta sekä neljännen valituksenalaisen tuomion 54–57, 90 ja 91 kohdasta ilmenee – g alakohdan kriteeri on osa toimenpiteitä, joilla pyritään painostamaan Venäjän federaation hallitusta, jotta tämä lopettaisi Ukrainan vakauden horjuttamista koskevat toimensa ja siihen kohdistuvan hyökkäyksen sellaisten johtavien liike-elämän edustajien kaltaisten henkilöiden ja yhteisöjen välityksellä, joilla on objektiivinen yhteys kyseiseen kolmanteen maahan.

305 Tämän tuomion 285–294 kohdasta ilmenee lisäksi, ettei unionin yleinen tuomioistuin tehnyt oikeudellista virhettä katsoessaan kolmannen valituksenalaisen tuomion 106–109 kohdassa ja neljännen valituksenalaisen tuomion 89–92 kohdassa, ettei g alakohdan kriteeri ole lainvastainen,

koska se ei ole ilmeisen soveltumaton asetettuihin tavoitteisiin nähden. Näitä näkökohtia voidaan soveltaa soveltuvin osin kysymykseen siitä, ovatko g alakohdan kriteerin perusteella toteutetut rajoittavat toimenpiteet yhdenvertaisen kohtelun periaatteen vastaisia, myös asiassa C-704/23 P.

306 Kolmesta edellä olevasta kohdasta ilmenee näin ollen, että – kuten unionin yleinen tuomioistuin totesi perustellusti toisen valituksenalaisen tuomion 137 kohdassa, kolmannen valituksenalaisen tuomion 144 kohdassa ja neljännen valituksenalaisen tuomion 127 kohdassa – sen perusteella, että rajoittavien toimenpiteiden kohteena ovat g alakohdan kriteerin nojalla pääasiassa venäläiset johtavat liike-elämän edustajat, ei voida katsoa, että neuvosto olisi loukannut yhdenvertaisen kohtelun periaatetta hyväksyessään tämän kriteerin ja soveltaessaan sitä.

307 Kuten unionin yleinen tuomioistuin totesi toisen valituksenalaisen tuomion 139 kohdassa ja neljännen valituksenalaisen tuomion 128 kohdassa, myöskään neuvostolla olevaa laajaa harkintavaltaa sellaisten johtavien liike-elämän edustajien yksilöimisessä, joihin voidaan g alakohdan kriteerin nojalla kohdistaa rajoittavia toimenpiteitä, ei voida pitää yhdenvertaisen kohtelun periaatteen loukkaamisena (ks. analogisesti tuomio 25.6.2020, VTB Bank v. neuvosto, C-729/18 P, EU:C:2020:499, 70 kohta).

308 Lopuksi on todettava, että – kuten unionin yleinen tuomioistuin huomautti perustellusti pääosin toisen valituksenalaisen tuomion 138 kohdassa, kolmannen valituksenalaisen tuomion 145 kohdassa ja neljännen valituksenalaisen tuomion 129 kohdassa – kun otetaan huomioon tämä laaja harkintavalta ja g alakohdan kriteerin lainmukaisuus yhdenvertaisen kohtelun periaatteeseen nähden, neuvostoa ei voida moittia siitä, että se on loukannut tätä periaatetta siitä syystä, että sen toteuttamat rajoittavat toimenpiteet eivät koske kaikkia luonnollisia henkilöitä, jotka voivat täyttää kyseisessä kriteerissä asetetut edellytykset.

309 Kaiken edellä esitetyn perusteella asiassa C-704/23 P esitetyn neljännen valitusperusteen ensimmäinen osa ja asioissa C-711/23 P ja C-35/24 P esitetyt viidennet valitusperusteet on hylättävä perusteettomina.

E Valitusperusteet, joiden mukaan unionin yleinen tuomioistuin teki oikeudellisia virheitä ja otti tosiseikat ja todisteet huomioon vääristyneellä tavalla siltä osin kuin on kyse siitä, täyttyvätkö g alakohdan kriteerin osatekijät viiden valittajan osalta

310 Tässä jaksossa käsitellään viiden valittajan valitusperusteita, jotka koskevat niitä oikeudellisia virheitä sekä niitä tosiseikkojen ja todisteiden vääristyneellä tavalla huomioon ottamisia, jotka rasittavat unionin yleisen tuomioistuimen analyysiä, jonka tarkoituksena on määrittää kussakin viidessä valituksenalaisessa tuomiossa, tekikö neuvosto arviointivirheitä, kun se katsoi, että näiden tosiseikkojen ja todisteiden perusteella g alakohdan kriteerin osatekijät täyttyivät kyseisten valittajien osalta, ja kun se luonnehti heidät heihin kohdistettujen rajoittavien toimenpiteiden taustalla olevissa perusteiden tiivistelmissä siis ”johtaviksi liike-elämän edustajiksi – –, jotka toimivat sellaisilla talouden aloilla, jotka muodostavat merkittävän tulonlähteen Venäjän federaation hallitukselle”.

311 Kyse on tarkemmin sanottuna asiassa C-696/23 P esitetyn toisen valitusperusteen ensimmäisestä osasta, asiassa C-704/23 P esitetyn ensimmäisen valitusperusteen ensimmäisen osan kolmannesta väitteestä ja toisen osan ensimmäisestä väitteestä ja toisesta valitusperusteesta, asiassa C-711/23 P esitetystä ensimmäisestä valitusperusteesta ja neljännen valitusperusteen neljännestä kuudenteen osasta, asiassa C-35/24 P esitetyn ensimmäisen valitusperusteen ensimmäisestä kolmanteen

osasta ja neljännen valitusperusteen ensimmäisestä osasta ja toisen osan toisesta väitteestä sekä lopuksi asiassa C-111/24 P esitetyistä viidennestä, kuudennesta ja kahdeksannesta valitusperusteesta.

312 Näiden valitusperusteiden ja argumenttien ensimmäinen osa perustuu pääosin niihin oikeudellisiin virheisiin ja vääristyneellä tavalla huomioon ottamisiin, joihin unionin yleisen tuomioistuimen väitetään syyllistyneen, kun se arvioi kysymystä siitä, merkitsikö ala, jolla toinen, kolmas, neljäs ja viides valittaja toimivat tai olivat toimineet, g alakohdan kriteerissä tarkoitettua ”merkittävää tulonlähdettä” Venäjän federaation hallitukselle. Kyseisten valitusperusteiden ja argumenttien toinen osa koskee pääosin niitä oikeudellisia virheitä ja vääristyneellä tavalla huomioon ottamisia, joihin unionin yleisen tuomioistuimen väitetään syyllistyneen, kun se arvioi kysymystä siitä, onko toinen valittaja tässä kriteerissä tarkoitettu ”johtava” liike-elämän edustaja ja harjoittivatko ensimmäinen ja viides valittaja mainitussa arviointiperusteessa tarkoitettua ”toimintaa”.

313 On täsmennettävä, että kun otetaan huomioon se, että – kuten tämän tuomion 162 kohdasta ilmenee – tietyt ensimmäisen valittajan ensimmäisen valitusperusteensa tueksi esittämät argumentit liittyivät sekä tosiseikkojen oikeudelliseen luonnehdintaan että g alakohdan kriteerissä tarkoitetun vaikutusvallan käsitteen tulkintaan, kaikkia näitä argumentteja ja erityisesti niitä, jotka liittyvät tosiseikkojen luonnehdintaan, on jo tarkasteltu tämän tuomion 166–186 kohdassa.

1. Oikeudelliset virheet ja vääristyneellä tavalla huomioon ottamiset, joihin unionin yleisen tuomioistuimen väitetään syyllistyneen arvioidessaan kysymystä siitä, muodostavatko ne talouden alat, joilla toinen, kolmas, neljäs ja viides valittaja toimivat tai olivat toimineet, merkittävän tulonlähteen Venäjän federaation hallitukselle

314 Asiassa C-704/23 P esitetyn ensimmäisen valitusperusteen toisen osan ensimmäisessä väitteessä ja toisessa valitusperusteessa, asiassa C-711/23 P esitetyssä ensimmäisessä valitusperusteessa ja neljännen valitusperusteen neljännestä kuudenteen osassa, asiassa C-35/24 P esitetyn ensimmäisen valitusperusteen ensimmäisestä kolmanteen osassa sekä neljännen valitusperusteen ensimmäisessä osassa ja toisen osan toisessa väitteessä ja lopuksi asiassa C-111/24 P esitetyissä viidennessä ja kuudennessa valitusperusteessa toinen, kolmas, neljäs ja viides valittaja väittävät, että unionin yleinen tuomioistuin teki oikeudellisia virheitä tai syyllistyi tosiseikkojen ja todisteiden vääristyneellä tavalla huomioon ottamiseen tarkastellessaan kysymystä siitä, muodostavatko ne talouden alat, joilla kyseisen valittajat toimivat tai olivat toimineet, merkittävän tulonlähteen Venäjän federaation hallitukselle.

315 Koska asiassa C-704/23 P esitetty toinen valitusperuste ja asioissa C-711/23 P ja C-35/24 P esitettyjen ensimmäisten valitusperusteiden ensimmäinen osa, joissa toinen, kolmas ja neljäs valittaja väittävät unionin yleisen tuomioistuimen ymmärtäneen väärin tuomioistuinvalvontansa laajuuden, liittyvät toisiinsa, ne käsitellään yhdessä tämän alajakson ensimmäisessä osassa. Sen toisessa osassa käsitellään muut edellisessä kohdassa mainitut argumentit.

a) Asiassa C-704/23 P esitetty toinen valitusperuste sekä asioissa C-711/23 P ja C-35/24 P esitettyjen ensimmäisten valitusperusteiden ensimmäinen osa

1) Asianosaisten lausumat

316 Toinen valittaja moittii asiassa C-704/23 P esittämässään toisessa valitusperusteessa unionin yleistä tuomioistuinta siitä, että se ymmärsi väärin tuomioistuinvalvontansa laajuuden korvatessaan neuvoston toisten riidanalaisten pysyttämistoimien perusteissa esittämät arvioinnin ja päättelyn omalla arvioinnillaan ja päättelyllään. Näissä perusteissa neuvosto näet totesi päätelläkseen, että toinen valittaja täytti g alakohdan kriteerin osatekijät, että Yandex ”tuottaa merkittäviä verotuloja Venäjän federaation hallinnolle”, mikä merkitsee sitä, että se on pitänyt ”merkittävänä tulonlähteenä” Yandexin maksamia veroja eikä siltä talouden alalta, jolla kyseinen yhtiö toimii, saatuja tuloja, joita ei edes mainita kyseisissä perusteissa. Toisen valituksenalaisen tuomion 96–108 kohdassa unionin yleinen tuomioistuin ei kuitenkaan tarkastanut, oliko neuvosto tehnyt tältä osin arviointivirheen. Se ei myöskään tarkastanut – toisin kuin se kuitenkin totesi kyseisen tuomion 82 ja 83 kohdassa – oliko se Venäjän federaation hallituksen saama tulonlähde koko siltä talouden alalta, jolla toinen valittaja harjoitti toimintaansa, eikä yksinomaan Yandexilta, g alakohdan kriteerissä tarkoitetulla tavalla ”merkittävä”.

317 Kolmas valittaja moittii asiassa C-711/23 P esittämänsä ensimmäisen valitusperusteen ensimmäisessä osassa unionin yleistä tuomioistuinta siitä, että se ymmärsi kolmannen valituksenalaisen tuomion 69–74, 81–83 ja 98 kohdassa väärin tuomioistuinvalvontansa laajuuden korvatessaan neuvoston arvioinnit ja perustelut omilla arvioinneillaan ja perusteluillaan. Vaikka neuvosto pyrki sekä riidanalaisten toimien perusteiden tiivistelmissä että unionin yleisessä tuomioistuimessa esittämillään todisteilla osoittamaan, että MMK muodostaa maksamiensa verojen vuoksi Venäjän federaation hallitukselle merkittävän tulonlähteen, osoittamatta kiinnostusta sitä talouden alaa kohtaan, johon kyseinen yhtiö kuului, tai tarkistamatta, muodostaako kyseinen ala itsessään tällaisen tulonlähteen, unionin yleinen tuomioistuin ei tutkinut, saattoiko neuvosto pätevästi tyytyä tällaisiin perusteluihin, ja otti huomioon muita seikkoja, jotka eivät sisältyneet näihin perusteiden tiivistelmiin, päätelläkseen, että asianomainen talouden ala, jota ei ole edes mainittu kyseisissä perusteiden tiivistelmissä, muodostaa merkittävän tulonlähteen Venäjän federaation hallitukselle.

318 Neljäs valittaja moittii asiassa C-35/24 P esittämänsä ensimmäisen valitusperusteen ensimmäisessä osassa unionin yleistä tuomioistuinta siitä, että se ymmärsi neljännen valituksenalaisen tuomion 56–61 ja 69–74 kohdassa väärin tuomioistuinvalvontansa laajuuden korvatessaan neuvoston arvioinnit ja perustelut omilla arvioinneillaan ja perusteluillaan. Vaikka neuvosto on sekä riidanalaisen päätöksen ja riidanalaisen asetuksen perusteiden tiivistelmissä että unionin yleiselle tuomioistuimelle toimitetuissa todisteissa pyrkinyt osoittamaan, että Uralchem muodostaa taloudellisen merkityksensä vuoksi Venäjän federaation hallitukselle merkittävän tulonlähteen, osoittamatta kuitenkaan kiinnostusta sitä talouden alaa kohtaan, johon kyseinen yhtiö kuului, tai tarkistamatta, muodostaako kyseinen ala itsessään tällaisen tulonlähteen, unionin yleinen tuomioistuin ei näet tutkinut, saattoiko kyseinen toimielin tyytyä tällaisiin perusteluihin. Neljännen valituksenalaisen tuomion 74 kohdasta ilmenee lisäksi, että unionin yleinen tuomioistuin otti huomioon muita seikkoja, jotka eivät sisältyneet näihin perusteiden tiivistelmiin, päätelläkseen, että asianomainen talouden ala muodostaa merkittävän tulonlähteen Venäjän federaation hallitukselle.

319 Neuvosto katsoo, että asiassa C-704/23 P esitetty toinen valitusperuste on jätettävä tutkimatta, koska toisen valittajan argumentaatio on sekava ja sisältää uuden väitteen, jota ei ole esitetty unionin yleisessä tuomioistuimessa, eli väitteen, jonka mukaan neuvosto ei ole viitannut toisten riidanalaisten pysyttämistoimien perusteissa talouden aloihin.

320 Neuvosto katsoo lisäksi, että suurin osa niistä väitteistä, joilla tuetaan asiassa C-35/24 P esitettyä ensimmäistä valitusperustetta, on jätettävä tutkimatta siltä osin kuin niissä pyydetään unionin tuomioistuinta lausumaan tosiseikkoja koskevista kysymyksistä sekä unionin yleisessä tuomioistuimessa esitettyjen todisteiden arvioinnista.

321 Muilta osin neuvosto, jota Tšekin tasavalta, Latvian tasavalta ja komissio tukevat asiassa C-35/24 P, kiistää toisen, kolmannen ja neljännen valittajan argumenttien perusteltavuuden.

2) Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

i) Asiassa C-740/23 P esitetyn toisen valitusperusteen ja asiassa C-35/24 P esitetyn ensimmäisen valitusperusteen ensimmäisen osan tutkittavaksi ottaminen

322 Ensinnäkin toisen valittajan asiassa C-704/23 P tekemänsä valituksen tueksi esittämän toisen valitusperusteen tutkittavaksi ottamisesta on todettava tämän tuomion 157 kohdassa mainitun unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön valossa, että – toisin kuin neuvosto väittää – tämä valitusperuste ei ole sekava. Toinen valittaja moittii näet unionin yleistä tuomioistuinta vaaditulla selkeydellä ja täsmällisyydellä siitä, että se ymmärsi väärin tuomioistuinvalvontansa laajuuden korvatessaan neuvoston toisten riidanalaisten pysyttämistoimien perusteissa esittämät arvioinnin ja päättelyn omalla arvioinnillaan ja päättelyllään siltä osin kuin on kyse siitä kysymyksestä, muodostaako se talouden ala, jolla kyseinen valittaja harjoittaa toimintaansa, merkittävän tulonlähteen Venäjän federaation hallitukselle.

323 Vaikka on totta, että toinen valittaja toteaa kyseisen valitusperusteen yhteydessä, ettei neuvosto ole yksilöinyt näissä perusteissa sitä talouden alaa, jolla hänen oletettiin harjoittavan toimintaansa, on korostettava, ettei kyseinen valittaja tee mitään oikeudellista päätelmää tästä pelkästä huomiosta, jolla ei siis voi olla mitään vaikutusta hänen toisen valitusperusteensa tutkittavaksi ottamiseen.

324 Toiseksi siltä osin kuin neuvosto riitauttaa asiassa C-35/24 P esitetyn ensimmäisen valitusperusteen ensimmäisen osan tutkittavaksi ottamisen, on huomautettava, ettei neljäs valittaja pyri tällä osalla kyseenalaistamaan unionin yleisen tuomioistuimen tosiseikoista ja todisteista tekemää arviointia. Valittaja näet moittii kyseistä tuomioistuinta siitä, että se ymmärsi väärin tuomioistuinvalvontansa laajuuden, kun se korvasi neuvoston tekemät tosiseikkoja koskevat arvioinnit ja perustelut omilla arvioinneillaan ja perusteluillaan, mikä on oikeuskysymys, joka voi olla unionin tuomioistuimen muutoksenhaun yhteydessä harjoittaman valvonnan kohteena (ks. vastaavasti tuomio 7.1.2004, Aalborg Portland ym. v. komissio, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P ja C-219/00 P, EU:C:2004:6, 47 kohta ja tuomio 29.6.2010, komissio v. Alrosa, C-441/07 P, EU:C:2010:377, 67 ja 68 kohta).

325 Tästä seuraa, että asiassa C-704/23 P esitetty toinen valitusperuste ja asiassa C-35/24 P esitetyn ensimmäisen valitusperusteen ensimmäinen osa voidaan ottaa tutkittaviksi.

ii) Asiakysymys

326 Toinen, kolmas ja neljäs valittaja arvostelevat unionin yleistä tuomioistuinta lähinnä siitä, että se ymmärsi toisessa, kolmannessa ja neljännessä valituksenalaisessa tuomiossa väärin tuomioistuinvalvontansa laajuuden korvatessaan neuvoston niiden toimien perusteiden tiivistelmissä, joiden kumoamista he vaativat, esittämät perusteet omilla perusteillaan. Vaikka neuvosto tukeutui katsoakseen, että he toimivat sellaisella talouden alalla, joka muodostaa merkittävän tulonlähteen Venäjän federaation hallitukselle, niiden yhtiöiden verorasitukseen tai taloudelliseen merkitykseen, joissa he harjoittivat toimintaansa, unionin yleinen tuomioistuin ei näet tutkinut perusteiden tämän osan oikeellisuutta ja esitti perusteita, jotka poikkeavat neuvoston perusteista.

327 Tältä osin on huomautettava, että perusoikeuskirjan 47 artiklassa taatun tuomioistuinvalvonnan tehokkuus edellyttää muun muassa, että unionin tuomioistuimet varmistuvat siitä, että päätös, joka koskee asianomaista henkilöä tai yhteisöä erikseen, perustuu riittävän vankkaan tosiseikastoon. Tämä edellyttää niiden tosiseikkojen tarkistamista, joihin viitataan kyseisen päätöksen taustalla olevassa perusteiden tiivistelmässä, jottei tuomioistuinvalvonta rajoittuisi esitettyjen perusteiden abstraktin todennäköisyyden arviointiin vaan kohdistuisi siihen, onko näille perusteille tai ainakin niistä yhdelle, jonka katsotaan sellaisenaan riittävän saman päätöksen tueksi, näyttöä. Tätä varten unionin tuomioistuinten tehtävänä on toteuttaa tällainen tutkinta pyytämällä tarvittaessa unionin toimivaltaista viranomaista toimittamaan tutkinnan kannalta merkityksellisiä tietoja tai todisteita siitä riippumatta, ovatko ne luottamuksellisia. Vaikka kyseisen viranomaisen ei edellytetä esittävän unionin tuomioistuimissa kaikkia tietoja ja todisteita, jotka liittyvät esitettyihin perusteisiin, on kuitenkin tärkeää, että esitetyt tiedot tai todisteet tukevat asianomaista henkilöä vastaan esitettyjä perusteita (tuomio 28.11.2013, neuvosto v. Fulmen ja Mahmoudian, C-280/12 P, EU:C:2013:775, 64, 65 ja 67 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

328 Asioiden C-704/23 P, C-711/23 P ja C-35/24 P osalta on todettava, että kaikissa niissä toimissa, joiden kumoamista toinen, kolmas ja neljäs valittaja vaativat, olevissa perusteiden tiivistelmissä todetaan, että nämä valittajat ovat johtavia liike-elämän edustajia, jotka harjoittavat toimintaa sellaisilla talouden aloilla, jotka muodostavat merkittävän tulonlähteen Venäjän federaation hallitukselle. Unionin yleisen tuomioistuimen oli siis näiden toimien laillisuutta koskevan tuomioistuinvalvontansa yhteydessä tarkastettava etenkin tämän tuomion 125 kohdasta ilmenevän g alakohdan kriteeristä omaksutun tulkinnan mukaisesti ja edellisessä kohdassa mainittua unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntöä soveltaen muun muassa, millä talouden alalla tai aloilla kukin näistä valittajista harjoitti toimintaansa, ja muodostavatko tämä ala tai nämä alat merkittävän tulonlähteen Venäjän federaation hallitukselle, tutkimalla tältä osin neuvoston esittämät todisteet, joista on keskusteltu unionin yleisessä tuomioistuimessa.

329 Unionin yleinen tuomioistuin pyrki kuitenkin tekemään juuri näin toisen valituksenalaisen tuomion 96–109 kohdassa, kolmannen valituksenalaisen tuomion 79–98 kohdassa ja neljännen valituksenalaisen tuomion 67–82 kohdassa. Unionin yleistä tuomioistuinta ei siis voida moittia siitä, että se olisi korvannut neuvoston esittämät perusteet omilla perusteillaan ja siis ymmärtänyt väärin tuomioistuinvalvontansa laajuuden.

330 Siltä osin kuin toinen, kolmas ja neljäs valittaja arvostelevat unionin yleistä tuomioistuinta siitä, ettei se vain tarkastanut, oliko neuvosto tehnyt arviointivirheen, kun se päätteli niiden toimien, joiden kumoamista he vaativat, perusteiden tiivistelmissä mainittujen niiden yhtiöiden, joissa valittajat harjoittivat toimintaansa, verorasitusta tai taloudellista merkitystä koskevien tietojen

perusteella, että kyseiset talouden alat muodostavat merkittävän tulonlähteen Venäjän federaation hallitukselle, tai siitä, että tässä yhteydessä otettiin huomioon muita seikkoja, jotka eivät ilmene näistä perusteiden tiivistelmistä, on katsottava yhtäältä, että nämä tiedot eivät välttämättä liity g alakohdan kriteerin siihen osaan, joka koskee talouden alasta muodostuvan tulonlähteen merkittävyyttä, mutta ne voivat liittyä – kuten tämän tuomion 168 ja 192 kohdasta ilmenee – kyseisen kriteerin siihen osaan, joka koskee sitä, onko asianomainen liike-elämän edustaja johtava liike-elämän edustaja.

331 Toisaalta on joka tapauksessa niin, että – kuten tämän tuomion 327 kohdassa mainitusta unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä ilmenee – neuvostolla ei ollut velvollisuutta esittää unionin tuomioistuimille kaikkia tietoja ja todisteita, jotka liittyvät siinä toimessa, jonka kumoamista vaaditaan, esitettyihin perusteisiin, koska näiden tuomioistuinten on ainoastaan varmistuttava tuomioistuinvalvontansa yhteydessä siitä, että niille esitetyt tiedot tai todisteet tukevat riittävästi asianomaisen henkilön osalta esitettyjä perusteita.

332 Kaiken edellä esitetyn perusteella asiassa C-704/23 P esitetty toinen valitusperuste ja asioissa C-711/23 P ja C-35/24 P esitetyn ensimmäisen valitusperusteen ensimmäinen osa on hylättävä.

b) Asiassa C-704/23 P esitetyn ensimmäisen valitusperusteen toisen osan ensimmäinen väite, asiassa C-711/23 P esitetyn ensimmäisen valitusperusteen toinen osa ja neljännen valitusperusteen neljännestä kuudenteen osa, asiassa C-35/24 P esitetyn ensimmäisen valitusperusteen toinen ja kolmas osa ja neljännen valitusperusteen ensimmäinen osa ja toisen osan toinen väite sekä asiassa C-111/24 P esitetyt viides ja kuudes valitusperuste

1) Asiassa C-704/23 P esitetyn ensimmäisen valitusperusteen toisen osan ensimmäinen väite

i) Asianosaisten lausumat

333 Toinen valittaja väittää asiassa C-704/23 P esittämänsä ensimmäisen valitusperusteen toisen osan ensimmäisessä väitteessä, ettei unionin yleinen tuomioistuin soveltanut hänen tapauksessaan asianmukaisesti merkittävän tulonlähteen käsitettä. Vaikka unionin yleinen tuomioistuin totesi toisen valituksenalaisen tuomion 82 ja 83 kohdassa, että g alakohdan kriteeriä sovellettaessa huomioon otettavat tulot ovat niiden talouden alojen tuloja, joilla johtava liike-elämän edustaja harjoittaa toimintaansa, se tukeutui kyseisen tuomion 98–103 kohdassa yksinomaan Yandexia koskeviin tietoihin ekstrapoloidakseen yhden ainoan todisteen, joka on otettu huomioon vääristyneellä tavalla, perusteella sen, että talouden ala, jolla Yandex toimii, muodostaa merkittävän tulonlähteen Venäjän federaation hallitukselle. Näin tehdessään unionin yleinen tuomioistuin myös käänsi todistustaakan ja määritti tosiseikat ilman mitään merkityksellistä todistetta.

334 Neuvosto katsoo, että toinen valittaja pyrkii tällä väitteellä kyseenalaistamaan unionin yleinen tuomioistuimen todisteista tekemän arvioinnin eikä se pyri tuomaan esiin oikeuskysymystä, joten tämä väite on jätettävä tutkimatta. Se kiistää lisäksi kyseisen valittajan argumenttien perusteltavuuden.

ii) Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

335 Asiassa C-704/23 P esitetyn ensimmäisen valitusperusteen toisen osan ensimmäisen väitteen tutkittavaksi ottamisesta on todettava, että – toisin kuin neuvosto väittää – toinen valittaja ei pyri kyseenalaistamaan unionin yleisen tuomioistuimen todisteista tekemää arviointia vaan hän moittii kyseistä tuomioistuinta yhtäältä siitä, että se teki oikeudellisen virheen, kun se vain tarkasti toisen valituksenalaisen tuomion 82 ja 83 kohdassa omaksuttua g alakohdan kriteerin tulkintaa huomioon ottamatta, muodostaako Yandex merkittävän tulonlähteen Venäjän federaation hallitukselle, vaikka tällaisen tarkastuksen olisi pitänyt koskea sitä talouden alaa kokonaisuudessaan, johon kyseinen yhtiö kuului, ja toisaalta siitä, että se otti ainoan tätä alaa koskevan todisteen huomioon vääristyneellä tavalla. Todisteen vääristyneellä tavalla huomioon ottaminen on kuitenkin tämän tuomion 158 kohdassa mainitun unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan oikeuskysymys, joka kuuluu unionin tuomioistuimen toimivaltaan muutoksenhaun yhteydessä.

336 Asiakysymyksestä on todettava, että – kuten toinen valittaja väittää ja kuten unionin yleinen tuomioistuin itsekin myöntää toisen valituksenalaisen tuomion 103 kohdassa – voidakseen katsoa kyseisessä kohdassa sekä kyseisen tuomion 107 ja 108 kohdassa, että Venäjän tietotekniikka- ja viestintäala muodostaa g alakohdan kriteerissä tarkoitetun merkittävän tulonlähteen Venäjän federaation hallitukselle, unionin yleinen tuomioistuin tukeutui kyseisen tuomion 98–106 kohdassa olennaisilta osin tietoihin, jotka eivät koskeneet tätä talouden alaa kokonaisuudessaan vaan jotka koskivat ainoastaan Yandexia.

337 On kuitenkin korostettava, että yhtä yritystä koskevat tiedot voivat tietyissä olosuhteissa olla merkityksellinen seikka arvioitaessa sitä, muodostaako se talouden ala, johon yritys kuuluu, asianomaiselle valtiolle merkittävän tulolähteen, erityisesti silloin, kun kyseinen yritys on yksi kyseisen valtion suurimmista ja kun kyseisen yrityksen tälle valtiolle tuottamat tulot ovat jo sinällään merkittäviä.

338 Nyt käsiteltävässä tapauksessa unionin yleinen tuomioistuin totesi toisen valituksenalaisen tuomion 98–102 kohdassa, että Yandex on yhtiö, joka tarjoaa Venäjällä tärkeintä internetin hakukonetta, joka on Venäjän Google, joka on noteerattu Nasdaqissa, jolla oli yli 100 miljoonaa käyttäjää kuukaudessa, jonka liikevaihto on arviolta 500 miljardia Venäjän ruplaa (n. 6 miljardia euroa), joka toimii strategisella kasvusektorilla ja joka myötävaikuttaa Venäjän talouden eri sektoreihin ekosysteeminä, joka palvelee kymmeniä miljoonia kuluttajia ja yrityksiä Venäjällä.

339 Unionin yleinen tuomioistuin siis totesi, että Yandex toimii Venäjän tietotekniikka- ja viestintäalan johtavana yrityksenä ja tämän alan laajentumisen moottorina talouden alalla, jolle on ominaista eksponentiaalinen kasvu, ja tarjoaa erilaisia palveluja ja tuotteita ja sillä on suuri määrä asiakkaita ja käyttäjiä. Se päätteli tämän perusteella toisen valituksenalaisen tuomion 103 kohdassa, että tällaisen alan on ”välttämättä” katsottava muodostavan merkittävän tulonlähteen Venäjän federaation hallitukselle. Unionin yleinen tuomioistuin vahvisti tämän analyysin vielä kyseisen tuomion 103 ja 106 kohdassa luvuilla, jotka osoittavat Venäjän tietotekniikka- ja viestintäalan merkityksen bruttokansantuotteena (BKT) ja työntekijöiden määränä ilmaistuna, sekä sillä, että tämän alan toimintoihin ja virtoihin kohdistuvat verot on otettava huomioon, koska ne tuottavat välillisesti merkittäviä tuloja kyseiselle hallitukselle.

340 Kun unionin yleinen tuomioistuin omaksui tällaisen päättelyn, se tukeutui siis riittävän konkreettisten, täsmällisten ja yhtäpitävien todisteiden kokonaisuuteen, joka on omiaan osoittamaan erityisesti kyseisellä alalla toimivaa tärkeintä yhtiötä koskevien tietojen perusteella, että neuvosto oli voinut perustellusti katsoa, että kyseinen ala muodostaa merkittävän tulonlähteen Venäjän federaation hallitukselle.

341 Tarvitsematta tutkia toisen valituksenalaisen tuomion 103 kohdassa mainitun puhtaasti tukevan todisteen väitettyä vääristyneellä tavalla huomioon ottamista toinen valittaja ei siis voi pätevästi väittää, että unionin yleinen tuomioistuin nojautui pelkästään tähän todisteeseen ja että se käänsi siis todistustaakan.

342 Edellä esitetyn perusteella asiassa C-704/23 P esitetyn ensimmäisen valitusperusteen toisen osan ensimmäinen väite on hylättävä.

2) Asiassa C-711/23 P esitetyn ensimmäisen valitusperusteen toinen osa ja neljännen valitusperusteen neljännestä kuudenteen osa

i) Asianosaisten lausumat

343 Kolmas valittaja väittää asiassa C-711/23 P tekemänsä valituksen tueksi esitetyn ensimmäisen valitusperusteen toisessa osassa, että unionin yleinen tuomioistuin otti muun muassa kolmannen valituksenalaisen tuomion 86 ja 88 kohdassa todisteet huomioon vääristyneellä tavalla ja korvasi neuvoston arvioinnin omalla arvioinnillaan, kun se käytti neuvoston toimittamia todisteita sen toteamiseksi, että kyseessä oleva talouden ala muodostaa merkittävän tulonlähteen Venäjän federaation hallitukselle, vaikka nämä todisteet liittyivät sen yhtiön, jossa kolmas valittaja harjoitti toimintaansa, eli MMK:n maksamien verojen määrään sekä kyseisen yhtiön asemaan ja merkitykseen tällä alalla.

344 Kolmas valittaja huomauttaa neljännen valitusperusteensa neljännen osan tueksi, että unionin yleinen tuomioistuin otti sille esitetyt tosiseikat ja todisteet huomioon vääristyneellä tavalla, minkä johdosta se käänsi neuvostolle tavallisesti kuuluvan todistustaakan. Vaikka unionin yleinen tuomioistuin totesi kolmannen valituksenalaisen tuomion 81 kohdassa, että g alakohdan kriteeriä sovellettaessa huomioon otettavat tulot ovat niiden talouden alojen tuloja, joilla johtava liike-elämän edustaja harjoittaa toimintaansa, se näet tukeutui kyseisen tuomion 86–89 kohdassa yksinomaan MMK:ta koskeviin tietoihin päätelläkseen niiden perusteella kyseisen tuomion 90 kohdassa, että Venäjän metallurgian ala muodostaa merkittävän tulonlähteen Venäjän federaation hallitukselle. Ainoaa todistetta, jolla on yhteys tähän päätelmään, on tarkasteltu kyseisen tuomion 86 ja 93 kohdassa, mutta sillä ei ole merkitystä siltä osin kuin siinä viitataan Venäjän federaation tuleviin verotuloja koskeviin odotuksiin.

345 Neuvosto ei joka tapauksessa ole esittänyt mitään todistetta, jonka perusteella voitaisiin osoittaa, että tulonlähde, jota metallurgian ala merkitsee Venäjän federaation hallitukselle, on todellakin merkittävä kyseisen hallituksen budjetin kokonaistuloihin verrattuna. Kolmannen valituksenalaisen tuomion 90 kohdassa esitetty unionin yleisen tuomioistuimen päätelmä on siis aineellisesti virheellinen eikä sitä ole tuettu. Kyseisen tuomion 92 kohdassa unionin yleinen tuomioistuin ei myöskään analysoinut asianmukaisesti kolmannen valittajan esittämiä todisteita, minkä vuoksi se esitti hypoteettisen arvioinnin ja teki ristiriitaisen päätelmän.

346 Kolmas valittaja väittää neljännen valitusperusteensa viidennessä osassa, että unionin yleinen tuomioistuin teki kolmannen valituksenalaisen tuomion 87 kohdassa oikeudellisen virheen, kun se rikkoi todistustaakkaa koskevia sääntöjä ja loukkasi puolustautumisoikeuksia siltä osin kuin se oletti – käyttämällä kyseisessä kohdassa ilmaisua ”ei ole epäilystäkään”–, että Venäjän metallurgian ala muodostaa merkittävän tulonlähteen Venäjän federaation hallitukselle.

347 Neljännen valitusperusteensa kuudennessa osassa kolmas valittaja moittii unionin yleistä tuomioistuinta siitä, että se katsoi kolmannen valituksenalaisen tuomion 98 kohdassa, että asianomaisen talouden alan osalta maksetut pakolliset verot voivat oikeuttaa rajoittavien toimenpiteiden toteuttamisen luonnollisen henkilön osalta. Koska verojen maksaminen on lakisääteinen velvollisuus, jota luonnolliset henkilöt ja oikeushenkilöt eivät voi välttää, rajoittavien toimenpiteiden kohteena olevalla henkilöllä ei näet ole mitään mahdollisuutta käyttäytyä siten, ettei häneen enää sovelleta näitä toimenpiteitä.

348 Neuvosto kiistää kolmannen valittajan asiakysymyksen osalta esittämien argumenttien perusteltavuuden ja täsmentää, että siltä osin kuin kyseinen valittaja kiistää todisteiden riittävyyden ja pyrkii siis siihen, että ne tutkitaan uudelleen, nämä väitteet on jätettävä tutkimatta.

ii) Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

349 Aluksi on todettava, että kaikki kolmannen valittajan ensimmäisen valitusperusteensa toisen osan ja neljännen valitusperusteensa neljännestä kuudenteen osan tueksi esittämät väitteet voidaan ottaa tutkittaviksi. Näillä väitteillä kolmas valittaja näet riitauttaa tietyt unionin yleisen tuomioistuimen tutkimat tosiseikat ja todisteet sillä perusteella, että unionin yleinen tuomioistuin otti ne huomioon vääristyneellä tavalla tai että se korvasi neuvoston päättelyn omalla päättelyllään tai rikkoi todistustaakkaa koskevia sääntöjä. Tällaiset väitteet ovat kuitenkin kysymyksiä, jotka voidaan saattaa unionin tuomioistuimen valvonnan piiriin muutoksenhaun yhteydessä tämän tuomion 158, 226 ja 324 kohdassa mainitun oikeuskäytännön perusteella.

350 Aluksi on todettava niistä väitteistä, joilla kolmas valittaja moittii ensimmäisen valitusperusteensa toisessa osassa ja neljännen valitusperusteensa neljännessä ja viidennessä osassa unionin yleistä tuomioistuinta siitä, että se otti kolmannen valituksenalaisen tuomion 86–89 kohdassa todisteet huomioon vääristyneellä tavalla tai käytti perusteluissa olettamaa ja siis käänsi todistustaakan, että ne on hylättävä siltä osin kuin kyseinen valittaja tulkitsee näitä kohtia virheellisesti.

351 Unionin yleinen tuomioistuin analysoi näet aluksi kolmannen valituksenalaisen tuomion 86 kohdassa kahta todistetta, joiden perusteella voitiin sen toteamusten mukaan ”helposti” päätellä, että metallurgian ala muodostaa merkittävän tulonlähteen Venäjän federaation hallitukselle. Toisin kuin kolmas valittaja väittää, nämä kaksi todistetta – vaikka MMK esittikin niistä toisen – liittyivät tältä osin kaikkiin niihin verotuloihin, joita Venäjän metallurgian ala saattoi tuottaa kyseiselle hallitukselle riidanalaisten toimien kattaman ajanjakson aikana, eivätkä ne liittyneet pelkästään MKK:n maksamiin veroihin, joten unionin yleinen tuomioistuin ei ottanut niitä huomioon vääristyneellä tavalla.

352 Unionin yleinen tuomioistuin ei myöskään suinkaan jättänyt huomiotta sitä, että näissä todisteissa viitattiin vain kyseistä ajanjaksoa koskeviin ennusteisiin, vaan se katsoi kolmannen valituksenalaisen tuomion 93 kohdassa, että niillä oli merkittävä todistusvoima siitä syystä, että ne ”osoittavat niiden tulojen merkittävyyden, joita tältä alalta saattaa kertyä Venäjän valtion budjettiin”. Tämän tuomion 158 kohdassa mainitun unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan tämä kyseisten todisteiden todistusvoiman arviointi ei kuitenkaan kuulu unionin

tuomioistuimen muutoksenhaun yhteydessä harjoittaman tuomioistuinvalvonnan piiriin lukuun ottamatta sitä tilannetta, että unionin yleinen tuomioistuin on ottanut todisteet huomioon vääristyneellä tavalla.

353 Unionin yleinen tuomioistuin päätteli näin ollen kolmannen valituksenalaisen tuomion 87 kohdassa, että vaikka neuvosto ei ollut toimittanut Venäjän federaation hallituksen metallurgian alalta saamia tuloja koskevia numerotietoja, ”ei ol[lut] epäilystäkään” siitä, että kyseinen ala muodostaa merkittävän tulonlähteen kyseiselle hallitukselle, ja tämä arviointi on ymmärrettävä unionin yleisen tuomioistuimen kyseisen tuomion 86 kohdassa aiemmin esittämien tosiseikkoja koskevien toteamusten perusteella eikä olettamana, jonka kyseinen tuomioistuin olisi hyväksynyt neuvoston hyväksi.

354 Unionin yleinen tuomioistuin tutki vasta tämän jälkeen kolmannen valituksenalaisen tuomion 88 ja 89 kohdassa MMK:n aseman ja merkityksen Venäjän metallurgian alalla vahvistaakseen tämän päätelmän. Tätä puhtaasti tältä alalta satuja tuloja koskevien todisteiden analyysiä tukevaa tutkintaa ei voida arvostella, koska – kuten tämän tuomion 337 kohdasta ilmenee – yhtä yritystä koskevat tiedot voivat tietyissä olosuhteissa olla osoitus siitä, että talouden ala, johon kyseinen yritys kuuluu, muodostaa merkittävän tulonlähteen jonkun valtion hallitukselle, erityisesti silloin, kun kyseinen yritys on – kuten MMK on kolmannen valituksenalaisen tuomion edellä mainituissa kohdissa esitettyjen unionin yleisen tuomioistuimen toteamusten mukaan – yksi asianomaisen alan suurimmista yrityksistä ja muodostaa jo yksinään merkittävän tulonlähteen Venäjän federaation hallitukselle.

355 Kolmannen valittajan väitteestä, jonka mukaan kolmannen valituksenalaisen tuomion 90 kohdassa oleva unionin yleisen tuomioistuimen päätelmä on aineellisesti virheellinen eikä sitä ole tuettu, koska neuvosto ei ole esittänyt mitään näyttöä, joka osoittaisi, että tulonlähde, jonka metallurgian ala muodostaa Venäjän federaation hallitukselle, on todellakin huomattava kyseisen hallituksen budjetin kokonaistuloihin verrattuna, on riittävää muistuttaa, että – kuten tämän tuomion 138 kohdassa on todettu ja kuten myös unionin yleinen tuomioistuin katsoi perustellusti kolmannen valituksenalaisen tuomion 92 kohdassa – g alakohdan kriteerissä tarkoitettu merkittävän tulonlähteen käsite ei merkitse velvollisuutta ottaa huomioon sitä, miten suuren osuuden kyseisen hallituksen tietyltä talouden alalta saamat tulot muodostavat kyseisen hallituksen budjettituloista kokonaisuudessaan.

356 Lopuksi on hylättävä neljännen valitusperusteen kuudes osa, jossa kolmas valittaja moittii unionin yleistä tuomioistuinta siitä, että se katsoi kolmannen valituksenalaisen tuomion 98 kohdassa, että asianomaisen talouden alan osalta maksetut pakolliset verot voitiin ottaa huomioon määritettäessä tästä alasta muodostuvan tulolähteen merkittävyyttä. Kuten unionin yleinen tuomioistuin totesi tässä kohdassa perustellusti ja kuten myös tämän tuomion 140 kohdasta ilmenee, merkittävän tulonlähteen käsite kattaa näet kaikki kyseisen talouden alan tuottamat tulot, mikä edellyttää muun muassa kyseisellä alalla toimivien yhtiöiden maksamien verojen huomioon ottamista. Sillä, että verojen maksaminen on lakisääteinen velvollisuus, jota näihin aloihin kuuluvat henkilöt eivät voi välttää, ei siis ole merkitystä tutkittaessa kyseisestä alasta muodostuvan tulolähteen merkittävyyttä.

357 Edellä esitetyn perusteella asiassa C-711/23 P esitetyn ensimmäisen valitusperusteen toinen osa on ja neljännen valitusperusteen neljännestä kuudenteen osa on hylättävä.

3) Asiassa C-35/24 P esitetyn ensimmäisen valitusperusteen toinen ja kolmas osa sekä neljännen valitusperusteen ensimmäinen osa ja toisen osan toinen väite

i) Asianosaisten lausumat

358 Asiassa C-35/24 P esittämänsä ensimmäisen valitusperusteen toisessa osassa neljäs valittaja väittää, että unionin yleinen tuomioistuin otti muun muassa neljännen valituksenalaisen tuomion 72 kohdassa neuvoston esittämät todisteet huomioon vääristyneellä tavalla ja korvasi neuvoston arvioinnin omalla arvioinnillaan, kun se katsoi näiden todisteiden perusteella, että kyseessä oleva talouden ala muodostaa merkittävän tulonlähteen Venäjän federaation hallitukselle, vaikka todisteet liittyivät g alakohdan kriteerin muihin osatekijöihin, kuten siihen, että asianomaisen liike-elämän edustajan on oltava johtava liike-elämän edustaja.

359 Neljäs valittaja väittää ensimmäisen valitusperusteensa kolmannessa osassa, että unionin yleinen tuomioistuin rikkoi neljännen valituksenalaisen tuomion 75 kohdassa todistustaakkaa koskevia sääntöjä siltä osin kuin se oletti kyseisessä kohdassa käyttämällä ilmaisua ”ei ole epäilystäkään”, että lannoiteala muodostaa merkittävän tulonlähteen Venäjän federaation hallitukselle.

360 Neljännen valitusperusteensa ensimmäisessä osassa neljäs valittaja väittää, että unionin yleinen tuomioistuin teki neljännen valituksenalaisen tuomion 72–75 kohdassa oikeudellisen virheen, kun se käytti perusteluissa olettamaa ja käänsi siis todistustaakan siltä osin kuin se päätteli lannoitealan strategisesta merkityksestä Venäjän federaatiolle, että kyseinen ala muodostaa väistämättä merkittävän tulonlähteen Venäjän federaation hallitukselle. Unionin yleisen tuomioistuimen päättelyä voitaisiin vaihtoehtoisesti tarkastella myös g alakohdan kriteerin ulottuvuuden laajentamisena siten, että unionin yleinen tuomioistuin rinnasti ”talouden alat, jotka muodostavat merkittävän tulonlähteen Venäjän federaation hallitukselle”, kaikkiin talouden aloihin, joilla on strategista merkitystä Venäjän federaatiolle valtiona.

361 Neljännen valitusperusteensa toisen osan toisessa väitteessä valittaja moittii unionin yleistä tuomioistuinta siitä, ettei se tutkinut kahta valittajan ensimmäisessä oikeusasteessa esittämää argumenttia eli argumenttia, jonka mukaan lannoitealan osuus Venäjän federaation hallituksen tuloista on vähäinen, ja argumenttia, jonka mukaan Venäjän federaation lainsäädännössä säädetään lannoitteiden vientiin sovellettavasta arvonlisäveron nollaverokannasta. Näiden laiminlyöntien vuoksi neljäs valituksenalainen tuomio on puutteellisesti perusteltu.

362 Neljännen valittajan ensimmäisen valitusperusteen osalta neuvosto katsoo, että suurin osa tämän valitusperusteen tueksi esitetyistä väitteistä on jätettävä tutkimatta siltä osin kuin ne liittyvät tosiseikkoja koskeviin kysymyksiin ja unionin yleisessä tuomioistuimessa esitettyjen todisteiden arviointiin.

363 Neljännen valitusperusteen toisen osan toisesta väitteestä neuvosto katsoo, että kysymys siitä, voidaanko Venäjän lannoitealalta saatuja tuloja pitää ”merkittävinä”, kuuluu todisteiden tosiasialliseen arviointiin, jota unionin tuomioistuin ei voi tutkia uudelleen.

364 Asiakysymyksen osalta neuvosto, jota Latvian tasavalta ja komissio tukevat asiassa C-35/24 P, kiistää neljännen valittajan argumenttien perusteltavuuden.

ii) Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

365 Aluksi on todettava, että ensimmäisen valitusperusteen toinen ja kolmas osa sekä neljännen valitusperusteen toisen osan toinen väite voidaan ottaa tutkittavaksi. Neljäs valittaja väittää näet ensimmäisen valitusperusteensa toisessa osassa, että todisteet on otettu huomioon vääristyneellä tavalla ja että unionin yleisen tuomioistuimen harjoittaman tuomioistuinvalvonnan laajuus on ymmärretty väärin, ensimmäisen valitusperusteensa kolmannessa osassa, että todistustaakkaa koskevia sääntöjä on rikottu, ja neljännen valitusperusteen toisen osan toisessa väitteessä, että perusteluvelvollisuutta ei ole noudatettu. Kuten tämän tuomion 101, 158, 226 ja 324 kohdassa mainitusta unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä ilmenee, kaikki nämä väitteet ovat kuitenkin oikeuskysymyksiä, joiden tutkiminen kuuluu unionin tuomioistuimen toimivaltaan muutoksenhaun yhteydessä.

366 Asiakysymyksen osalta on todettava ensinnäkin niistä väitteistä, joilla neljäs valittaja moittii ensimmäisen valitusperusteensa toisessa ja kolmannessa osassa sekä neljännen valitusperusteensa ensimmäisessä osassa unionin yleistä tuomioistuinta siitä, että se otti neljännen valituksenalaisen tuomion 72–75 kohdassa todisteet huomioon vääristyneellä tavalla tai käänsi todistustaakan käyttämällä perusteluissa olettamaa tai ymmärsi väärin tuomioistuinvalvontansa laajuuden, että nämä väitteet on hylättävä siltä osin kuin ne perustuvat kyseisten kohtien virheelliseen tulkintaan.

367 Sitä, että unionin yleinen tuomioistuin otti neljännen valituksenalaisen tuomion 72 kohdassa huomioon Uralchemin ja Uralkalin taloudellista merkitystä koskevat todisteet selvittääkseen, muodostaako lannoiteala Venäjän federaation hallitukselle merkittävän tulonlähteen, ei ensinnäkään voida pitää näiden todisteiden vääristyneellä tavalla huomioon ottamisena eikä unionin yleinen tuomioistuimen harjoittaman tuomioistuinvalvonnan laajuuden väärin ymmärtämisenä. Kuten tämän tuomion 337 ja 354 kohdasta ilmenee, yritystä koskevat tiedot voivat tietyissä olosuhteissa olla osoitus jonkin talouden alan Venäjän federaation hallitukselle muodostaman tulonlähteen merkittävyydestä erityisesti silloin, kun kyseinen yritys on – kuten Uralchem ja Uralkal ovat neljännen valituksenalaisen tuomion 72–75 kohdassa esitettyjen unionin yleisen tuomioistuimen toteamusten valossa – yksi asianomaisen alan tärkeimmistä yrityksistä.

368 Merkitystä ei myöskään ole sillä, että näitä todisteita voidaan käyttää myös muun muassa sen osoittamiseksi, että asianomainen liike-elämän edustaja on johtava liike-elämän edustaja, koska unionin yleisen tuomioistuimen on tuomioistuinvalvontansa, jonka laajuus on palautettu mieleen tämän tuomion 327 kohdassa, puitteissa varmistuttava siitä, että sille esitetyt todisteet tukevat toimivaltaisen unionin viranomaisen kyseisen henkilön osalta esittämiä perusteita. Koska nyt käsiteltävässä tapauksessa neuvoston neljännen valittajan osalta esittämissä perusteissa todetaan muun muassa, että hän ”toimii – – sellaisilla talouden aloilla, jotka muodostavat merkittävän tulonlähteen Venäjän federaation hallitukselle”, unionin yleinen tuomioistuin pyrki oikeudellista virhettä tekemättä tarkistamaan neuvoston toimittamien todisteiden perusteella, muodostaako se talouden ala, jolla kyseinen valittaja harjoitti toimintaansa, merkittävän tulonlähteen kyseiselle hallitukselle.

369 Ei ole toiseksi mahdollista katsoa, että unionin yleinen tuomioistuin olisi erityisesti neljännen valituksenalaisen tuomion 74 kohdassa käyttänyt perusteluissa olettamaa ja kääntänyt siis todistustaakan tai että se olisi laajentanut g alakohdan kriteerin ulottuvuutta. Unionin yleinen tuomioistuin totesi näet sille esitettyjen todisteiden, joiden huomioon ottamiseen vääristyneellä tavalla neljäs valittaja ei vetoa tai – kuten tämän tuomion 367 kohdasta ilmenee – joiden väitettyä

huomioon ottamista vääristyneellä tavalla ei ole näytetty toteen, perusteella, että Venäjä on hyvin tärkeä maailmanlaajuinen toimija lannoitealalla ja että sillä on merkittävä asema maatalouselintarvikkeiden alalla sekä Venäjällä että maailmanlaajuisesti. Näiden tosiseikkoja koskevien toteamusten perusteella voidaan kuitenkin turvautumatta mihinkään olettamaan osoittaa, että Venäjän lannoiteala muodostaa asemansa, painoarvonsa ja sillä toimituksille maailmanlaajuisesti ja Venäjän federaatiolle olevan merkityksensä vuoksi sekä kyseisellä alalla toimivien Uralchemin ja Uralkalin merkityksen johdosta välttämättä merkittävän tulonlähteen Venäjän federaation hallitukselle.

370 Unionin yleinen tuomioistuin saattoi näin ollen perustellusti päätellä tämän nojalla etenkin neljännen valituksenalaisen tuomion 75 kohdassa, että vaikka neuvosto ei ollut toimittanut Venäjän federaation hallituksen lannoitealalta saamia tuloja koskevia numerotietoja, ”ei ol[lut] epäilystäkään” siitä, että kyseinen ala muodostaa merkittävän tulonlähteen kyseiselle hallitukselle.

371 Toiseksi on huomautettava neljännen valitusperusteen toisen osan toisesta väitteestä, jolla neljäs valittaja moittii unionin yleistä tuomioistuinta siitä, ettei se lausunut tietyistä hänen argumenteistaan, että tämän tuomion 101 kohdassa mainitun unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan unionin yleisellä tuomioistuimella oleva perusteluvelvollisuus ei velvoita sitä esittämään selvitystä, jossa seurattaisiin tyhjentävästi ja kohta kohdalta kaikkia riidan osapuolten esittämiä päätelmiä, joten nämä perustelut voivat olla implisiittisiä, kunhan osapuolet saavat niiden avulla selville syyt, joiden vuoksi unionin yleinen tuomioistuin ei ole hyväksynyt osapuolten argumentteja, ja unionin tuomioistuimella on käytettävissään riittävät tiedot, jotta se kykenee harjoittamaan laillisuusvalvontaansa.

372 On kuitenkin todettava yhtäältä, että kun otetaan huomioon unionin yleisen tuomioistuimen neljännen valituksenalaisen tuomion 72–74 kohdassa esittämät ja tämän tuomion 369 kohdassa tiivistetysti esitetyt tosiseikkoja koskevat toteamukset ja arvioinnit, neljäs valittaja saattoi ymmärtää, että unionin yleinen tuomioistuin oli implisiittisesti mutta välttämättä hylännyt hänen argumenttinsa, jonka mukaan lannoitealan osuus Venäjän federaation hallituksen budjetista on vähäinen, ja että se oli siis katsonut, että merkittävää tulonlähdettä on arvioitava sellaisenaan eikä kyseiseen budjettiin nähden.

373 Toisaalta kyseinen valittaja saattoi myös päätellä samoista neljännen valituksenalaisen tuomion kohdista, että kun otetaan huomioon Venäjän hyvin tärkeä asema lannoitealalla maailmanlaajuisesti ja tämän alan merkitys maatalouselintarvikkeiden piirissä Venäjällä ja koko maailmassa, se, että kyseisen kolmannen maan lainsäädännössä säädetään lannoitteiden vientiin sovellettavasta arvonlisäveron nollaverokannasta, ei riittänyt kyseenalaistamaan Venäjän federaation hallituksen lannoitealalta saamien tulojen merkittävyyttä varsinkaan, kun arvonlisävero ei ole ainoa tältä alalta saatujen tulojen lähde.

374 Edellä esitetyn perusteella asiassa C-35/24 P esitetyn ensimmäisen valitusperusteen toinen ja kolmas osa sekä neljännen valitusperusteen ensimmäinen osa ja toisen osan toinen väite on hylättävä.

4) Asiassa C-111/24 P esitetyt viides ja kuudes valitusperuste

i) Asianosaisten lausumat

375 Viides valittaja väittää asiassa C-111/24 P tekemänsä valituksen tueksi esitetyssä viidennessä valitusperusteessa, että unionin yleinen tuomioistuin otti vääristyneellä tavalla huomioon viidennen valituksenalaisen tuomion 74 kohdassa mainitun todisteen nro 2. Unionin yleinen tuomioistuin totesi tässä kohdassa, että Venäjän suurimpien verovelvollisten luokittelu, johon tässä todisteessa viitataan, on vahvistettu Venäjän liittovaltion veroviraston määräyksellä, vaikka viides valittaja oli esittänyt unionin yleiselle tuomioistuimelle toimittamassaan vastauskirjelmässä kyseisen määräyksen tekstin ja todennut, että määräyksessä ainoastaan vahvistetaan kriteerit nimeämättä missään vaiheessa mitään yritystä tai tekemättä minkäänlaista luokittelua. Kun otetaan huomioon se, että unionin yleinen tuomioistuin saattoi kyseisen tuomion 106 kohdassa päätellä ainoastaan todisteen nro 2 perusteella, että neuvosto oli voinut perustellusti katsoa, että pankkiala muodostaa merkittävän tulonlähteen Venäjän federaation hallitukselle, tästä vääristyneellä tavalla huomioon ottamisesta seuraa, ettei tätä kohtaa ole perusteltu riittävästi.

376 Viides valittaja katsoo kuudennessa valitusperusteessaan, että unionin yleinen tuomioistuin perusteli viidennen valituksenalaisen tuomion 106 kohtaa puutteellisesti, ristiriitaisesti ja ilman mitään todisteita, kun se päätteli virheellisesti Alfa Bankin maksamisen verojen suuruuden perusteella, että pankkiala muodostaa kokonaisuudessaan merkittävän tulonlähteen Venäjän federaation hallitukselle. Sen perusteella, että yhtiö on yksi sen talouden alan tärkeimmistä yhtiöistä, johon se kuuluu, ei näet voida osoittaa, että kyseinen ala muodostaa merkittävän tulonlähteen asianomaisen maan hallitukselle. Näin on myös siinä tapauksessa, että – kuten unionin yleinen tuomioistuin katsoi implisiittisesti viidennen valituksenalaisen tuomion 106 kohdassa – asianomainen yhtiö on yksi maan suurimmista verovelvollisista, koska unionin yleinen tuomioistuin ei voi tehdä johtopäätöksiä tai oletuksia.

377 Neuvosto kiistää viidennen valittajan argumenttien perusteltavuuden.

ii) Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

378 Viidennen valitusperusteen osalta on muistutettava, että valittajan, joka väittää unionin yleisen tuomioistuimen ottaneen tosiseikat tai selvitysaineiston huomioon vääristyneellä tavalla, on SEUT 256 artiklan, Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 58 artiklan ensimmäisen kohdan ja unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 168 artiklan 1 kohdan d alakohdan mukaan ilmoitettava täsmällisesti ne seikat, jotka se katsoo unionin yleisen tuomioistuimen ottaneen huomioon vääristyneellä tavalla, ja näytettävä toteen ne arviointivirheet, joiden takia unionin yleinen tuomioistuin on valittajan mukaan päätynyt niiden ottamiseen huomioon vääristyneellä tavalla. Vakiintuneessa oikeuskäytännössä on lisäksi katsottu, että vääristyneellä tavalla huomioon ottamisen on ilmettävä asiakirja-aineistosta selvästi ilman, että tosiseikastoa ja selvitysaineistoa on tarpeen ryhtyä arvioimaan uudelleen (tuomio 13.3.2025, Shuvalov v. neuvosto, C-271/24 P, EU:C:2025:180, 34 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

379 Nyt käsiteltävässä tapauksessa on todettava, että unionin yleisen tuomioistuimen viidennen valituksenalaisen tuomion 74 kohdassa tutkima todiste nro 2 on internetsivustolta otettu artikkeli, joka koskee Venäjän suurimpia verovelvollisia vuonna 2020 ja jossa viitataan Venäjän liittovaltion veroviraston määräykseen. Vaikka on totta, että – kuten viides valittaja väittää – kyseisen määräyksen, jonka tekstin kyseinen valittaja on esittänyt unionin yleisessä

tuomioistuimessa, tarkoituksena ei ole vahvistaa Venäjän suurimpien verovelvollisten luokittelua vaan ainoastaan esittää luettelo kriteereistä, kyseisestä määräyksestä ilmenee myös – kuten neuvosto väittää vastineessaan –, että yhtiön sisällyttämisen Venäjän suurimpiin veronmaksajiin on perustuttava kyseisen liittovaltion viraston tekemään päätökseen.

380 Kun unionin yleinen tuomioistuin esitti viidennen valituksenalaisen tuomion 74 kohdassa, että kyseisessä artikkelissa ”viitataan Venäjän liittovaltion veroviraston määräykseen, jolla vahvistetaan suurimpien verovelvollisten luokittelu sellaisten kriteerien mukaan, jotka on täsmennetty artikkelissa, jossa tästä määräyksestä esitetään yhteenveto”, ei voida sulkea pois sitä, että unionin yleisen tuomioistuimen mielestä tällaista luokittelua ei ole vahvistettu kyseisessä määräyksessä itsessään vaan sen on vahvistanut Venäjän liittovaltion verovirasto kyseisessä määräyksessä mainittujen kriteerien mukaan. Ranskaksi, joka oli oikeudenkäyntikieli asiassa T-333/22, viidennen valituksenalaisen tuomion 74 kohdan edellä mainitussa osassa olevalla relatiivipronominilla ”qui” (”joka”) voidaan näet viitata yhtä hyvin ”määräykseen” kuin ”Venäjän liittovaltion verovirastoon”. On siis katsottava, että viidennen valittajan väittämä vääristyneellä tavalla huomioon ottaminen ei ilmene selvästi unionin yleisen tuomioistuimen toteamuksista eikä asiakirja-aineistosta.

381 Viidennen valituksenalaisen tuomion 106 kohdasta, jota viidennen valittajan sekä viides että kuudes valitusperuste koskevat, on todettava, että unionin yleinen tuomioistuin tutki siinä pankkialan, jolla viides valittaja toimii, Venäjän federaatiolle muodostaman tulonlähteen merkittävyyttä sen yhtiön tärkeyden valossa, jonka osakkeenomistaja viides valittaja on. Tämän tulkinnan vahvistaa se, että unionin yleinen tuomioistuin ei ole viidennen valituksenalaisen tuomion missään kohdassa tutkinut mitään tältä talouden alalta saatujen tulojen osalta esitettyä näyttöä. Kyseinen kohta on siis ymmärrettävä siten, että unionin yleinen tuomioistuin katsoi siinä implisiittisesti mutta välttämättä, että pelkästään Alfa Bankin merkityksen – jonka osoittaa se sekä kyseisen tuomion 97 kohdassa että samassa 106 kohdassa todettu seikka, että se on suurin yksityispankki ja yksi Venäjän suurimmista verovelvollisista – perusteella voitiin sinällään katsoa, että Venäjän pankkiala muodostaa merkittävän tulonlähteen Venäjän federaation hallitukselle.

382 Analogisesti tämän tuomion 337, 354 ja 367 kohdassa todetun kanssa voidaan kuitenkin tietyissä olosuhteissa katsoa, että joku valtion talouden ala muodostaa merkittävän tulonlähteen sen hallitukselle, jos on olemassa riittävän konkreettisten, täsmällisten ja yhtäpitävien todisteiden kokonaisuus, joka osoittaa, että yksi tämän alan tärkeimmistä yhtiöistä tuottaa jo yksinään merkittäviä tuloja kyseiselle hallitukselle.

383 Edellä todetusta seuraa, että asiassa C-111/24 P esitetyt viides ja kuudes valitusperuste on hylättävä.

2. Väitetyt oikeudelliset virheet ja vääristyneellä tavalla huomioon ottamiset, joihin unionin yleinen tuomioistuin syyllistyi g alakohdan kriteerissä tarkoitettujen toisen valittajan vaikutusvallan sekä ensimmäisen ja viidennen valittajan toiminnan osalta

384 Asiassa C-696/23 P esitetyn toisen valitusperusteen ensimmäisessä osassa, asiassa C-704/23 P esitetyn ensimmäisen valitusperusteen ensimmäisen osan kolmannessa väitteessä ja asiassa C-111/24 P esitetyssä kahdeksannessa valitusperusteessa ensimmäinen, toinen ja viides valittaja väittävät, että unionin yleinen tuomioistuin teki oikeudellisia virheitä tai syyllistyi vääristyneellä tavalla huomioon ottamisiin siltä osin kuin on kyse toisen valittajan vaikutusvallasta ja ensimmäisen ja viidennen valittajan toiminnasta g alakohdan kriteerin tarkoituksessa.

a) Asiassa C-696/23 P esitetyn toisen valitusperusteen ensimmäinen osa

1) Asianosaisten lausumat

385 Ensimmäinen valittaja väittää asiassa C-696/23 P esittämänsä toisen valitusperusteen ensimmäisessä osassa, että unionin yleinen tuomioistuin teki ensimmäisen valituksenalaisen tuomion 52 kohdassa oikeudellisen virheen todetessaan, että neuvosto oli voinut pätevästi katsoa, että hän ”toimi” tietyillä Venäjän talouden aloilla sinä ajankohtana, jona hänet merkittiin riidanalaisen päätöksen ja riidanalaisen asetuksen liitteenä oleviin luetteloihin, vaikka – kun otetaan huomioon hänen osakkeidensa luovutus joitakin päiviä ennen tätä ajankohtaa – hän hoiti kyseisenä ajankohtana enää ainoastaan muodollisia tehtäviä TMK:n ja Sinara Groupin hallintoneuvostoissa, ja unionin yleisen tuomioistuimen tässä kohdassa esittämät toteamukset koskevat lisäksi ainoastaan näiden yhtiöiden toimintaa eivätkä hänen henkilökohtaista toimintaansa.

386 Neuvosto vaatii unionin tuomioistuinta jättämään tämän osan tutkimatta, koska ensimmäinen valittaja pyrkii todellisuudessa siihen, että tosiseikkoja arvioidaan uudelleen, osoittamatta, että ne on otettu huomioon vääristyneellä tavalla. Asiakysymyksen osalta neuvosto kiistää tämän valittajan argumenttien perusteltavuuden.

2) Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

387 Tutkittavaksi ottamista koskevasta kysymyksestä on todettava tämän tuomion 161 kohdassa mainitun unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön perusteella, että – toisin kuin ensimmäinen valittaja väittää – unionin yleinen tuomioistuin ei viidennen valituksenalaisen tuomion 52 kohdassa luonnehtinut tosiseikkoja oikeudellisesti. Unionin yleinen tuomioistuin näet katsoi vasta kyseisen tuomion 56 kohdassa sen 52–55 kohdassa esitettyjen tosiseikkoja koskevien toteamusten ja arviointien perusteella, että kyseistä valittajaa voitiin pitää g alakohdan kriteerissä tarkoitettuna johtavana liike-elämän edustajana, joka ”toimii” Venäjän talouden alalla. Viitatessaan kyseisen tuomion 52 kohtaan ensimmäinen valittaja pyrkii siis kyseenalaistamaan unionin yleisen tuomioistuimen tässä kohdassa tekemät tosiseikkoja koskevat toteamukset, joiden valvonta ei kuulu unionin tuomioistuimen toimivaltaan muutoksenhaun yhteydessä, eikä valittaja ole myöskään millään tavoin osoittanut, että unionin yleinen tuomioistuin olisi ottanut todisteet huomioon vääristyneellä tavalla kyseisessä kohdassa.

388 Siitä kysymyksestä, harjoittiko ensimmäinen valittaja vielä tällaista toimintaa riidanalaisen päätöksen ja riidanalaisen asetuksen antamisajankohtana, on muilta osin todettava, että unionin yleinen tuomioistuin ratkaisi tämän kysymyksen ensimmäisen valituksenalaisen tuomion 62 kohdassa, jota kyseinen valittaja ei ole arvostellut, ja että kyseessä on joka tapauksessa tosiseikkoja koskeva kysymys, jonka valvonta ei kuulu unionin tuomioistuimen toimivaltaan, kuten edellä olevasta kohdasta ilmenee.

389 Tästä seuraa, että asiassa C-696/23 P tehdyn valituksen tueksi esitetyn toisen valitusperusteen ensimmäinen osa on jätettävä tutkimatta.

b) Asiassa C-704/23 P esitetyn ensimmäisen valitusperusteen ensimmäisen osan kolmas väite

1) Asianosaisten lausumat

390 Toinen valittaja moittii asiassa C-704/23 P esittämänsä ensimmäisen valitusperusteen ensimmäisen osan kolmannessa väitteessä unionin yleistä tuomioistuinta siitä, ettei se perustellut toisen valituksenalaisen tuomion 126 kohdassa oikeudellisesti riittävällä tavalla syytä, jonka vuoksi toisen valittajan Yandexissa vastedes hoitama konsultin tehtävä merkitsi riidanalaisten pysyttämistoimien osalta sitä, että hänellä oli edelleen merkittävää g alakohdan kriteerissä tarkoitettua vaikutusvaltaa, minkä vuoksi unionin yleisen tuomioistuimen toteamukset ovat tältä osin aineellisesti paikkansapitämättömiä.

391 Neuvosto vaatii unionin tuomioistuinta jättämään tämän väitteen tutkimatta, koska toinen valittaja pyrkii todellisuudessa siihen, että tosiseikkoja arvioidaan uudelleen, osoittamatta, että ne olisi otettu huomioon vääristyneellä tavalla. Asiakysymyksen osalta neuvosto kiistää tämän valittajan argumenttien perusteltavuuden.

2) Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

392 Tutkittavaksi ottamisesta on todettava siltä osin kuin toinen valittaja moittii asiassa C-704/23 P esitetyn ensimmäisen valitusperusteensa ensimmäisen osan kolmannella väitteellä unionin yleistä tuomioistuinta siitä, että se perusteli puutteellisesti toisen valituksenalaisen tuomion 126 kohtaa, että kysymys unionin yleisen tuomioistuimen tuomion perustelujen ristiriitaisuudesta tai puutteellisuudesta on oikeuskysymys, minkä vuoksi siihen voidaan sellaisenaan vedota muutoksenhaun yhteydessä (tuomio 26.5.2016, Rose Vision v. komissio, C-224/15 P, EU:C:2016:358, 26 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

393 Asiakysymyksen osalta on todettava tästä perustelujen väitetystä puutteellisuudesta, että toisen valituksenalaisen tuomion 126 kohdassa unionin yleinen tuomioistuin viittaa kyseisen tuomion 119–124 kohdassa esitettyihin perusteluihin. Valituksenalaisen tuomion 122 ja 124 kohdalla kuitenkin tuetaan – siltä osin kuin niissä selitetään pääosin, että vaikka toinen valittaja oli eronnut Yandexin toimitusjohtajan ja varapääjohtajan tehtävistään ja toimi enää vain konsulttina Yandexin lukuun, hänellä oli edelleen organisaation kautta merkittäviä toimivaltuuksia Yandexiin nähden ja hän kuului edelleen kyseisen yhtiön yhteiseen johtoryhmään – päätelmää, jonka unionin yleinen tuomioistuin teki kyseisen tuomion 126 kohdassa ja jonka mukaan toisella valittajalla oli edelleen läheiset yhteydet kyseiseen yhtiöön ja mahdollisuus käyttää siihen vaikutusvaltaa. Ei siis voida katsoa, että viimeksi mainittu kohta olisi puutteellisesti perusteltu.

394 Toisen valittajan väite, jonka mukaan toisen valituksenalaisen tuomion 126 kohtaa rasittaa tosiseikkojen aineellinen paikkansapitämättömyys, joka johtuu siitä, että kyseistä kohtaa väitetään perustellun puutteellisesti, on hylättävä. Toinen valittaja ei joka tapauksessa selitä – toisin kuin tämän tuomion 158 kohdassa mainitussa oikeuskäytännössä edellytetään –, mistä tämä paikkansapitämättömyys muodostuu unionin yleiselle tuomioistuimelle toimitettuihin asiakirjoihin nähden.

395 Edellä esitetyn perusteella asiassa C-704/23 P esitetyn ensimmäisen valitusperusteen ensimmäisen osan kolmas väite on hylättävä.

c) Asia C-111/24 P

1) Asianosaisten lausumat

396 Viides valittaja väittää asiassa C-111/24 P tekemänsä valituksen tueksi esitetyssä kahdeksannessa valitusperusteessa, että vaikka unionin yleinen tuomioistuin on jo katsonut, ettei henkilölle voida määrätä seuraamusta g alakohdan kriteerin perusteella sellaisen taloudellisen toiminnan vuoksi, jonka hän on lopettanut useita kuukausia ennen häntä koskevien rajoittavien toimenpiteiden toteuttamista, kyseinen tuomioistuin kieltäytyi myöntämästä viidennen valituksenalaisen tuomion 129 ja 130 kohdassa, että viides valittaja oli luovuttaessaan osuutensa Alfa Bankissa lopettanut toimintansa ennen ensimmäisten riidanalaisten pysyttämistoimien toteuttamista. Unionin yleinen tuomioistuin perusteli tätä kieltäytymistä sillä, ettei lehtiartikkeli, jonka viides valittaja oli esittänyt osoittaakseen tämän luovutuksen todenperäisyyden, ole riittävän täsmällinen, koska siinä ei mainita kyseisen luovutuksen päivämäärää eikä luovutuksensaajan henkilöllisyyttä eikä siihen ole liitetty virallista asiakirjaa.

397 Viides valittaja katsoo, että unionin yleinen tuomioistuin loukkasi näin tehdessään oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin periaatetta, kun se asetti hänelle kohtuuttomia ja perusteettomia näyttövaatimuksia. Uusi osakasrakenne on näet ulkoinen kysymys, virallisen asiakirjan esittäminen on tarpeetonta ja liiallista ja luovutuspäivä on selvästi ensimmäisten riidanalaisten pysyttämistoimien antamista aikaisempi. Lisäksi myös prosessuaalisen yhdenvertaisuuden periaatetta on loukattu, koska unionin yleinen tuomioistuin on muissa asioissa hyväksynyt sen, että neuvosto esittää lehtiartikkeleita, jotka ovat peräisin samasta lähteestä kuin viidennen valittajan ensimmäisessä oikeusasteessa esittämä artikkeli, myös sen osoittamiseksi, ettei henkilö, jolle on määrätty seuraamus, ole enää tietyn yrityksen osakkeenomistaja.

398 Viides valittaja väittää myös, että unionin yleinen tuomioistuin ymmärsi väärin tuomioistuinvalvontansa laajuuden, koska neuvosto oli vain kyseenalaistanut kyseisen valittajan toimittaman artikkelin ja kyseisen artikkelin julkaisseen uutistoimiston luotettavuuden, eikä kysymystä siitä, onko tältä osin tarpeen toimittaa lisätietoja, ollut saatettu tuomioistuinvalvonnan piiriin. Lopuksi hän toteaa, että unionin yleinen tuomioistuin loukkasi kontradiktorista periaatetta, koska kysymyksestä viidennen valittajan osuuksien luovuttamisesta ei ole keskusteltu kontradiktorisesti.

399 Neuvosto katsoo, että asiassa C-111/24 P esitetty kahdeksas valitusperuste on jätettävä tutkimatta, koska viides valittaja pyrkii tällä valitusperusteella todellisuudessa siihen, että unionin tuomioistuin tutkii todisteen uudelleen. Asiakysymyksen osalta neuvosto kiistää viidennen valittajan argumenttien perusteltavuuden.

2) Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

i) Tutkittavaksi ottaminen

400 Aluksi on muistutettava – kuten tämän tuomion 226 ja 324 kohdassa on todettu –, että yhtäältä unionin tuomioistuimen harjoittama valvonta unionin yleisen tuomioistuimen tosiseikkoja koskevien toteamusten osalta ulottuu muun muassa siihen, onko todistustaakkaa ja asian

selvittämistä koskevia sääntöjä noudatettu, ja toisaalta se, että unionin yleinen tuomioistuin on ymmärtänyt väärin tuomiovaltansa laajuuden, on oikeuskysymys, joka kuuluu unionin tuomioistuimen toimivaltaan muutoksenhaun yhteydessä.

401 Tämän jälkeen on todettava, että oikeudenmukaista oikeudenkäyntiä koskevan oikeuden ja siitä välittömästi seuraavien prosessuaalisen yhdenvertaisuuden periaatteen ja kontradiktorisen periaatteen, joita unionin yleisen tuomioistuimen on noudatettava siinä vireillä pannuissa menettelyissä, väitetty loukkaaminen on oikeuskysymys, joka kuuluu unionin tuomioistuimen toimivaltaan muutoksenhaun yhteydessä (ks. vastaavasti tuomio 15.7.2021, komissio v. Landesbank Baden-Württemberg ja SRB, C-584/20 P ja C-621/20 P, EU:C:2021:601, 56–77 kohta ja tuomio 12.7.2022, Nord Stream 2 v. parlamentti ja neuvosto, C-348/20 P, EU:C:2022:548, 40, 127 ja 128 kohta).

402 Lopuksi on todettava, että kun todisteet on saatu asianmukaisesti ja kun yleisiä oikeusperiaatteita sekä todistustaakkaan ja asian selvittämiseen sovellettavia menettelysääntöjä on noudatettu, ainoastaan unionin yleisen tuomioistuimen tehtävänä on arvioida sille esitettyjen todisteiden näyttöarvoa eikä tällainen arviointi ole siis unionin tuomioistuimen valvonnan piiriin kuuluva oikeuskysymys, jollei todisteita ole otettu huomioon vääristyneellä tavalla (ks. vastaavasti tuomio 29.11.2018, Bank Tejarat v. neuvosto, C-248/17 P, EU:C:2018:967, 37 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

403 Nyt käsiteltävässä tapauksessa viides valittaja väittää pääosin, että unionin yleinen tuomioistuin rikkoi todistustaakkaa ja asian selvittämistä koskevia sääntöjä, ymmärsi väärin tuomiovaltansa laajuuden sekä loukkasi oikeutta oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin sekä prosessuaalisen yhdenvertaisuuden periaatetta ja kontradiktorista periaatetta. Näitä laiminlyöntejä koskevat valitusperusteet voidaan kuitenkin lähtökohtaisesti ottaa tutkittavaksi valituksen tueksi tämän tuomion 400 ja 401 kohdassa mainitun unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön perusteella.

404 Siltä osin kuin viides valittaja moittii unionin yleistä tuomioistuinta siitä, että se katsoi viidennen valituksenalaisen tuomion 130 kohdassa, että kyseisessä kohdassa tutkitulla todisteella ei ollut riittävää todistusarvoa, on sitä vastoin katsottava, että tämä argumentti on jätettävä tutkimatta tämän tuomion 402 kohdassa mainitun unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön perusteella.

405 Tästä seuraa, että asiassa C-111/24 P esitetty kahdeksas valitusperuste voidaan ottaa tutkittavaksi vain tämän tuomion 403 kohdassa täsmennetyin osin.

ii) Asiakysymys

406 Viides valittaja väittää kahdeksannessa valitusperusteessaan pääosin, että unionin yleinen tuomioistuin loukkasi viidennen valituksenalaisen tuomion 130 kohdassa hänen oikeuttaan oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin, prosessuaalisen yhdenvertaisuuden periaatetta ja kontradiktorista periaatetta sekä ymmärsi väärin tuomioistuinvalvontansa laajuuden tutkiessaan valittajan ensimmäisessä oikeusasteessa esittämän todisteen.

407 Tältä osin on muistutettava, että oikeus oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin on unionin oikeuden perusperiaate, joka on sittemmin vahvistettu perusoikeuskirjan 47 artiklassa. Kyseisen oikeuden vaatimusten täyttämiseksi unionin tuomioistuinten on huolehdittava siitä, että niissä noudatetaan kontradiktorista periaatetta ja että ne itse noudattavat sitä; tämä periaate tarkoittaa oikeudenkäynnin kunkin asianosaisen oikeutta tutustua asiakirjoihin sekä huomautuksiin, jotka vastapuoli on toimittanut tuomioistuimelle, ja keskustella niistä. Oikeudenmukaista

oikeudenkäyntiä koskevaan oikeuteen liittyvien vaatimusten täyttämiseksi asianosaisten on näet saatava tieto sellaisista tosiseikoista ja oikeudellisista seikoista, jotka ovat oikeudenkäyntimenettelyn tuloksen kannalta ratkaisevia, ja niillä on oltava tilaisuus keskustella näistä kontradiktorisesti. Prosessuaalisen yhdenvertaisuuden periaate, joka on oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin käsitteen itsensä välitön seuraus, merkitsee lisäksi velvollisuutta tarjota kullekin asianosaiselle kohtuullinen mahdollisuus esittää asiansa, myös todisteensa, sellaisten edellytysten vallitessa, jotka eivät saata tätä vastapuoltaan selvästi epäedullisempaan asemaan (ks. vastaavasti tuomio 15.7.2021, komissio v. Landesbank Baden-Württemberg ja SRB, C-584/20 P ja C-621/20 P, EU:C:2021:601, 56–59 kohta ja tuomio 12.7.2022, Nord Stream 2 v. parlamentti ja neuvosto, C-348/20 P, EU:C:2022:548, 128 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

408 Nyt käsiteltävässä tapauksessa unionin yleisessä tuomioistuimessa vireillä olleen menettelyn asiakirja-aineistosta ei ilmene, että viidennellä valittajalla ei olisi ollut oikeudenmukaista oikeudenkäyntiä koskevan oikeuden vaatimusten kannalta mahdollisuutta keskustella unionin yleisen tuomioistuimen viidennen valituksenalaisen tuomion 130 kohdassa tutkimasta todisteesta ja tukea sitä ja että hän olisi saatettu näin ollen neuvostoa selvästi epäedullisempaan asemaan. Neuvosto on näet unionin yleisessä tuomioistuimessa esittämässään vastineessa väittänyt, ettei tämä todiste ole täsmällinen, ja vedonnut tarpeeseen täydentää sitä virallisella asiakirjalla, joka viidennen valittajan oli kohtuudella mahdollista esittää vastauksessaan unionin yleisessä tuomioistuimessa, mitä viimeksi mainittu ei kiistä muutoksenhakunsa yhteydessä. Unionin yleinen tuomioistuin piti lisäksi istunnon, jonka yhteydessä valittaja on voinut esittää kyseessä olevaa todistetta koskevat argumenttinsa.

409 Edellä esitetyn perusteella asiassa C-111/24 P esitetty kahdeksas valitusperuste on osittain jätettävä tutkimatta sekä osittain hylättävä perusteettomana.

F Asiassa C-696/23 P esitetyn ensimmäisen valitusperusteen toinen osa ja viides valitusperuste, asiassa C-704/23 P esitetty kolmas vaatimus, asiassa C-35/24 P esitetyn ensimmäisen valitusperusteen viides osa ja asiassa C-111/24 P esitetty ensimmäinen valitusperuste

1. Asiassa C-696/23 P esitetyn ensimmäisen valitusperusteen toinen osa ja viides valitusperuste

a) Ensimmäisen valitusperusteen toinen osa

1) Asianosaisten lausumat

410 Ensimmäinen valittaja väittää toisen valitusperusteen toisessa osassa, joka on tutkittava tässä jaksossa tämän tuomion 91 kohdassa esitettyjen seikkojen nojalla, että unionin yleinen tuomioistuin katsoi ensimmäisen valituksenalaisen tuomion sekä 66 että 89 kohdassa virheellisesti, että g alakohdan kriteerissä tarkoitettujen tulojen on oltava peräisin talouden aloilta. Hänen mukaansa nämä tulot voivat liittyä ainoastaan näillä aloilla toimiviin yrityksiin tai johtaviin liike-elämän edustajiin. Ensimmäinen valittaja muistuttaa tältä osin, että unionin primaarioikeuden ja unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan rajoittavia toimenpiteitä voidaan toteuttaa jonkun henkilön osalta vain, jos osoitetaan, että kyseisen henkilön ja vastustettavan hallinnon tai tilanteen välillä on riittävä yhteys. Tällainen yhteys voidaan

g alakohdan kriteerin yhteydessä kuitenkin osoittaa vain, jos rajoittavien toimenpiteiden kohteena oleva henkilö itse, vaikka vain välillisesti, myötävaikuttaa Venäjän federaation budjettiin määräysvallassaan olevien yritysten välityksellä.

411 Neuvosto kiistää ensimmäisen valittajan argumenttien perusteltavuuden.

2) Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

412 Kuten tämän tuomion 181, 276 ja 291 kohdassa esitetyistä seikoista pääosin ilmenee, g alakohdan kriteerissä tarkoitetulla henkilöryhmällä eli ”johtavilla liike-elämän edustajilla” on objektiivinen yhteys Venäjän federaatioon, kun otetaan huomioon tavoite, jona on – kuten unionin yleinen tuomioistuin totesi ensimmäisen valituksenalaisen tuomion 90 kohdassa ja kuten tämän tuomion 121 kohdassa on muistutettu – lisätä Venäjän federaatioon kohdistuvaa painetta ja niitä kustannuksia, joita Venäjän federaatiolle aiheutuu Ukrainan alueellista koskemattomuutta, suvereniteettia ja itsenäisyyttä heikentävistä toimistaan.

413 Unionin yleinen tuomioistuin ei siis tehnyt oikeudellista virhettä katsoessaan, että g alakohdan kriteeriä on – kuten ensimmäisen valituksenalaisen tuomion 66 kohdasta ja tämän tuomion 125 kohdasta ilmenee – tulkittava siten, että Venäjän federaation hallituksen saaman merkittävän tulonlähteen ei tule olla peräisin johtavilta liike-elämän edustajilta vaan niiltä talouden aloilta, joilla he toimivat.

414 Asiassa C-696/23 P esitetyn ensimmäisen valitusperusteen toinen osa on näin ollen hylättävä.

b) Viides valitusperuste

415 Ensimmäinen valittaja ilmoittaa viidennessä valitusperusteessaan toistavansa kaikki ensimmäisessä oikeusasteessa esittämänsä argumentit, jotka koskevat toista kriteeriä, johon häneen kohdistetut rajoittavat toimenpiteet perustuvat, eli erityisesti päätöksen 2014/145 2 artiklan 1 kohdan f alakohdassa säädettyä kriteeriä, siinä tilanteessa, että unionin tuomioistuin hyväksyisi valituksen, kumoaisi ensimmäisen valituksenalaisen tuomion ja päättäisi ratkaista kumoamiskanteen itse.

416 Neuvosto katsoo, että tämä valitusperuste on hylättävä.

417 Tältä osin on huomautettava, että ensimmäisen valittajan valituksensa tueksi esittämä viides valitusperuste on esitetty siinä tilanteessa, että unionin tuomioistuin hyväksyisi valituksen ja kumoaisi ensimmäisen valituksenalaisen tuomion yhden tai useamman kyseisen valittajan esittämän neljän muun valitusperusteen perusteella. Koska yksikään näistä neljästä muusta valitusperusteesta ei voi menestyä, viidennestä valitusperusteesta ei ole tarpeen lausua.

2. Asiassa C-704/23 P esitetty kolmas vaatimus

418 Toinen valittaja vaatii kolmannessa vaatimuksessaan, että unionin tuomioistuin velvoittaa korvaamaan SEUT 268 artiklan nojalla sen henkisen kärsimyksen, jota hänelle on aiheutunut riidanalaisten toimien antamisesta.

419 Tältä osin on muistutettava, että unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 169 artiklan 1 kohdan ja 170 artiklan 1 kohdan mukaan valituksessa voidaan vaatia unionin yleisen tuomioistuimen ratkaisun tuomiolauselmaan tai määräysosaan sisältyvän unionin yleisen tuomioistuimen ratkaisun kumoamista kokonaan tai osittain, ja jos valitus todetaan perustelluksi, ensimmäisessä oikeusasteessa esitettyjen vaatimusten hyväksymistä mutta ei uusien vaatimusten hyväksymistä.

420 Kun otetaan huomioon se, että kolmannessa vaatimuksessa ei vaadita toisen valituksenalaisen tuomion tuomiolauselmaan sisältyvän unionin yleisen tuomioistuimen ratkaisun kumoamista kokonaan tai osittain, tämän vaatimuksen on katsottava koskevan tilannetta, jossa valitus todetaan perustelluksi. Sen lisäksi, ettei yksikään toisen valittajan valituksensa tueksi esittämistä valitusperusteista voi menestyä, on todettava, että kyseinen vaatimus on joka tapauksessa jätettävä tutkimatta, koska kyseinen valittaja ei ole esittänyt ensimmäisessä oikeusasteessa vaatimusta sen henkisen kärsimyksen korvaamiseksi, jota hänelle on aiheutunut riidanalaisten toimien antamisesta.

3. Asiassa C-35/24 P esitetyn ensimmäisen valitusperusteen viides osa

421 Neljäs valittaja moittii ensimmäisen valitusperusteensa viidennessä osassa unionin yleinen tuomioistuinta siitä, että se otti käyttämällä preesensiä neljännen valituksenalaisen tuomion 33, 59, 61 ja 76 kohdassa tosiseikat huomioon vääristyneellä tavalla katsoessaan, että hän on edelleen Uralchemin omistaja ja toimitusjohtaja, vaikka hän ei kyseisen tuomion antamispäivänä toiminut enää kyseisen yhtiön toimitusjohtajana.

422 Neuvosto kiistää neljännen valittajan argumenttien perusteltavuuden.

423 Tältä osin on riittävää todeta, ettei neljäs valittaja selitä, miten tällainen vääristyneellä tavalla huomioon ottaminen olettaen, että se näytetään toteen, olisi vaikuttanut neljännen valituksenalaisen tuomion tuomiolauselmaan.

424 Asiassa C-35/24 P esitetyn ensimmäisen valitusperusteen viides osa on näin ollen hylättävä.

4. Asiassa C-111/24 P esitetty ensimmäinen valitusperuste

a) Asianosaisten lausumat

425 Viides valittaja muistuttaa ensimmäisen valitusperusteensa tueksi, että häneen kohdistetut rajoittavat toimenpiteet perustuvat g ja d alakohdan kriteereihin. Hän korostaa myös, että hänen unionin yleisessä tuomioistuimessa nostamansa kanne koski kumpaakin näistä kahdesta kriteeristä.

426 Tässä yhteydessä viides valittaja moittii unionin yleistä tuomioistuinta siitä, että se kieltäytyi viidennen valituksenalaisen tuomion 134 ja 135 kohdassa tutkimasta hänen d alakohdan kriteeriä koskevia argumenttejaan, koska se katsoi, että g alakohdan kriteerin perusteella toteutetut rajoittavat toimenpiteet olivat perusteltuja ja riittäviä tukemaan riidanalaisia toimia. Perusoikeuskirjan 47 artiklassa vahvistettu oikeus tehokkaisiin oikeussuojakeinoihin edellyttää kuitenkin viidennen valittajan mukaan, että kantaja voi silloin, kun unionin toimella on useita oikeusperusteita, saada ratkaisun siitä, että kyseinen toimi on ainakin osittain perusteeton.

427 Kun lisäksi otetaan huomioon se, että g alakohdan kriteeristä poiketen d alakohdan kriteeri koskee henkilöitä, jotka antavat tukea venäläisille päättäjille tai hyötyvät niistä, hyvää mainetta koskeva oikeus, joka kuuluu perusoikeuskirjan 7 artiklassa vahvistettuun yksityiselämän kunnioittamista koskevaan oikeuteen, merkitsee sitä, että viides valittaja voi maineensa palauttamiseksi saada todetuksi, että neuvoston d alakohdan kriteerin osalta esittämät perusteet ovat virheellisiä, vaikka hänen nimensä luetteloon merkitseminen olisikin perusteltua g alakohdan kriteerin nojalla.

428 Näin on oltava hänen mukaansa sitäkin suuremmalla syyllä, koska rajoittavat toimenpiteet eivät ole luonteeltaan rankaisevia vaan niillä pyritään muuttamaan tiettyä käyttäytymistä, jolla tuetaan tilanteita, jotka ovat ristiriidassa unionin yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan kanssa. Koska virheellisesti syytetty henkilö ei voi muuttaa käyttäytymistä, jota hän ei lähtökohtaisesti ole koskaan omaksunut, unionin yleisen tuomioistuimen olisi pitänyt tarkastaa, olivatko neuvoston viidennen valittajan osalta esittämät perusteet d alakohdan kriteerin nojalla asianmukaisia.

429 Neuvosto kiistää viidennen valittajan argumenttien perusteltavuuden.

b) Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

430 Unionin tuomioistuin on jo todennut, että siltä osin kuin on kyse rajoittavien toimenpiteiden toteuttamisesta annetun unionin päätöksen laillisuusvalvonnasta, on kyseisten toimenpiteiden ennalta ehkäisevän luonteen perusteella niin, että jos unionin tuomioistuimet katsovat, että ainakin yksi mainituista perusteista on riittävän tarkka ja konkreettinen, että sille on näyttöä ja että se on sellaisenaan riittävä perusta kyseisen päätöksen tueksi, se, ettei näin olisi muiden kyseisten perusteiden osalta, ei voi oikeuttaa kyseisen päätöksen kumoamista (ks. vastaavasti tuomio 18.7.2013, komissio ym. v. Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P ja C-595/10 P, EU:C:2013:518, 130 kohta; tuomio 28.11.2013, neuvosto v. Manufacturing Support & Procurement Kala Naft, C-348/12 P, EU:C:2013:776, 72 kohta ja tuomio 29.11.2018, Bank Tejarat v. neuvosto, C-248/17 P, EU:C:2018:967, 60 kohta).

431 On selvää, että unionin yleinen tuomioistuin sovelsi tätä oikeuskäytäntöä viidennen valituksenalaisen tuomion 134 ja 135 kohdassa katsoakseen, ettei sen ollut tarpeen tutkia viidennen valittajan osalta d alakohdan kriteerin nojalla toteutettujen rajoittavien toimenpiteiden perusteltavuutta, koska se oli tullut siihen johtopäätökseen, että kyseiset toimenpiteet olivat perusteltuja g alakohdan kriteerin nojalla.

432 Toisin kuin viides valittaja väittää, kyseisessä oikeuskäytännössä ei jätetä huomiotta tehokkaita oikeussuojakeinoja koskevan oikeuden vaatimuksia eikä oikeutta hyvään maineeseen yksityis- ja perhe-elämän kunnioittamista koskevan oikeuden osana, sellaisina kuin nämä perusoikeudet on vahvistettu perusoikeuskirjan 47 ja 7 artiklassa.

433 Ensinnäkin näet unionin tuomioistuin on jo katsonut, että unionin toimiin, joilla otetaan käyttöön rajoittavia toimenpiteitä, kohdistuvan tuomioistuinvalvonnan laajuudella, sellaisena kuin se ilmenee samasta oikeuskäytännöstä, taataan yhtäältä kansainvälisen rauhan ja turvallisuuden ylläpitämisen ja toisaalta asianomaisen henkilön perusvapauksien ja -oikeuksien suojaamisen välinen oikeudenmukainen tasapaino. Unionin tuomioistuin on nimenomaan tätä oikeudenmukaista tasapainoa tavoitellessaan ottanut erityisesti huomioon sekä rajoittavien toimenpiteiden kohteena olevien henkilöiden oikeuden tehokkaisiin oikeussuojakeinoihin että heidän oikeutensa hyvään maineeseen (ks. vastaavasti tuomio 18.7.2013, komissio ym. v. Kadi, C-584/10 P, C-593/10 P ja C-595/10 P, EU:C:2013:518, 130–134 kohta).

434 Toiseksi on niin, että vaikkei voida sulkea pois sitä – kuten viides valittaja väittää –, että g alakohdan kriteeriin perustuvan luetteloon merkitsemisen ja d alakohdan kriteeriin perustuvan luetteloon merkitsemisen välillä on maineelle aiheutuvan haitan osalta eroa siinä mielessä, että ensin mainittu kattaa sellaisia henkilöiden, yhteisöjen tai elinten ryhmiä, joilla ei – viimeksi mainitusta poiketen – välttämättä ole yhteyksiä ”venäläisi[in] päättäji[in], jotka ovat vastuussa Krimin liittämisestä tai Ukrainan vakauden horjuttamisesta”, tältä valittajalta ei kuitenkaan evätä pelkästään sen vuoksi, että unionin yleinen tuomioistuin ja unionin tuomioistuin muutoksenhakuvaiheessa eivät ole lausuneet siitä, onko hänen luetteloon merkitsemisensä perusteltua d alakohdan kriteerin nojalla, mahdollisuutta vaatia korvausta vahingosta, jota hänelle on aiheutunut tästä luetteloon merkitsemisestä, ja näin ollen oikeutta tehokkaisiin oikeussuojakeinoihin.

435 On näet muistutettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan SEUT 340 artiklan toiseen kohtaan perustuva sopimussuhteen ulkopuolista unionin vastuuta koskeva kanne on otettu käyttöön itsenäisenä keinona, jolla on erityinen tehtävänsä oikeussuojakeinojen järjestelmässä ja jonka käyttämisen edellytykset on laadittu sen erityistä tavoitetta silmällä pitäen. Viidennen valittajan kaltainen henkilö voi siis SEUT 268 ja SEUT 340 artiklan sekä Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 46 artiklan määräysten nojalla nostaa tällaisen kanteen viiden vuoden kuluessa tähän vastuuseen johtaneen tapahtuman sattumisesta saadakseen korvausta vahingosta, jota hän katsoo itselleen aiheutuneen unionin toimella hänen osaltaan toteutettujen rajoittavien toimenpiteiden vuoksi, ja näin on, vaikka hän ei olisikaan vaatinut hänelle vahinkoa aiheuttaneen lainvastaiseksi väitetyn toimen kumoamista tai vaikka unionin yleinen tuomioistuin ja unionin tuomioistuin eivät olisikaan lausuneet kaikista erilaisia luetteloon merkitsemiskriteereitä koskevista kumoamisperusteista, kunhan kyseinen henkilö ei kuitenkaan pyri lopputulokseen, joka on samanlainen kuin siinä tapauksessa, että kumoamiskanne, jonka hän on laiminlyönyt nostaa ajoissa, olisi menestynyt (ks. vastaavasti tuomio 5.9.2019, Euroopan unioni v. Guardian Europe ja Guardian Europe v. Euroopan unioni, C-447/17 P ja C-479/17 P, EU:C:2019:672, 49–51 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

436 Viidennen valittajan tilanteessa tämä viimeksi mainittu edellytys kuitenkin täyttyisi, jos hän ei vaadi vahingonkorvauskanteellaan d alakohdan kriteerin nojalla määrättyjen rajoittavien toimenpiteiden kumoamista vaan hän vaatii sen vahingon korvaamista, jota hänelle väitetään aiheutuneen maineeseen liittyvistä syistä näiden toimenpiteiden määräämisestä kyseisen kriteerin nojalla.

437 Kolmanneksi on todettava, että tämän tuomion 430 kohdassa mainittu oikeuskäytäntö on myös yhdenmukainen unionin tuomioistuimen työjärjestyksestä ilmenevän unionin yleisen tuomioistuimen ratkaisuihin kohdistuvan tuomioistuinvalvonnan logiikan kanssa.

438 Unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 169 artiklan 1 kohdan ja 170 artiklan 1 kohdan mukaan valituksessa voidaan vaatia unionin yleisen tuomioistuimen ratkaisun tuomiolauselmaan tai määräysosaan sisältyvän unionin yleisen tuomioistuimen ratkaisun kumoamista kokonaan tai osittain, ja jos valitus todetaan perustelluksi, ensimmäisessä oikeusasteessa esitettyjen vaatimusten hyväksymistä mutta ei uusien vaatimusten hyväksymistä.

439 Tästä seuraa, että valituksessa on esitettävä valitusperusteita, joilla pyritään arvostelemaan oikeudellisesti unionin yleisen tuomioistuimen ratkaisua ja jotka voivat vaikuttaa kyseisen ratkaisun tuomiolauselmaan tai määräysosaan, sillä muutoin nämä valitusperusteet todetaan tehottomiksi, koska ne eivät voi johtaa kyseisen tuomiolauselmaan tai määräysosaan sisältyvän ratkaisun kumoamiseen kokonaan tai osittain (ks. vastaavasti tuomio 21.9.2000, EFMA v.

neuvosto, C-46/98 P, EU:C:2000:474, 38 kohta ja tuomio 9.6.2011, Comitato ”Venezia vuole vivere” ym. v. komissio, C-71/09 P, C-73/09 P ja C-76/09 P, EU:C:2011:368, 65 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

440 Tämän oikeuskäytännön nojalla unionin tuomioistuin on toistuvasti todennut rajoittavien toimenpiteiden alalla, että jos unionin yleinen tuomioistuin on perustellusti katsonut, että jonkin aasianomaisessa unionin toimessa vahvistetun merkitsemiskriteerin nojalla toteutetut rajoittavat toimenpiteet ovat perusteltuja, sellaiset valitusperusteet, jotka perustuvat oikeudelliseen virheeseen, jonka unionin yleisen tuomioistuimen väitetään tehneen arvioidessaan näiden toimenpiteiden, jotka on toteutettu jonkin toisen kyseisessä toimessa vahvistetun kriteerin nojalla, perusteltavuutta, on todettava tehottomiksi. Koska unionin yleisen tuomioistuimen ratkaisun tuomiolauselma on perusteltu, tällainen oikeudellinen virhe – vaikka se olisi näytetty toteen – ei näet voi johtaa unionin yleisen tuomioistuimen valituksenalaisen tuomion eikä varsinkaan valittajan riitauttamien toimien kumoamiseen (ks. vastaavasti tuomio 29.11.2018, Bank Tejarat v. neuvosto, C-248/17 P, EU:C:2018:967, 61 kohta ja tuomio 1.8.2025, Timchenko v. neuvosto, C-702/23 P, EU:C:2025:605, 48 kohta).

441 Edellä esitetyn perusteella asiassa C-111/24 P esitetty ensimmäinen valitusperuste on hylättävä.

V Päätelmä

442 Kaiken edellä esitetyn perusteella valitukset yhdistetyissä asioissa C-696/23 P, C-704/23 P, C-711/23 P, C-35/24 P ja C-111/24 P on hylättävä.

VI Oikeudenkäyntikulut

443 Unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 184 artiklan 2 kohdassa määrätään, että jos valitus on perusteeton, unionin tuomioistuin tekee ratkaisun oikeudenkäyntikuluista. Kyseisen työjärjestyksen 138 artiklan 1 kohdan, jota sovelletaan valituksen käsittelyyn työjärjestyksen 184 artiklan 1 kohdan nojalla, mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut.

444 Koska neuvosto on vaatinut viiden valittajan velvoittamista korvaamaan oikeudenkäyntikulut kussakin yhdistetyssä asiassa ja koska nämä valittajat ovat hävinneet asian, heidät on velvoitettava vastaamaan omista oikeudenkäyntikuluistaan ja korvaamaan neuvostolle kussakin asiassa aiheutuneet oikeudenkäyntikulut.

445 Työjärjestyksen 140 artiklan 1 kohdan, jota myös sovelletaan valituksen käsittelyyn työjärjestyksen 184 artiklan 1 kohdan nojalla, mukaan jäsenvaltiot ja toimielimet, jotka ovat asiassa väliintulijoina, vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan. Näiden säännösten nojalla Tšekin tasavalta ja komissio, jotka ovat väliintulijoina muutoksenhakuasteessa asiassa C-35/24 P, sekä Latvian tasavalta, joka oli väliintulijana ensimmäisessä oikeusasteessa ja on osallistunut tämän asian käsittelyyn unionin tuomioistuimessa, vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan tässä asiassa.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (suuri jaosto) on ratkaissut asiat seuraavasti:

1) **Asiat C-696/23 P, C-704/23 P, C-711/23 P, C-35/24 P ja C-111/24 P yhdistetään tuomion antamista varten.**

2) **Valitukset hylätään.**

3) **Dmitry Alexandrovich Pumpyanskiy, Tigran Khudaverdyan, Viktor Filippovich Rashnikov, Dmitry Arkadievich Mazepin ja German Khan vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan, ja heidät velvoitetaan korvaamaan Euroopan unionin neuvostolle kussakin yhdistetyssä asiassa aiheutuneet oikeudenkäyntikulut.**

4) **Tšekin tasavalta, Latvian tasavalta ja Euroopan komissio vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan asiassa C-35/24 P.**

Allekirjoitukset